

Minister Jazbinšek naredil napako?

Novomeški izvršni svet je poslal ministru za okolje in prostor protest, kjer ga poziva, naj da denar za sofinanciranje komunalnih dejavnosti v novomeški občini

NOVO MESTO - Novomeški občinski izvršni svet je pred kratkim naslovil protest na ministra za okolje in prostor Republike Slovenije Miha Jazbinška. Novomeška vlada izraža z dopisom nezadovoljstvo, ker je ministrstvo za okolje in prostor sporočilo novomeški občini, da letos ne more sofinancirati novomeških naložb v komunalno infrastrukturo. Izvršni svet zavrača obrazložitev, dodano sporočilo, da je za novomeško občino zmajsko omenjenega državnega denarja zato, ker je za sofinanciranje naložb v komunalno infrastrukturo

mašo sredstev in veliko prešen.

"Z obžalovanjem moramo izraziti protest in dvom o pravilnosti priprave predlogov pri dodeljevanju kreditov in dotacij na področje oskrbe s pitno vodo po razpisih v zadnjih letih. Pri tem izhajamo iz rezultatov naših prijav v letih 1991, 1992 in 1993. V teh letih smo v občini Novo mesto posvečali izredno pozornost med drugimi komunalnimi dejavnostmi tudi oskrbi s pitno vodo. Tako smo v to dejavnost vložili v preteklih dveh letih prek 4 milijone DEM, letos nameravamo vložiti več kot 2 milijona DEM. Naložbe v vse komunalne dejavnosti v tem obdobju dosegajo vrednost prek 15 milijonov DEM," navaja novomeški izvršni svet.

Izvršni svet meni, da je slab odnos do novomeške občine posledica napake ali neustreznih merit pri pripravi strokovnih predlogov, ki so bili v Ljubljani podlagi odločitvi glede

državnega sofinanciranja novomeške komunalne infrastrukture. Kako si drugače razlagati manj kot 2-odstotno denarno soudeležbo ministrstva, se sprašujejo v novomeškem izvršnem svetu. V občini bodo v navedenih letih rekonstruirali ali zgradili na novo več kot 25 km vodovodnega omrežja, novih vodohramov z zmogljivostjo 1.800 kubikov in 2 črpališči. Naredili bodo skupno 9 vrtin za iskanje dodatnih količin kakovosten pitne

vode in pripravili 31 projektov. Toda za te investicije je omenjeno ministrstvo dalo samo kredit v letu 1991.

M. LUZAR

PRVI SPORAZUM O MEJI - Slovenija in Hrvaška sta minuli petek v Čateških Toplicah podpisali sporazum o ustanovitvi in pristojnosti skupnih organov za ugotovitev in označitev meje med državama. Na sliki so Ignac Golob, državni sekretar v slovenskem zunanjem ministrstvu, Ivo Šanader, namestnik hrvaškega zunanjega ministra, Matija Malešič, slovenski veleposlanik na Hrvaškem, in Miljenko Žagar, hrvaški veleposlanik v Sloveniji. Upajmo, da bo toliko zadovoljstva kot pri podpisovanju, tudi pri uresničevanju sporazuma. (Foto: M. Vesel)

V tleh zijojo polmetrske razpoke

Prave posledice dolgotrajne suše se bodo v kmetijstvu poznale šele prihodnjo pomlad - Nujna bo pomoč, saj grozi zmanjšanje staleža živine - Nakup krme?

BREŽICE - Kmete na brežiško-krški ravnini in na njenem obrobju pestijo hude težave. Lansko leto so zaradi suše utрпeli precejšnjo škodo, poleg tega pa še za tisto malo pridelek, kolikor ga je ostalo, ne dobijo pravočasnega plačila. Letos se suša še z večjo razsežnostjo nadaljuje. Kar je bilo moče, je bilo v obliki toče, ki je samo še dodatno oškodovalo polja in nasade na Krškem polju ter na gričevju nad Cerkljami in Podbočjem.

V sadovnjakih se je letos samo v brežiški občini posušilo že okrog 3.000 dreves, ki so spomladti normalno začela rasti, so zacetela, se oplodila in nato odmrla. V občini imajo letos 6.000 ton tržnih presežkov pšenice, kar je skoraj za tretjino manj, kot so glede na posejane površine pričakovali. Zasebni pridelovalci so trgu ponudili 1500 ton namesto 1.800 do 2.000 ton, medtem ko so v družbenem sektorju naželi 4.500 namesto 6.000 ton pšenice. Slaba žetev je rezultat suše in tudi toče, ki je prizadela 700 ha površin.

Po dokaj obilnem odkusu sena je zdaj jasno vidno, da ovate ne bo kaj prida. V Brežicah ocenjujejo, da bo

izmed 8.000 ha travnatih površin le na tisočini moč pokositi za polovico običajne letine otave, medtem ko

• Zaradi suše zelo slabo kalijo tudi krmni dosevki, kot sta ajda in koleraba, tisto, kar je vendarle prišlo iz zemlje, je uničila toča. Osušena niso samo prodnata polja, ampak tudi težka ilovnata tla, v katerih so okrog 50 cm globoke razpoke s po 4 cm širokimi površinskimi ranami. Pomanjkanje krme sili kmete, da že zdaj posegajo po zimskih zalogah, kar se bo verjetno pokazalo spomladji z zmanjšanjem osnovne črede. Kmetijska svetovalna služba zato išče možnosti za nabavo voluminomno krme (sena, detelje), da bi obdržala stalež živine. Sekretar za kmetijstvo Tone Cerjak meni, da bodo kmetje nekje od februarja naprej potrebovali neposredno po-

vprašujejo, ali se sploh splača kosit. Stroka pa svetuje plevlje odstraniti zdaj, tako da bi ob morebitnem večjem dežju (moralo bi ga pasti vsaj 70 mm na kvadratni metr) lahko porastla trava vsaj za pašo.

Sekretar za kmetijstvo Tone Cerjak je v minulem tednu popotoval po kmetijskih površinah od Bizeljskega do Dobove in pri tem našel samo dva travnika s skupno površino kakih 40 arov, ki sta bila nepokoren. Kmetje namreč v sili kosijo tudi tam, kjer nekdaj niso. Hišne zelenice se z namakanjem spreminjajo v priročne travnike za svežo krmo.

B. DUŠIČ-GORNİK

JE Krško: nujna je odločitev o uporjalniku

Elektrarna spet dela - Dolga 20 milijov dolarjev

KRŠKO - Prejšnji teden so po več kot dveh mesecih in pol na električno omrežje spet priključili krško jedrsko elektrarno. Energijo je začela proizvajati najprej s 30 odstotno močjo, potem ko so ugovorili, da so vsi pomembni kazalci v normalnih mejah, pa so moč elektrarne postopoma povečevali.

Kot je znano, je do zaustavitve NEK prišlo v začetku maja, ko so zaznali povečano puščanje primarnega hladila na cevih uporjalnika in s tem tudi povečanje aktivnosti sekundarne pare. V dobrih 14 dneh so sicer začeli dve mesti v uporjalniku, vendar so po poskusnem zagonu elektrarno znova ustavili, saj so meritve znova pokazale podobno povečanje kot pred sanacijo.

V Republiki upravi za jedrsko varnost so se odločili za širši obseg del na uporjalniku. Med dva meseca trajajočim remontom so natančno pregledali vse cevi v obliki uporjalnikov in izločili tiste, ki ne ustreza. Uporabnost uporjalnikov so povečali z doslej v Krškem še neuporabljenemu

SREČNI ZMAGOVALEC - Na cilj triatlona za evropski pokal je po pričakovanju prvi pritekel veliki favorit finski šampin Pauli Kiuru. Po končani tekmi je povedal, da se je počutil kot doma na Finsku, saj so se Dolenjci izkazali kot izvrstni gostitelji, ob progri pa ga je bodrila množica gledalcev. Več o tekmovanju na športni strani. (Foto: I. Vidmar)

DEL ŠENTRUPERTA BREZ VODE

ŠENTRUPERT - Medtem ko so maloštevilni Sentruperčani v zgornjem delu vasi okoli Agrostroja in župnišča še imeli toliko časa in potrpljenja, da so v zadnjih dveh tednih nastregli čez dan po kakšno vedro pitne vode iz vaškega vodovoda, se je večina moralna v tej hudi suši znajti drugače. Vode sicer ne bi bilo dovolj niti za kuho, kaj šele za osebno higieno. Kljub temu da obetajo novo vrtino in izdatnejši vir pitne vode, tem Šentruperčanom že popuščajo živci.

• "Vsekakor je najbolje, če želimo nadaljevati s proizvodnjo, da Slovenija čimprej sprejme odločitev o zamenjanju uporjalnikov, ker bodo za celotni postopek potrebna najmanj tri leta. Ocenjena vrednost zamenjanje uporjalnika in s tem dviga zmogljivosti elektrarne za 5-6 odst. je 100 milijonov dolarjev," pravi direktor Rožman. Proti koncu remonta je sosednja Hrvaška NEK nakazala 9 milijonov dolarjev dolga, kar je bilo nujno za povratek v omrežje. Slovenija je z garancijami vlade zagotovila sredstva za dohovo goriva, ki ga bodo zamenjali verjetno med krajsko zaustavitvijo v decembru. Obdržati naj bi do konca minulega tedna pristojnim sekretariatom predložili vsaka svoj načrt za povravljavo preostalega dolga do nuklearke. Vsaka od držav ji namreč še vedno dolguje preko 20 milijonov dolarjev.

in precej dražjo metodo, pri kateri so odstranjevali čepe in vgrajevali v cevi posebne vložke.

Po tem remontu je povprečno začeljeno 15, 68 odst. vseh cevi uporjalnikov, ali 13,3 odst. na prvem in 17,9 odst. na drugem uporjalniku. Povejmo še to, da elektrarna še lahko obratuje s stodostno zmogljivostjo, če je začeljeno pod 18 odstotki. Pri Westinghousu je v teku analiza, ki bo pokazala, ali so možnosti še za višjo stopnjo začeljnosti, vendar je po besedah direktorja NEK Staneta Rožmana treba razmisli, ali se je dobro oprjeti zgornje meje in obratovati s polno zmogljivostjo ali pa je bolje zmanjšati zmogljivost.

B. D.-G.

KOLPA - SLOVENSKO MORJE

FARA, PREDGRAD, OSILNICA - Kolpa je te dni zelo topla, zato prihaja sem veliko kopalec, največ na območje od Fare do Žage in naprej do Dola, manj pa v zgornji konec proti Osilnici, kjer je voda hladnješa. Minulo soboto in nedeljo je bilo od Fare do Žage ob cesti in na cesti toliko osebnih avtomobilov, s katerimi so se pripeljali sem na kopanje ljudje ne le iz Kočevja, ampak iz skoraj vse Slovenije, da se ponekod ni mogel po cesti prebiti avtobus, dokler niso odkrili v vodi lastnikov avtomobilov, ki so preveč utesnili cesto. Sem namreč v poletnem času redno vozil kopalec iz Kočevja tudi avtobus. Predsednik Turistično-sportnega društva Kostel dr. Stanko Nikolič je povedal še, da je bilo največ kopalec na območju Zavrte in Brsnika, kjer so delno urejena kopališča, poskrbljeno pa je tudi za gostinsko ponudbo.

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani:
• Do stečaja Rika po najkrajši poti
- na 3. strani:
• Zakon že povzroča nove krivice
- na 4. strani:
• Prazen vodovod je dvojna nesreča
- na 5. strani:
• Oblast se požvižga na pripombe
- na 6. strani:
• Dovolj jim je republiškega »študiranja«
- na 7. strani:
• Kaj pa zapiranje rudnika Senovo?
- na 9. strani:
• Živiljenje ob »mrtvi« cesti
- na 15. strani:
• Kapiteljski vikar pojasnjuje

O NAMAKANJU - Predavanje in praktični prikaz delovanja različnih namakanalnih naprav, ki sta ga prejšnji teden pripravila kmetijski referat na sevnški občini in tukajšnja kmetijska svetovalna služba, je zadel v polno. Učilnica v gasilskem domu je bila v soparem, vročem vremenu pretesna za več kot 80 kmetov, ki jim je o pomenu namakanja spregovoril priznani strokovnjak mag. Iztok Matajc z ljubljanske biotehniške fakultete. Še bolj zanimivo pa je bilo na hmeljscu v Luki, kjer so predstavniki Kovine iz Ajdovščine (na posnetku delo rolomatov), Agropola iz Volče Drage, sevnškega Šivisa in ljubljanskega Pima prikazali svoje najbolj cenjene naprave in sisteme. Kot je povedal inž. Tine Župančič, bodo septembra iz občinskega proračuna razpisali za 7 milijonov tolarjev posojil za vse kar pomeni ustvarjalnost in dopolnitvene ponudbe v kmetijstvu, pri čemer bo nabava opreme za namakanje imela prednost. (Foto: P. Perc)

**MX SPORT
ŠPORTNA TRGOVINA NOVO MESTO**

VREME
Jutri bo prehodno poslabšanje vremena, v soboto in nedeljo pa bo spet sončno, vendar malo bolj sveže vreme.

Kmetiji preti boben

Mnogi naši kmetje, predvsem majhni in srednji, teh pa je daleč največ, komajda slutijo, kako črna prihodnost juri. Značilnost kmetijstva devetdesetih let bo huda strukturna kriza, suhoperanno ugotavlja poročilo o stanju in možnostih razvoja v novomeški občini, vse pogosteje pa je slišati manj zavite napovedi, da se bo prej ali slej na mnogih kmetijah "oglasil boben" in da bodo po nujni ekonomski logiki neuspešni kmetovalci morali odnehati, njihovo zemljo pa bodo prevzeli večji in uspešnejši. Koncept tako predvideva tudi strategija razvoja slovenskega kmetijstva, "okolju prijaznega in učinkovitega" (kako prijetno se sliši!), ki s svojim tretjim ekosocijalnim scenarijem zastavlja zelo visoke, tako rekoč utopične cilje. Utopične zato, ker je malo upanja, da bi zmogli in hoteli žrtvovati toliko investicijskega denarja, kolikor ga bo zahtevalo konrenito prestrukturiranje kmetijstva, predvsem nadomeščanje živinoreje z drugimi deficitnimi kmetijskimi panogami, ki so stopile v ospredje po osamosvojitvi Slovenije.

Sveda bi bilo najslabše tarnati in držati roke križem. Da bi naraščajočo krizo, ki jo stopnjuje še tuja konkurenca, pričakali bolj pripravljeni, so prejšnji teden na Srednji kmetijski šoli Grm priredili dnevno delovno okroglico, na kateri so delali po sodobni metodici MSE, "metodi sistematičnega korakanja k cilju". Z njeno pomočjo so iskali poti in ukrepe, ki bi pri pomogli, da prihodnost kmeta in družinske kmetije ne bi bila tako pesimistična, kot smo zapisali na začetku. Predvsem naj bi jo pričakali z drugačno miselnostjo in popolnejšim znanjem, pa tudi večjo pomočjo države.

MARJAN LEGAN

Do stečaja Rika po najkrajši poti

Kovinotehna ne bo vložila zahtevka za stečaj Rika - Ribniški izvršni svet predlaga, da bi to storil upravni odbor Rika - Najbolj zadolžen Riko Holding

RIBNICA - Ribniški izvršni svet je minulo sredo ob obravnavi razmer v podjetju Riko Ribnica jasno poudaril, da se zavzema za čimprejšnji stečaj Rika. Po seznanitvi z najnovješnjim razvojem dogodkov v zvezi s pričakovanjem stečajem podjetja so se člani izvršnega sveta odločili, da bodo upravnemu odboru Rika predlagali, naj spravi postopek za začetek stečaja.

Predsednik izvršnega sveta Janez Hengman je zbranom povedal, da je dan pred sejo zvedel, da Kovinotehna ne bo vložila zahtevka za stečaj Rika. Ker je upravni odbor Rika skupaj z občinsko gospodarsko komisijo in izvršnim svetom že pred meseci ugotovil, da za Riko ni druge rešitve kot stečaj, je Hengman poudaril, da je zato sedaj potrebno storiti vse, da bi do stečaja prišli čimprej, in če je le možno, po najkrajši poti. Ta bi bila, da bi upravni odbor Rika sam predlagal začetek stečaja. Če tega ne bo storil, bodo sklicani

občinsko skupščino, da bo do tega vprašanja oz. stečaja zavzela svoje stališče.

Ob ocenjevanju potrebe po stečaju je bilo na seji med drugim rečeno, da je pravzaprav žalostno, da mora v stečaj podjetje, katerega skupni dolg v višini okoli 5 milijonov mark je, glede na celotno vrednost podjetja, komajda vreden omembe. Čeprav ima podjetje tudi za 11 milijonov

mark dolga do delavcev, je bilo podprtih, da problem ni v zadolžnosti, marveč v neurejenih odnosih znotraj podjetja, ki se odražajo predvsem v še vedno prevelikem številu zaposlenih (zaposlenih 700, dela pa je le za približno 300 ljudi). Zaradi prezadolženosti kot zakonske razloga za stečaj, bi morali predlagati stečaj štirih Rikovih družb, med katerimi je poleg Rikosstroja, družbe v Loškem potoku in Riko Indu s 317 milijoni dolga najbolj zadolžen Riko Holding, katerega stečaj pa bi dejansko pomenil stečaj Rika v celoti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ČEK ZA APARAT - Denis Majzelj (desno) predaja ček za 25.000 kanadskih dolarjev, ki so jih zbrali Belokranjski v Kanadi na dobrodelnih banketih, predstojniku mešiške župnijske Karitas Albinu Žnidariču. (Foto: M. B.-J.)

PRI PŠENICI ŠE NEZNANKE

ČRNOMELJ - Po statističnih ocenah so lansko jesen v črnomaljski občini s pšenico posejali 767 hektarjev nivoj. Prdelek je bil zaradi spomladanske suše le okrog tri tone na hektar. Kot je bilo slišati na nedavni seji občinskega izvršnega sveta, letos - vsaj po sedaj znanih podatkih - ne bo moč zamenjati merkantilne za semensko pšenico. Prav tako še ni bilo znano, kdaj bo izplačana pšenica, ki jo v črnomaljski občini odkujuje kmetijska zadruga. Kljub temu je letosni odkup približno dvakrat večji kot lani. Sicer pa so letos pravili v občini natančen seznam kombajnistov ter določili lokacije, kjer naj bi želi, da ne bi prihajalo do nesporazumov. Predvsem pa je bilo na sestanku, ki so ga imeli pristojni v občini s kombajnistami pred žetvijo poudarjeno, da kombajnistov iz Hrvatske tokrat na črnomaljskih poljih ne bo, ker za opravljanje tega dela nimajo dovoljenja slovenskega ministra za delo.

Mariborsko pismo

Naši roparji že uporabljajo evropske metode

Joj, kam bi del 100 ton
orožja? Rop v menjalnici

MARIBOR - Mnogi Mariborčani v tem vročem poletju ne vedo več čisto natanko, ali imajo opraviti z napeto kriminalno nadaljevanjo, ali pa je vse, kar se dogaja pred njihovimi očmi, živa resnica.

Začelo se je s 100 tonami avtomatskih pušč, minometov, raketometov, različnih nabojev, min in bomb, ki so jih našli na mariborskem letališču. Clovek, ki ni strokovnjak za orožje, si preprosto ne more predstavljati, kakšen gromozanski kup orožja je to. Pristojni organi so priprili direktorja mariborskega letališča in nekaj visokih uslužbenec Sovje v Mariboru, ki naj bi bili vpleteni v nedovoljeno trgovino z orožjem. Ker direktorja mariborskoga letališča pozna kot pridnega in skromnega človeka veliko Mariborčanov, pa tudi pripadniki Sovje v mestu niso anonimni ljudje, je ves primer naletel še na toliko večje začudenje Mariborčanov.

Maribor vendar le še ni takoj veliko mesto, da se mnogi med seboj ne poznali.

Ko se razburjenost zaradi odkritega orožja v Mariboru še ni povsem ogledla, je Mariborčane že razburila nova zadeva. Gre za

TOMAZ KŠELA

rop v najstrožjem centru mesta, kjer sta dva zakrinkana in obožena roparja streljaj stran od gneče na mestnih ulicah nekaj minut pred 19. uro oropala privatno menjalnico Brain ter odnesla polno vrčko denarja in deviz v vrednosti okoli 9 milijonov tolarjev. Predtem sta roparja prisilila stranke v menjalnici, da so poleg po tleh, uslužbenka pa jima je pod pretnjami moralna odpreti trezor in sama napolnila roparško vrčko. Po očitno odlično planiranem ropu sta roparja pričele ropa zaklenila v menjalnico in se izgubila med množico na ulicah. Takšnega ropa se ne bi sramovali niti največji mojstri svoje nečastne obriti v razvitem svetu, ki bi zagotovo dali priznanje tudi še neodkritima roparjem, ki sta oropala banki v Mariboru in Ptaju.

Da se tudi naši nepridipravi hitre prilagajo evropskim standardom in metodam dela kakor ostali Slovenci, potrijejo izjavne vodje skupine za vrome in rope kriminalistične službe pri UNZ Maribor, Avgusta Črepinko, ki opozarja, da so roparji dobro organizirani, da dobro načrtujejo svoje akcije in da uporabljajo sodobne metode in prijeme, zato se z njimi ni šaliti, saj so, kakor pravi Črepinko, sposobni vsega, če jim kdo poskuša prekrizati račune.

Pred desetletjem je v Mariboru poskušal nek ropar oropati pošto na Stencih. Takrat ga je iz pošte pregnala hrabra starka s svojo berglo, s katero ga je lopnila po zadnjem delu hrbita.

Kako lepo bi bilo, če bi vse nepridiprave, tiste, ki nam krajajo, in tiste, ki nam s svojimi političnimi in gospodarskimi neumnostmi gresijo življenje, lahko pregnali z berglo. Kakor kaže, so ti časi za vedno mimo. Tudi mi postajamo "razviti svet".

TOMAZ KŠELA

• Folkloristi iz Hamiltona so bili v Beli krajini gostje metliške folklorne skupine "Ivan Navratil", katere pevke in tamburaši so v odmoru med njihovim nastopom zapeli in zaigrali nekaj pesmi. Pozdravil jih je tudi predsednik metliške občinske skupščine občine Branko Matkovič, ki je pozval Slovence po svetu, naj se pridružijo razvoju podjetniške inicijative, ki se v metliški občini vse bolj razveta.

iz zahodne Štajerske, zgornje Savske doline in gorenjske svatbene plesne. Kako so navdušili s svojim nastopom, pove tudi to, da v Metliki ob koncu nastopa obiskovalci kar niso hoteli z grajskega dvorišča. Očitno so pričakovali ponovitev.

M. BEZEK-JAKŠE

Neprostovoljno zijanje

Za nekatere priprave na kulturno prireditve bi bilo bolje, da bi bile skrite očem obiskovalcev

METLIKA - Sobotni nastop folklorne skupine "Soča" iz kanadskega Hamiltona je bil tretji v nizu metliških poletnih kulturnih prireditiv pod skupnim naslovom "Pridi zvečer na grad". Morda nekoliko treme ob medianarnem nastopu, ki jih Metlika ni deležna ravno v veliki meri, je bovovalo nerodost, ki so jih lahko opazili tisti, ki so prišli na prireditve ob napovedanem času in pol ure - s takšno zamudo se je prireditve namreč pričela - niso imeli drugega dela, kot da so zjali okrog sebe.

Pravzaprav so imeli tisti, ki so prišli ob 20.30, ko naj bi se prireditve pričela, ali kakšno minut prej, kar srečo. Prvič zato, ker jim je uspelo dobiti čelo še kakšen nezaseden stol in drugič zato, ker so brali pravo napoved prireditve. Obiskovalci z dolenske strani Gorjancev so namreč na 1. strani Dolenskega lista prebrali, da se nastop začne ob 19. uri, in se tako znašli pred zaklenjenimi grajskimi vrati. Žal je takšno informacijo okrog - tudi na Dolenski list - poslila Slovenska izseljenska matica iz Ljubljane. Zato pa so imeli Dolenčci dovolj časa, da

mark dolga do delavcev, je bilo podprtih, da problem ni v zadolžnosti, marveč v neurejenih odnosih znotraj podjetja, ki se odražajo predvsem v še vedno prevelikem številu zaposlenih (zaposlenih 700, dela pa je le za približno 300 ljudi). Zaradi prezadolženosti kot zakonske razloga za stečaj, bi morali predlagati stečaj štirih Rikovih družb, med katerimi je poleg Rikosstroja, družbe v Loškem potoku in Riko Indu s 317 milijoni dolga najbolj zadolžen Riko Holding, katerega stečaj pa bi dejansko pomenil stečaj Rika v celoti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Dobrodošla pomoč iz daljne Kanade

25 tisoč dolarjev za ultra-zvočni aparat

METLIKA - Zgodaj spomladsi so Franc Barbič iz odbora za nakup dragih instrumentov, metliški župnik in predstojnik župnijske Karitas Albin Žnidarič ter direktor tukajšnjega zdravstvenega doma dr. Blaž Mlačák naslovili v imenu metliških občanov na Slovence v kanadski državi Ontario vladnostno pismo. V njem so jih zaprosili za pomoč pri nakupu ultrazvočnega aparata za ugotavljanje bolezniških sprememb na žilah vratu in glave. Slovenci, zlasti Belokranjeci, so prošnjo vzeli sila resno. Ustanovili so "Belokranjski sklad" in začeli z zbiranjem.

Prav ta akcija je kot še nikoli doslej združila Belokranjce južnega Ontaria. V razmeroma kratkem času jim je klub ekonomski krizi, ki ni obšla niti Kanade, uspelo na treh banketih zbrati 25.000 kanadskih dolarjev. Ček in seznam z imeni darovalcev sta ob nedavnem nastopu folklorne skupine iz kanadskega Hamiltona izročila Albinu Žnidariču Denis in Mary Ann Majzelj, otroka v Kanadi živečega Metličana Francija Majzla. Tako Denis Majzelj kot tudi v Kanadi živeči metliški rojak Ivan Plut, ki je govoril v imenu "Belokranjskega sklada", sta poudarila zahtevo darovalcev, naj ultrazvočni aparat klubu morebitnemu lastniništvu ostane v metliškem zdravstvenem domu in služi vsem občanom, ki ga bodo potrebovali. Plut se je zahvalil tudi vsem organizacijam in posameznikom z Dolensko in Beli krajino, ki so prispevali dobitki za dobrodelno tombolo v Kanadi. M.B.-J.

ZAČETEK UREJANJA POSLOVNE CONE

METLIKA - 28. julija je bila svečano podpisana pogodba o skupnem nastopanju pri gradnji poslovne cone v Metliki. Podpisali so jo Begrad Črnometelj kot nosilec naloge, izvajalec gradbenih del in lastnik zemljišča, metliški izvršni svet kot nosilec nalog komunalnega gospodarstva in urbanizma v Metliki, Gradske Ljubljana kot izvajalec montažne konstrukcije, Petrol Ljubljana kot vlagatelj v komunalno urejanje in Obrtna zadruga Metlika kot upnik konzorcija. Poslovna cone naj bi zrasla do bencinsko črpalko, prednost pri nakupu pa bodo imeli domači občni in podjetniki.

so kot kuliso za odrom razprostirl transparent z napisom "FS Soča, dobrodošla na Dolenskem!" Belokranjski patrioti, ki dobro vedo, da Metlika niti slučajno ni na Dolenskem, je šel napis kar precej v nos. Pa transparent ni bil edini kos blaga, ki je prirediteljem povzročil težave. Tudi slovensko zastavo, ki je visela z arkad, so nekajkrat obrnili, preden so se dokončno zedinili, na kateri strani naj bo grb. Ob zamudi in čakanju so očitno tiste obiskovalce, ki so sedeli, bolj srbele pete kot plesalce, saj je eden od njih prvi na glas predlagal: "Dajmo, dajmo! Ali pa naj gremo plesati kar mi?"

In ko je že vse kazalo, da se bo prireditve začela, je napovedovalka z grozo ugotovila, da se je že toliko stremilo, da ne bo videla brati vezega teksta. Potem je bilo videti šivanje metliških prirediteljev sem in tja, kot bi iskali kakšno baterijo. Očitno pa niso našli nič primerrega v tudi ob slabih razsvetljavi je prireditve srečno prispevala koncu. Še več, ko je stekla, je šlo vse kot po maslu.

M. BEZEK-JAKŠE

naša anketa

Slovenec Slovencu udbovec

S tem ko so pokazali javnosti udbovski dosje Zmaga Jelinčiča, so neznani objavljalci hoteli dati sodobni Sloveniji eno zadnjih priložnosti, da onemogoči prikrito vladavino pravovernih komunistov. Zato ne gre jemati objave kot napad osebno na Jelinčiča, ampak bolj kot lekcijo starim političnim silam, ki naj jih opozori, da niso več, kar so bile, če vpravijo njih lahko razkrivati njihovo čudno preteklost. Po prvi masovni histeriji ob razkritu Jelinčičevih simpatij do Službe državne varnosti je nastopilo spoznanje, da je tovrstno žrtvovanje Jelinčiča lahko tudi izvajanje česa drugega. Postalo je namreč jasno, da je sodobna slovenska politika privatizirala zbirko podatkov o posameznikih. Z drugimi besedami to pomeni, da dragoceni podatki o sodelovanju z Udbo nima nikje več pod kontrolo. Takim arhivom (nekdanje) državne tajne policije je težko priznati verodostojnost, toliko bolj zato, ker je preveč očitno, da lahko domnevna udaba preteklost državljana služi nekomu kot sredstvo za dosego političnih ciljev. Dosjeji so na dosegu rok, roke so različne, saj jih vodijo glave, ki so različno politično pokvarjene. V takih razmerah so tisoči Slovencev potencialni "udbovci".

BRANKO ČULIG, tovarnar iz Gradca: "Menim, da dosjejev ne bi smeli zlorabljati. Tudi odpirati jih ni potrebno, če pa že, bi morali predvsem obelodaniti tiste, ki so dosjeje pisali, in manj tiste, o katerih v dosjejih piše. Zdi se mi, da bi bilo še najbolje, da bi dosjeje kar uničili, že zaradi obstoja Slovenije. Tako malo nas je in prav lahko ze zgodi, da se bomo vši povprek skreganli. Bolje je začeti znova poštovati in brez obremenitev."

JANEZ VIDIC, strojni ključavničar iz Črnomelja: "Ne bi smeli toliko gledati na to, kaj je bilo v preteklosti, ampak predvsem, kako bo v prihodnji. A nisem za to, da bi dosjeje uničevali. To nikakor ne! Ne gre pa tudi, da bi jih zlorabljali proti človeku. Takšnih načinov, na nakršnega je bil obelodanjen Jelinčičev dosje, se tudi ne bi smeli posluževati."

GREGOR POVALEJ, dijak na počitniškem delu v Izletnikovi turistični agenciji v Krškem: "Po mojem bi moral to spise počasti nekam zapreti in nanje pozabiti. Ne zdi se mi prav, da ima vsak do njih dostop in da se lahko blaži vsakogar, tudi po krivici. Kar je bilo, se po tolikih letih da popraviti. Zato mislim, da je treba udbovske spise spraviti na varno."

MARJAN MIRT, strojniki centralne kurjave v Metalni, Krmelj: "Prenehajmo s temi nenehnimi prepriki, aferami in aficerami, ki vnašajo le še večji razdor med Slovene! Tudi odprtovanje raznih dosjejev, katerih pristnost je vprašljiva, so bolj politične igre. Od tega ne bomo imeli nič več kruha in dela, ampak bomo kvečjemu že tako majhna Slovenija in ljudje, ki v tej državi živimo, utrplili škodo."

VINKO AHLIN, invalidski upokojenec iz Šentupert: "Če so bili dosje ustrezno varovani, naj bodo ohranjeni prihodnjim rodovom, kot je to običaj po svetu, da se po dočlenem času odpre za javnost. Menim, da bi jih morali dobiti v roke predvsem zgodovinarji, skratka strokovnjaki, da bi nam odkrili resnico. Vsak politik imeti vsaj toliko morale, da bi enostavno zgnil s politične scene."

SUZANA VIRČ, študentka prava iz Novega mesta: "Udbovske dosjeje je treba obvezno pok

kmetijstvo

VABLJENI NA TEKMOVANJE ORAČEV

METLIKA. Orači so vabljeni, da se prijavijo na belokranjsko regijsko tekmovanje v oračevu, ki bo 14. avgusta v metliškem Mestnem logu. Prijava zbirata kmetijski svetovalni službi v Metliki in Črnomlju, in sicer na tel. 58-585 ali 51-265.

PŠENICE VEČ KOT SMO PRIČAKOVALI

LJUBLJANA - Kljub pesimističnim napovedim, ki jih je povzročila letosna suša, je pridelek pšenice, posebno pa še odkup nad pričakovanji. Po podatkih Žitne skupnosti bomo navedeno količino odkupljenega pridelka - 60.000 ton presegli za tretjino in se močno približali rekordemu 1990. letu, ko smo v Sloveniji odkupili 92.000 ton, pridelali pa 200.000 ton. Žal tudi ob dobiti letini naša država pridelala komaj dobro polovico potrebnih krušnih žit in je po odstotku samopreskrbe z žitom med zadnjimi v Evropi.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ta ponedeljek si moral za kilogram breskev pri Sadju in zelenjavi odšteeti 94,5 tolarja, za zelje 89, banane 70, čebulo 126 do 140, jabolka 100, slive 210, fižol 149 do 179 in za solato 250 tolarjev. Na tržnici pa te je stal krompir 50 tolarjev, kumare 50 do 100, jajca 15, breske 70, jabolka 70, paprika od 70 do 120 tolarjev. Pri Djeladini pa so bile lubenice po 60 tolarjev, naktarine po 250, hruške 150, jabolka 110, breske po 80, kumare 70, zelje 90, paprika 200, paradajzik 80 in krompir po 50 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem rednem tedenskem sejmu je bilo naprodaj 280 do tri mesece starih in 75 starejših prašičev. Prvi so prodali 85 po 260 do 280 tolarjev, drugih pa 23 po 170 do 190 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Zapostavljena analiza tal

Kemične analize zemlje se naši kmetje še premalo poslužujejo in ne izkorisčajo dovolj pripravljenosti kmetijske svetovalne službe, ki je dolžna pomagati pri jemanju in pošiljanju vzorcev, v ta namen pa ima na voljo tudi potrebne sonde, čeprav je vzorce mogoče strokovno dovolj natančno jemati tudi z lopato.

Obstajajo nekatera pravila pri jemanju vzorcev, ki pripomorejo, da vzorec v resnicu predstavlja povprečje neke parcele, za katere želimo ugotoviti, kakšne hranilne snovi vsebuje in kakšne še potrebuje. Tako je potrebno vzorec vzet najmanj šest mesecev po osnovnem gnojenju, najbolje pa je po spravilu pridelka, ki je tudi vplival na založenost tal s hranili. Ker je za rast poljščine odločilna predvsem ornica, jemljemo vzorce le do globine oranja, na travnikih pa do globine 6 cm. Drugače je v trajnih nasadih, sadovnjakih in vinogradih, kjer je treba vzorec jemati iz treh globin in poseči tja do 50 cm pod površino.

Potrebo je tudi, da vzorec predstavlja povprečje vse parcele. To se doseže tako, da na hektar veliki parceli vzamemo vzorce na 15 do 20 mestih, jih združimo, dobro premešamo in od te mešanice vzamemo polkilogramske povprečne vzorec za analizo. Z robov parcel vzorci niso primerni, saj se njihova vsebnost hranilnih snovi preveč razlikuje od povprečja parcele. Tako pripravljen vzorec je treba zapakirati v čisto plastično ali dvojno papirnato vrčko ter ga odpolniti na institut ali kako drugo pooblaščeno strokovno ustanovo. Razumljivo je, da je treba dodati tudi podatke o lastniku parcele, o rabi taj ipd.

Standardna analiza tal zajema ugotavljanje količine rastlin in dostopnega kalija in fosforja ter merjenje pH (kislosti tal), po posebnem naročilu pa še merjenje količine humusa v tleh, kalcija, magnezija, dušika in celo sledovnih elementov. Tako zbrani podatki so osnova za izdelavo gnojilnega načrta, ki naj zemlji doda le tiste snovi, ki ji primanjkujejo, upoštevajoč znani zakon o minimumu.

Inž. M. L.

V Kostelu je izbruh kuge čebelje zalege

Velja zapora za promet s čebelami - Izjava veterinarskega inšpektorja

KOČEVJE, FARA - Kuge čebelje zalege so pred kratkim ugotovili v krajevni skupnosti Kostel pri čebeljarju, ki ima čebele pod slapom Nežica. Njegove čebele so pregledali tudi strokovnjaki iz Ljubljane in ugotovili okužbo v desetih panjih. Na srečo je bila okužba ugotovljena zgodaj, kar daje upanje, da bo zdravljenje uspešno. Strokovnjaki so pregledali tudi čebele pri ostalih okoliških čebeljih in le v enem čebeljnaku samo v enem panju ugotovili, da gre za sum, da so tudi te čebele okužene. Zdaj pričakujejo analizo iz Ljubljane, ki bo sum potrdila ali ovrgla.

Zaradi kuge čebelje zalege velja zdaj zapora tega območja za promet s čebelami. V zadnjem obdobju so v kočevsko občino vozili čebele na pašo tako rekoč od vseposod, ne da bi zunanjih čebeljarjev prej dobili za dovoz čebel na Kočevsko dovoljenje kočevske čebelarske družine, ki je za to pristojna, saj lahko le ona dočaka, kje čebeljarji lahko postavijo panje. Hkrati morajo taki čebeljarji imeti tudi zdravniško spričevalo za svoje čebele. Prav z nekontroliranim oz. divjim načinom paše čebel se širi kuga čebelje zalege, saj jo tako lahko prineseo v kočevsko občino ali pa se lahko tuje čebele okužijo na Kočevskem, če je kuga tu.

Veterinarski inšpektor Bogomir Štefanič pravi, naj čebeljarji ne vozijo sem na pašo čebel oz. naj v zvezi s prometom s čebelami spoštujejo predpise in o morebitnem dovozu čebel na pašo v kočevsko občino prej obvestijo in dobijo soglasje Čebelarske družine Kočevje. Poudaril je še, da so kočevski čebeljarji prizadivni in natančni in da imajo v svojih vrstah odlične preglednike čebel, ki ne zaostajajo za strokovnjaki ljubljanske facultete.

J. P.

TOČA KLESTILA PREDVSEM PO VINOGRADIH

ČRNOSELJ - 12. julija zvečer je na Osojnici, Kalu in Gradniku klesila toča, ki jo po oceni komisije, ki je na osnovi prijav odšla na teren konec julija, povzročila kar precej škode. Največ škode, do 10 do 45 odst., je na vinogradih. Kmetijska svetovalna služba je z nasveti pomagala oškodovancem preprečiti nadaljnjo škodo. Komisija pa bo predlagala črnomaljski izpostavi uprave za družbene prihodke delni odpis katastrske dohodka za oškodovance. Ker škoda ni bila tako velika, da bi dosegla 4 odst. družbenega proizvoda občine, Črnomalci ne morejo na republiškem ministru za kmetijstvo in gospodarstvo uveljavljati delnega povračila škode.

P. Perc

Obvestilo vinogradnikom

Še je čas za analizo zemlje po sodobni metodi EUF

Še je čas, če nemudoma pošljete vzorce zemlje, da vam takoj opravijo analizo zemlje v laboratorijski Ormož. Analizo opravljajo po metodi EUF, s katero dobimo bistveno več podatkov o pre-skrljenosti tal s potrebnimi hranili. Na osnovi teh podatkov je možno natančnejše svetovati ukrepe za pride-lavo kakovostnega in zdravega grozja ter bistveno manj škodovati na-ravi.

Vzorec vzemite na izenačenem delu parcele (če ni izenačena, vzemite več vzorcev). Če jemljete samo en vzorec, naj bo ta na slabšem delu parcele, nikakor pa ne povprečje dobrega in slabega. Zgornjo plast do globine obdelave ali gnojenja vzamemo posebej, to je do 15 ali 20 cm, drugi vzorec do globine vsaj do 60 cm. Za en povprečni vzorec vzamemo s sonde zemljo na 15 mestih. Če je vzorec prevelik, ga temeljito premešajte in vzemite približno 3/4 kg.

Za pomoč (sondo) se obrnite na svetovalno službo.

Vzorec pošljite na naslov: ABC Pomurka, tovarna sladkorja, Ormož, Opekarška ul. 4.

Cena analize enega vzorca je 1.000 SIT.

Kasneje prispeli vzorci bodo analizirani še v zimskem času.

O PRIDELAVI ZDRAVEGA MLEKA - Sevnška M-Kmečka zadružna je pripravila pogovor z okrog 130 kmeti o pridelavi zdravega, neoporečnega mleka. Poleg kmetijske svetovalne službe in veterinarjev so sodelovali še predstavniki Ljubljanskih mlekarn (LM) ter proizvajalce hladilnih, molničnih naprav in čistil. Vodja odkupa LM Kos je čestital sevnški zadružni, ki je dobro organiziranost (Sevnčani so na 3. mestu po kakovosti mleka), poudaril pa je, da morajo mlekarniše zmanjšati stroške, ki nastajajo ob pobiranju mleka na 1.440 točkah na 70 progah, kjer prevožijo njihove cisterne dnevno okrog 7.000 km. Od 16.000 kmetij jih je 408 zadružnikov, ki oddajo letno po okrog 35.000 l mleka, to je petino vsega mleka. Kmetje so kritizirali slabo servisno službo mlekarn. Na sliki: predstavniki Trima so kmetom predstavili farmski vrč, dosti cenejši od podobnih uvoženih izdelkov. Časi stacionarnih zbiralnic mleka se poslavljajo. (Foto: P. Perc)

• Letos so naši vinogradniki v temi z 19 državami dokazali, da so slovenska vina med najboljšimi na svetu. (J. Nemanič)

• Uzakonjeni način denacionalizacije je posebna oblika državne nemnosti in že zelo drag bo - tudi za državo. (T. Mastnak)

Suša vse bolj kliče po namakanju

Ministrstvo pripravlja zakon in narodni projekt

Suša že drugo leto neusmiljeno pritiška, pa tudi sicer se količina letnih padavin že nekaj let zmanjšuje, zato vse bolj stopa v ospredje potreba po namakanju kmetijskih zemljišč. Slovenija je pri tem v primerjavi z drugimi deželami v precešnjem zostanku, saj namaka le 6.000 ha zemlje, vsa druga pa je neusmiljeno izpostavljena možni suši, ki (po Liebigovem zakonu o minimumu) vse bolj klesi predelk in zmanjšuje donosnost kmetovanja.

Da bi naredili temu konec, pripravljajo v ministrstvu za kmetijstvo zakon o namakanju in,

kar je še večji, spodbudilo je nacionalni idejni projekt, po katerem naj bi v desetih letih namakali 100.000 ha zemlje, za kar obstajajo naravne možnosti.

Pri tem velikem podvigom naj bi pomagale Mednarodna banka za obnovlo in razvoj ter nekatere druge mednarodne ustanove.

Projekt pripravljal strokovnjaki Biotehniške facultete iz Ljubljane v sodelovanju s tremi vrhunkimi izvedenci iz Izraela, ki je dosegel svetovno znane rezultate v namakanju zemlje v še bolj zahtevnih, tako rekoč

zgodnjih razmerah.

- n

jejo visoke najemnine. Zakonsko vasiljevanje takšnega "večlastništva" je ekonomsko bedarja, pravijo v združenju in pouzdanju, da v shrambi ne bo primanjkovalo moke za takšen ali drugačen hlebec kruha.

• ZA VSE ENAKO - V združenju agroživilstva poudarjajo, da je v primeru, če pristanemo na načelo, da se pravnim osebam premoženja ne vrača, potrebno v zakonu črtati določilo, po katerem se premoženje lahko vrača cerkvam in verskim skupnostim.

Slabo pripravljen zakon o denacionalizaciji bo povzročil veliko narodnogospodarsko škodo, Analiza, ki jo je izdelal ZOP Management Consulting iz Ljubljane, je pokazala, da bodo kmetijska podjetja v Sloveniji izgubila kar za 1,5 milijarde nemških mark premoženja in da se bodo letni prihodki podjetij zmanjšali za 787 milijonov DEM, odveč pa

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Refraktometer že spreminja miselnost

Trgatev se naglo bliža

Škodo, ki nastane zaradi prezgodnjine trgatev, je praviloma večja in pogosteja, kot če trgamo pozneje. Rešnična kakovost vina raste in zori na trti. V letih, ko grozdje slabo dozoreva se nateče iz jagnih manj mošta. To velja predvsem za rizling. Izplen je manjši za 10 do 15 odst., kar pomeni veliko manj dohodka.

Razmere na trgu na sliji, da si prizadevamo pridelati čim boljše vino. Nekateri vinogradniki sami merijo sladkor v vinogradu z ročnim refraktometrom, kar je velik napredok v miselnosti. Predolgo je prevladovalo mnenje, da se da vse popraviti v zidanici in da je škoda čakati s trgajo. Tako razmišljanje je razvrederilo kakovost vina, končna posledica pa je bila preniza cena vina. Ceno vina so postavljali gostinci in ti so iskali predvsem poceni vina. Vinogradnik, ki je imel v jeseni smolo in mu vino ni najbolj uspelo, je bil srečen, da je vino sploh prodal, in tako dobljena nizka cena je začela veljati kot tržna cena.

Na srečo se gledanje na vino le spreminja, porabniki vina so v gostilni bolj zahtevni, državna mera s Hrvaško je (upam) prekinila nabavo cenjenih v slabihi vin in po gostilnah se točil delno boljše vino. Priznati moramo, da so Vinska vigred v Beli krajini, Teden cvička na Dolenjskem in podobne prireditve v Posavju veliko prispevale, da so ljudje spoznali, kaj je resnična kakovost. To je odličen marketing za vina predvsem drobne pridelave, zasluge gredo aktivnim in pridnimi ljudem v vinogradniških družtvih. Ako bi velikim zadružnim kletom po Sloveniji uspelo izumeti tako učinkovit vinski marketing za potrebe svoje prodaje, bi gotovo lažje in dražje prodajale vino.

Vinski sejem v Ljubljani ni dovoljen.

Kakovost vina letnika 1993 se torej sedaj oblikuje v naših vinogradih in v njih cene. Ni dovolj, da izmerimo z ročnim refraktometrom sladkor v najlepši in najbolj zreli jagodi na grozdju in se s tem podatkom zacetemo pripravljati na trgatev, pač pa potrebujemo podatek o povprečni sladkorni stopnji v vinogradu za posamezno sorto. Povprečno stopnjo sladkorja pa ugotovimo, če po dolgem in počez v vinogradu poščemo jagode, ki rastejo na soncu, v senci, ki so na prvem grozdju, na drugem in na tretjem. Iz teh podatkov izračunemo povprečje. Ni vseeno, kje odtrgamo jagodo. Največ sladkorja je blizu pecija, najmanj na dnu grozda. Praktično ravnamo tako, da izberemo okrog 10 trt v vinogradu in vsak teden z njih odtrgamo počesno povprečje. Razmerek na trgu na sliji, da si prizadevamo pridelati čim boljše vino. Nekateri vinogradniki sami merijo sladkor v vinogradu z ročnim refraktometrom, kar je velik napredok v miselnosti. Predolgo je prevladovalo mnenje, da se da vse popraviti v zidanici in da je škoda čakati s trgajo. Tako razmišljanje je razvrederilo kakovost vina, končna posledica pa je bila preniza cena vina. Ceno vina so postavljali gostinci in ti so iskali predvsem poceni vina. Vinogradnik, ki je imel v jeseni smolo in mu vino ni najbolj uspelo, je bil srečen, da je vino sploh prodal, in tako dobljena nizka cena je začela veljati kot tržna cena.

Na srečo se gledanje na vino le spreminja, porabniki vina so v gostilni bolj zahtevni, državna mera s Hrvaško je (upam) prekinila nabavo cenjenih v slabihi vin in po gostilnah se točil delno boljše vino. Priznati moramo, da so Vinska vigred v Beli krajini, Teden cvička na Dolenjskem in podobne prireditve v Posavju veliko prispevale, da so ljudje spoznali, kaj je resnična kakovost. To je odličen marketing za vina predvsem drobne pridelave, zasluge gredo aktivnim in pridnimi ljudem v vinogradniških družtvih. Ako bi velikim zadružnim kletom po Sloveniji uspelo izumeti tako učinkovit vinski marketing za potrebe svoje prodaje, bi gotovo lažje in dražje prodajale vino.

mag. JULIJ NEMANIČ

POSOJILA ZA KMETE

METLIKA - Na razpis

Umrl Tone Knez

NOVO MESTO - Po krajski, a hudi bolezni je v ponedeljek zvečer v novomeški bolnišnici umrl arheolog-muzejski svetovalec, doma in v svetu priznani strokovnjak Tone Knez.

Rodil se je 1930 v Laškem, gimnazijo je obiskoval v Celju, arheologijo pa je študiral v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1956. Že kot študent je sodeloval pri številnih izkopavanjih v Predjami, na Ptju in v Šempetu v Savinjski dolini, nadaljeval pa s tem tudi na prvem službenem mestu v Bihaču, kjer je služboval od 1955 do 1958. Jeseni 1958 je prišel za kustosa-arheologa v Dolenski muzej. S svojim delom in doslednostjo si je v strokovnih krogih doma in v svetu pridobil neizpoditen slavos. Številna izkopavanja v Novem mestu in okolicu, ki jih je vodil, je skrbno dokumentiral, publirani rezultati v strokovnih revijah in samostojnih publikacijah pa so ime Novega mesta in njegovega arheološkega bogastva ponesli daleč v svet. Doma in v tujini je imel tudi večje število strokovnih predavanj.

Za svoje delo je Tone Knez dobil številna priznanja in nagrade, bil pa je tudi član številnih domačih in tujih strokovnih združenj. Vsem, ki so poznali njegovo strokovnost, delovno disciplino in predanost znanosti, je jasno, kako veliko izgubo pomeni njegov odhod.

Pogreb pokojnega Toneta Kneza bo danes, 5. avgusta, ob 18. uri na pokopališču v Šmihelu. Tega dne bo od 9. ure v mrlški vežici na pokopališču tudi žara pokojnika.

T. J.

KAMENJČANI SE ČUTIJO NEMOČNE

DOLENJE KAMENJE - V Dolenjem Kamenju občutijo pomanjkanje vode, vendar manjše kot pred časom, kajti zdaj voda občasno priteče skozi pipe. Tako so sporočili iz Dolenjega Kamenja, od koder so tudi zanikali, da bi pred nedavnim grobo fizično obračunavali s komer koli iz Gorenjega Kamenja, torej tudi ne s Slavkom Bašljem. Kamenjčani podarjajo, da je vodooskrba na njihovem območju pereč problem. Kot prebivalci hrivovitega območja se čutijo glede težave nemočno in pričakujejo pomoč občine. O tem, kar so domačini povedali o težavah s pomanjkanjem vode in o tepežju pri rezervoarju v Gorenjem Kamenju, bomo obširneje poročali v Prilogi v prihodnjem Dolenjskem listu.

M. LUZAR

SOLIDNI NOVOMEŠČANI

PREVALJE - Na nogometnem turnirju na Prevaljah, ki je bil organiziran ob 60-letnici NK Korotan, so se pomerili Maribor Branik, Korotan, AM Cosmos in Studio D. Nogometni Studia D so se najprej pomerili s Korotanom in vodili z 2:1, vendar je Korotan rezultat kmalu izenačil, srečanje pa se je končalo s streljanjem enajstmetrov, pri čemer so nogometni Korotani zmagali s 6:3. V boju za tretje mesto se je Studio D pomeril z AM Cosmos in jih premagal s 3:1. Na turnirju je zmagal NK Korotan, Maribor Branik je bil drugi, Studio D tretji in AM Cosmos zadnji.

Licenco, ki jo izdaja Federalni

do Dvora". To so Žužemberčani navedli v omenjeni dopis, v katerem si želijo tudi prepotrebne pločnike na

Franc Škufo

Nekako pozabljeni vodovodi

Udarisci in država

NOVO MESTO - Julij in avgust že nekaj let zapovršijo kažeza državljanom, kakšno življenje v vseh in vasicah so si zagotovili Podgorci, Krajanci in drugi Dolenci v Sloveniji, ko so v preteklosti vlagali svoj težko prislužen denar za tako imenovani boljši jutri. Kazeta, da v tem "boljšem jutri", ki je že nastopil, trpijo žejo.

Pitne vode je premalo, da bi jo na vseh gričih in v vseh dolinach gospodinje, hlevarji in malčki točili, da bi jih bilo strah, da bo po nekaj litrih skozi pipe samo še zašumelo in bo curek za tisti dan ali za daljši čas izginil. To pomanjkanje je presenetljivo, saj ljudje kljub gorjanju radi dajo veliko denarja za vsakdanje nepogrešljive stvari, med kakršne sodi tudi vodovod. Vode bi bilo najbrž več, če bi se na gradnjo vodovodov vrgli tako odločno, kot se ločevajo napeljave telefonov in asfaltiranja cest. Toda zdaj je že tako, da so lokalne udarniške akcije namenjene prej povečanju števila slušalk in dodatnih kilometrov asfalta kakor gradnji vodovod, čeprav je jasno, da pipe poleti marsikje večkrat "pihajo". Nekaj je brčas res: če bi imeli ljudje dovolj denarja, bi z njim delali tudi vodovode.

Bog varuj, da bi se s časopisnim zapisom ali kako drugače kdo lotil za to grajati mrljive državljane udarnike. Ti namreč komaj čakajo, da si napeljejo telefon, zgradijo cesto, popravijo poljsko pot, skratka, sami pomagajo nekaj narediti za svoj boljši jutri. Zaslajo povalo, kajti brez tiste "neučakanosti" posameznikov bi Dolenska in kar cela Slovenija najbrž imeli precej manj telefonov, cest in navsezadnjih tudih vodovodov, kot jih premore zdaj. Vladarji, najbrž kar tisti na državnem prestolu v Ljubljani, naj se ob tem le omejhajo in vsemu navkljub dajo denar za dobre vodovode, ki jih med Savo in Krko in še kje tako zelo manjka.

M. LUZAR

Prazen vodovod je dvojna nesreča

V novomeški občini je ves čas na poti nekaj cistern, ki dovažajo vodo v najbolj ogrožene predele - Suša za 3 odst. prebivalstva - Poziv k varčevanju z vodo

NOVO MESTO - Mnogi kraji v novomeški občini občutijo v teh dneh pomanjkanje vode in najhujše težave, povezane s tem nespodobudnim dejstvom, skušajo v občini odpraviti s stalnim dovažanjem v najbolj ogrožene predele. Ves čas je na poti več vozil cistern. Poleg zasebnika, s katerim je Komunalna podpisala pogodbo o dovozu vode, dostavlja dragoceno tekočino tudi krajevna prostovoljna gasilska društva in Gasilsko reševalni center Novo mesto.

Vodovodi dajo v teh dneh precej manj vode kot sicer. Tako osušeni so javni vodovodni sistemi na območju Gabrja, Orehovice, Karteljevega, Škocjanca, Zbur in deloma tudi Suhe

NOVA VEŽICA

DVOR - Potem ko je postal jasno, da prejšnje mrljiske vežice na pokopališču na Dvoru ne bo mogoče popraviti, se je KS Žužemberk odločila za gradnjo nove, za katero krajani zbirajo poseben prispevek. Objekt bodo predvidoma letos spravili pod streho.

20-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA AJDOVEC - V soboto so v Ajdovcu proslavili 20-letnico delovanja gasilskega društva. Domači gasilci in gostje so se predstavili v povorki od stare gasilske orodjarne do sedanjega gasilskega doma, ki so ga dogradili pred enajstimi leti. Nad vhodom v gasilski dom so obesili sliko zaščitnika gasilcev sv. Florjana, delo slikarja Martina Blatnika. Predsednik občinske gasilske zveze Jože Poljsak je po slavnostnem govoru, v katerem je pohvalil številčnost gasilskega društva in izrazil željo, da bi se okreplilo tudi v tehniki, podelil članom priznanja za 10- in 20-letnico delovanja v društvu. Predsednik sveta krajevne skupnosti Žužemberk Franc Škufo je v govoru izrazil željo, da bi bila nova občina gospodarsko in finančno močnejša od sedanje krajevne skupnosti. Slovensnosti je po gasilski navadi sledila veselica. (Foto: J. Božič)

Pionir z licenco za Rusijo

GIP Pionir Novo mesto izpoljuje pomemben pogojo za delo v Rusiji - Rusko tržišče ga že pozna

NOVO MESTO - Gradbeno industrijsko podjetje Pionir Novo mesto je pred časom pridobilo licenco, brez katere v Rusiji ni možno graditi. Pionir, ki je s tem pridobil pravico do projektiranja, proizvodnje gradbenih materialov, konstrukcij in izdelkov ter izvajanja gradbenih, montažnih in zemeljskih del, je prva in doslej edina slovenska gradbina in inženirinska firma s to licenco. Edina je tudi na vsem območju nekdanje Jugoslavije.

Licenco, ki jo izdaja Federalni

krajine, ki jo oskrbujejo iz zajetja v občini Grosuplje. Gre za pereč lokalni problem, ob katerem je neke vrste tolaža podatek iz novomeške Komunale, po katerem občutijo pomanjkanje vode največ 3 odstotki tistih prebivalcev, ki jih oskrbujejo javna omrežja pod nadzorstvom novomeške Komunale. Občutno zmanjšan je pretok tudi v prenekaterem vašem vodovodu. V celih občinih Novo mesto je jih je 23 in k sreči oskrbujejo samo 1.056 prebivalcev. Gledano v celoti je torej slika vendarle mnogo manj črna, kot kažejo njene podrobnosti.

20 LET GO AJDOVEC

licenci center pri Gosstroju Rusije, je predpisal leta 1991 Sovjet ministr in jo je potreboval pred začetkom gradnje predložiti Rusiji, kar velja od letašnjega maja.

Pionir je na ruskem tržišču, ki torej pripira vratja tujim gradbincem, že uveljavljeno podjetje. V letašnjem letu je z ruskimi investitorji podpisal dve manjši pogodbi za projektiranje in gradnjo hotela v Moskvi. Da bi lažje delal na vzhodnoevropskih tržiščih, je lani septembra odpri v Moskvi lastno predstavništvo. V Rusiji Pionir sicer dela več kot deset let; v 70. letih je že gradil na Poljskem. V Rusiji je do nedavnegova izvajal dela v sodelovanju s slovenskimi firmami, kot so Metalka, Smelt in Kovitehna.

Za pridobitev omenjene licence in vrste gradbenih del v Rusiji ima zasluge inž. Irena Benčina-Gostisa iz Pionirja.

Dvor, in sicer ob tej regionalni cesti. Iz Novega mesta je prispela obljuba, da bodo to pereč cestno problematiko zanesljivo ustvarili v načrti bodočih cestnih posodobitev. Ljubljani se očitno ne zdi potreben odgovoriti Žužemberku, saj se RUC ni odzval na Žužemberk z ničem.

Drugade kot z dopisi, ki naj bi zagotovili denar, si Žužemberčki pač ne more pomagati. Lastnih finančnih virov ima vse manj, ker gospodarstvo na območju krajevne skupnosti ni bogato, zlasti ne po oceni krize Iskre. Prošnje do premožnejših so že zaledle in ob vseh pomankljivostih občinske in državne politike glede Suhe krajine je treba poudariti, da Novo mesto kar prispeva za naložbe v žužemberški razvoj. Ob tem Žužemberk niha med vprašanjem, ali naj si obnovi tovarne, in med vprašanjem, ali naj razvija turizem. Vodstvo krajevne skupnosti meni, da bi imel kraj več koristi od turistov, samo pokazati bi se jim moral. Letos izdani turistični prospekt v več jezikih je gotovo pravi način za to.

M. LUZAR

Suša v cevih prinaša težave tudi Komunalni. Malokdaj se namreč tako kvarijo cevovodki kot v teh dneh, ko zaradi neenakomernega odvzema vode močno niha tlak v vodovodnih napravah. V Komunalni Novo mesto so zaradi navedenih posledic suše v teh dneh na delovnem mestu tudi "po šitu" in tudi ob koncu tedna, kot so v pondeljek povedali člani včjetega vodstva podjetja. Brez tega dodatnega organizacijskega dela bi

- V novomeškem komunalnem podjetju podarjajo, da dovoz vode sicer zaleže, vendar naj bi prebivalci z njim zadržali varčevali, kar pomeni, da naj ne bi zavilali vrtov, prali avtomobil ipd. Komunalna je v teh dneh že nekajkrat javno pozvala k varčevanju. Glede shranjevanja vode, ki jo v vasi vozijo cisterne, v Komunalni podarjajo, naj ljudje temeljito očistijo vodnjake, preden jih napolnijo. Ob prvem večjemu dežju, ki bo verjetno skrnil večino vodnih izvirov in vodnjakov, bi veljalo vodo prekuhati, priporočajo v Komunalni.

bila preskrba z vodo motena v občini še bolj, kot je zdaj.

L. M.

Poletni utrip

Gostilniška glasba

NOVO MESTO - V času, ko je v trgovinah toliko glasbenih kaset in tako veliko aparativ za predvajanje tovorne glasbe, ne manjka pa niti muzikantov, je povsem razumljivo, da bodo gostilničarji poleg hladne pijače in morda prestre na terasah zagotovili tudi glasbo. Samo prebivalci mesta ob Krki, ki živijo poleg nekaterih hrupnih lokalov, tega nočjo razumeti, medtem ko je krčmarjem to o glasbeni ponudbi popolnoma jasno. In ker meščanje tega nočjo, potem v nočeh tudi ne spijo. Raje postušajo glasbeni ropot z gostilniške terase, čeprav jih ni všeč.

Mnoge oči so uprete v ta poletni utrip in številna ušesa hoče prisluhnejo, kaj svetu pojede s kasete. Nekateri organi pa kot da manjko na tem svetu in se nič ne vmešajo, čeprav se meščanom godi, kot se pač godi in smo omenili. Prvi pismeni človek, ki bi šel naokoli in bi imel pravico pogledati, od kod gostilna še kolicini predvaja glasbo mnogih decibelov, bi verjetno zasledil na oviku kasete strogopozorilo na trak ujetega muzikanta ali založbe, da je javno predvajanje glasbe s te kasete prepovedano ali zabranjeno ali forbidan.

Gotovo bi se že vse uredilo, ko bi bilo jasno, kaj je javno predvajanje. Krčmar ali krčmarica namreč lahko ves čas trdita, da glasbo vrtita za svoj lastni užitek v svoji lastni gostilni. Če ji prisluhne še kdaj iz okolice, je to pač njegova stvar.

M. LUZAR

- Vse več je tistih, ki bi pri nas radi uporabili ameriški način: z rdečimi v rezervati. (Jurič)
- Le ukinite privilegije bivših oblastnikov, kajti prišla bo nova oblast, ki bo ukinila vaše! (Glas ljudstva)

DVOR - Gasilsko društvo Dvor pripravlja za soboto, 7. avgusta, 1993, ob 19. uri tradicionalni Piknik na valovih Krke, ki bo hkrati tudi počastitev prevzemena nove motorne briggalne Rossenbauer. Kupili so jo s pomočjo občanov, obrtnikov, gasilske zveze in podjetja, omenimo pa naj zlasti: podjetje Suha krajina Commerce, Mizarstvo Jaklič, ERGO, d.o.o., Biro oprema Vovk iz Ljubljane, KS Žužemberk, Gostišče Štupar, Mizarstvo Novak z Brezovice pri Ljubljani, EMONA Ribarstvo, Ribnico Ludvik Legan, Spravilo lesa Peter Bradač, avtoprevoznika Antona Zupančiča, Zavarovalnico Triglav, KZ Žužemberk, Žarek, d.o.o., Ljubljana, AG, d.o.o., Novo mesto in Zavarovalnica TILIA, d.d., Novo mesto, ki je tudi generalni pokrovitelj te prireditve. Novo mortorno briggalno bo blagoslovil dekan Franc Povirk. Ob 20. uri se bo pričel zabavni del prireditve s srečelovom, žrebanjem vstopnic in drugimi zabavnimi točkami, nastopila pa bosta tudi Simona Weiss in ansambel Oliver Twist.

Simona Weiss

Novomeška kronika

ARTUR - Novomeška ščeneta je zajel prelah, potem ko se je pred dnevi mudil v mondenih krajih okrog mesta Artur, znani slovenski pes. Ker je blizu slovenskih vladnih krogom, so mu skušala tudi prilizovati. Nikoli namreč ne veš v tem pasjem življenju, kdaj bo kakšna kost odveč in do bodu zalučali iz Ljubljane sem dol.

ODGOVOR - Franc Povirk je včasih potoval skozi Žužemberk in se je oziral na hrib na porušeno cerkev sv. Mohorja in Fortunata in je vzduhnil: "Le koga neki bo doletel, da bo moral obnavljati to cerkev. Tisti bo revez!" Zdaj se ve, kdo je nesrečnik: nihče drug kot taist Franc Povirk, ki je zdaj dekan v Žužemberku. So že vedeli, komu napraviti na pleča breme. Ampak gospod dekan včasih več kot leto, ko bo cerkev na tistem hribu nova.

HITRA DOSTAVA - V Ameriki nekateri japonski poslovni potniki potujejo s kotalkami, da se najhitreje prebijajo skozi neznamo ameriško mestno gnečo na določeni juri kraj. V Novem mestu kotali niso potrebitne. V tem mestu namreč nekateri poštari že zdaj potujejo neverjetno naglo. Kako bliskovito potuje pošta v tem mestu, vedeni povedati nekateri domačini. V Ulici Marjana Kozine dobijo četrtekov junijski časopis istega dne ob 17. uri, v Ulici Slavka Gruma taka poštna pošiljka dospe že štiri do pet ur prej.

TUDI TO JE TURIZEM I - Podgorec z onstran Gorjancev si je pred dnevi privoščil počitnice v rekreacijskem centru na Primostku, s katerim upravlja semiška Iskra. Podnevi je bil navdušen nad naravnimi lepotami, ponoči pa močno razočaran nad obnašanjem ljudi. Okrog desetih zvečer se je začel v kampu pravi direndar: vožnja z motorji in avtomobili, vpitje v naslovn razgrajanje, ki je trajalo krepko čez polnoč. Skrbnik rekreacijskega centra je letos kamp ogradol prav zato, da ne bi ponoči nepridipravi obiskovalcem kalili miru. Zunanji razgrajačev tako najbrž res ni več, zato pa so se naselili kar v kamp. Ogroženi Podgorci zatrjujejo, da je prav tista vozila, ki so ponoči divjala okrog, videl podnevi parkirana ob začasnih poletnih bivališčih v kampu.

TUDI TO JE TURIZEM II - Črnomaljski občinari pripravljajo prave ekspertize o tem, kako bi morali v občini razvijati turizem. S tem le ponovno dokazujo, da papir vse prenese. V praksi je namreč vse drugače. Gost, ki si je v sredo pretekli teden ob pol enajstih dopoldne v hotelu Lahnija začel kavo s smetano, je dobil pojasmilo, da smetano nimajo, ker jim je še niso prispevali. Do najblžje prodajalne pa je le dobršto metrov.

GRB - Kinološko društvo Črnomelj je izvršni svet zaprosilo za soglasje, da bi smelo v znaku svojega društva uporabljati črnomaljski grb. Pred grbom naj bi bila pasja glava. Medtem ko se nekateri člani niso mogli odločiti za takšen predlog, pa so drugi menili, da bi lahko tudi tako s pomočjo društva promovirali svojo občino. Že od daleč bi se videlo, kateri občini pripada društvo. Predvsem pa, da je ta občina na psu...

Sprehod po Metliki

METLIKA SE JE ZNAŠLA v televizijski oddaji Nedeljskih 60, v rubriki, ki naj bi ji prinesla glasove glede urejenosti. V minutki programa so bile prikazane znamenitosti mesta, celo minuto pa je imel na razpolago tudi humorist, ki naj bi priboril Metliki še dodatne točke. Vse skupaj je bilo bolj žalostno kot zabavno, saj sta minuti vsekakor premalo že za prijazen "dober večer", kaj šele za predstavitev mesta, zgodovinsko in kulturno bogatega. "Vsemogočni" Mito Trefalt bo moral rubriki o turistični uspešnosti slovenskih krajev posvetiti več časa, sicer bo težko našel sodelavca, ki se bodo pripravljali izpostavljati prek ekranov v času, ki zadostuje kvečjemu za pozdrav, kašljanie in kisel nasmeh.

LETOŠNJE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE na grajskem dvorišču bo zaključilo Trinajsto prase. Sestavlajo ga Igor Cvetko, Tomaz Rauh in Roman Ravnič. Fantje so uspešno nastopali že po Italiji, Belgiji, Avstriji, Argentini in drugod. Pri igranju uporabljajo stara, za Slovencijo značilna glasbla, repertoar pa obsega instrumentalno glasbo vseh slovenskih pokrajini. Trio bo moč slišati 28. avgusta ob 20. uri in upati je, da se Metličani ne bodo obnašali kot do trinajstega praseta, ki mora poginiti, ker ima njegova mati le dvanajst seskov.

V PRILOZJU PRI METLIKI bo 22. avgusta velika "fešta", namenjena otvoritvi športno-rekreativnega letališča ter partizanskim jubilejem. V kulturnem programu bodo nastopili: Partizanski pevski zbor, Metliška mestna godba, Metliška folklorna skupina Ivan Navratil, gojenci Glasbene šole Methka ter recitatorji iz Osnovne šole Podzemelj.

Trebanjske iveri

OBNAŠANJE - Gospo Margaret Atelšek z Urada za begunce se pri pogajanjih z Trebanjci o usodi bežunskega centra na Čatežu malo čudno obnaša. Iz tamkajšnje šole bi rada odnesla vse, kar so vložili vajo, kot da je poslopje državna, ne pa občinska last. Morda prispeva k takemu trdemu komuniciranju tudi sorodno ime gospo iz Ljubljane z "železno lady" iz Londona. Na trebanjski občini so zaenkrat še dedci na oblasti, zato so sklenili, da bodo dali Ljubljani vedeti, da so zaenkrat še oni gospodarji posloja.

LAŽI? - Kdor je bral članek na športni strani 29. številke Dolenjskega lista se je lahko seznanil z razlogi, zakaj je odstopil odbor za šport v trebanjski občini. Sveda je tudi na trebanjski izvršni svet prisel dopis odbora, v katerem pojasnjuje razloge za odstop. Ker odbor izraža tudi dvom glede zapisnika 57. seje, ki ga je vladu že potrdila, je predsednik vlade Jože Reboli povedal, da je očitek neupravičen, saj tak podtikanja trajajo že 3 do 4 leta, in je vprašal, zakaj potem takem niso avtoceste zgradili vsaj do Biča, to je do meje s trebanjsko občino. V tem času pa bi Temenice v vseh elementih in po cestnem režimu. Trebanjci so še predlagali, naj bi novo traso pre-

Vladi so dali ultimat

Viničanom je dovolj čakanja - Če vlada ne bo uresničila zahteve, naj pozabi na zeleno mejo

VINIČA - Od dobrih 60 kilometrov Kolpe, ki obliva Belo krajino in je hkrati državna meja, jo skoraj polovica pripada viniški krajinski skupnosti. Ta najjužnejša KS v Sloveniji šteje 2.300 prebivalcev. Nosilec gospodarstva je Novoteks, v katerem je poleg domaćinov kar tretjina zaposlenih iz sosednje Hrvaške. Po besedah predsednika sveta KS Jožeta Starešiniča bi lahko glede na naravne danosti cvetel tudi turizem, ki pa je slabov razvit. Zaradi nerazčlenjenih odnosov ob meji letos ni niti tistih tujev, ki so nekdaj zahajali v tukajšnjem kampu.

Starešinič priznava, da v zadnjem času poskušajo oživiti turizem. Na Sinjem Vrhu so nedavno ustavili turistično društvo, ki ima velike načrte, v Ziljah se razvija biološko-turistična kmetija, veliko možnosti je za lovski turizem. Velik problem pa so ceste, saj je še precej makadamskih, a tudi asfaltirane so v slabem stanju, zlasti tista od

GRB - Kinološko društvo Črnomelj je izvršni svet zaprosilo za soglasje, da bi smelo v znaku svojega društva uporabljati črnomaljski grb. Pred grbom naj bi bila pasja glava. Medtem ko se nekateri člani niso mogli odločiti za takšen predlog, pa so drugi menili, da bi lahko tudi tako s pomočjo društva promovirali svojo občino. Že od daleč bi se videlo, kateri občini pripada društvo. Predvsem pa, da je ta občina na psu...

M. B.-J.

Viničanom je dovolj čakanja - Če vlada ne bo uresničila zahteve, naj pozabi na zeleno mejo

Črnomlja do Vinice. Drugi velik problem je vodovod. "Voda iz Kolpe, ki je speljana v naš vodovod, je oporečena, prav tako kapnica, ki jo ponekod še uporabljajo. Načrtovana je povezava našega vodovoda s črnomaljskim vodovodnim sistemom, toda gradnja je zaradi kamnitega terena počasna," pravi predsednik Starešinič.

Vse bolj očitno je, da Viničane mineva potprežljivost. Čakati morajo na ceste, niti vodovod, pet let po tem, ko je bilo telefonsko omrežje že zgrajeno in ko so zanj prispevali po 4.000 DEM, so čakali na številke. "Menimo, da se je naš denar predolg prelival v centre in da bi bil že čas, da nam ga začno vračati. Sicer naj naša vlada pozabi na projekt zeleno meje," pove Jože brez dlake na jeziku. In ne govori na pamet. V KS so natačno sestavili zahteve do vlade. "Zahtevamo, da najpozneje v dveh letih opravijo rekonstrukcijo ceste Črnomelj - Vinica in Vinica - Stari trg, uredijo v Vinici mednarodni prehod za blagovni promet ter petkrat več denarja namenijo za demografsko ogrožene, ki bi ga moristno porabili za vodooskrbo. Seveda smo krajani tako kot doslej - pripravljeni veliko prispevati tudi sami, toda upravičeni pričakujemo še podporo države," pove v imenu kranjan Starešinič.

ZGODOVINSKI DOGOĐEK

Na Gornjem Suhorju so končno naleteli na tolikšno količino pitne vode, da so jo lahko poslali v vodovodno omrežje - Po poskusnem črpjanju odločitev, kako naprej

GORNJI SUHOR - Po osmih letih geoloških raziskav in šestih vrtinah, ki so jih v tem času zvrtili v metliški občini, da bi našli dodatno pitno vodo za vedno žejni metliški vodovod, so pred dnevi končno stekli v vodovodno omrežje prvi litri pitne vode iz črpališča na Gornjem Suhorju, ki je postavljeno na vrtino, imenovano RA-2. Vrtina sega 250 metrov globoko, črpalka pa je na globini 180 metrov.

Prvi črpali poskus je bil narejen avgusta 1991 s črpalko na globini 190 metrov. Takrat so načrpal 3,3 litre vode na sekundo. Drugi črpali poskus pa so opravili od 20. do 27. julija letos in sicer na izpust in črpjanje

v rezervoar na Hrastu. 180 metrov globoko so vgradili močnejšo črpalko, ki je načrpal skoraj 7 litrov vode v sekundi. Vendar se je pri takem črpjanju nivo vode v dveh urah znižal do črpalke. Zato so se raje odločili,

da bodo na sekundo načrpal le 4 litre, zato pa bo črpalka lahko delovala nepretrgoma. Še ta količina vode je namreč za vodovod, ki naj bi "pokrivalo" črpališče na Gornjem Suhorju prevelika, zato so jo poslali tudi v ostalo omrežje. V preteklem tednu so začeli že z montažo tlačne-

• Po besedah predsednika izvršnega sveta Jožeta Matekoviča se bodo na osnovi rezultatov enomeseca poskusnega izkorisčanja vode iz vrtine na Gornjem Suhorju odločili, kako naprej. Če bodo rezultati ugodni, bodo začeli vrtati še eno vrtino v višinskem delu metliške občine. Če bodo tudi tam naleteli na zadostne količine vode, bodo lahko rešili suše ves vodovod v višinskem delu občine.

ga voda v Bušnji vasi, tako da bo vodo moč črpati v rezervoar v Bušnji vasi ali na Hrastu. Težava je le, ker je omrežje staro že tri desetletja in cevi težko prenašajo večje pritiske vode.

Že po prvem črpalnem poskusu so bili iz vrtine vzeti vzorci za kemično in bakteriološko analizo. Rezultati so bili ugodni. Po drugem črpalnem poskusu so prav tako vzeli vzorce, ki pa konec pretekla tedna še niso bili znani. Po zagotovilu novomeškega Zavoda za socialno medicino in higieno, ki je jemal vzorce, je po že opravljenih analizah moč trditi, da je vodo iz vrtine RA-2 moč uporabljati kot pitno. Njena kvaliteta je namreč približno takšna kot v zanjem v Rajakovičih, temperatura pa je 9,8 do 10,5 stopinj Celzija, torej je za stopinjo do dve hladnejša kot v Rajakovičih ali metliškem Obrhu.

M. BEZEK-JAKŠE

V devetih KS že plačujejo samoprispevke

Občinski samoprispevki za dom starejših občanov

TREBNJE - Krajan v devetih krajinskih skupnostih trebanjske občine plačujejo krajevne samoprispevke. Polodstek odstotek od plač, pokojnini oz. katastrskega dohodka plačujejo krajani KS Veliki Gaber, po 2 odst. v KS Čatež, Dobrnič, Knežja vas, Mirna, Monkrong in Šentrupert, 2,5 odst. krajevnega samoprispevka odstopejo Trebeljanom, kar 3 odst. pa krajanim suhokrajinams krajevne skupnosti Sela-Sumberk. Se bo v teh KS po 19. septembetu letos pridružila dodatna, 1-odstotna obremenitev, v preostalih KS pa povsem nova, to je 1-odstotni občinski samoprispevki za izgradnjo doma starejših občanov v Trebnjem?

Nadzorni zasedanje trebanjske občinske skupnosti so poslanci načeloma podprli načrte, da bi se na ravni občine vendarle lotili te prepotrebne naložbe, da bodo na jesen življence svoji imeli bližje do svojih ostarelih sorodnikov. Ti bi se v domačem okolju bolje počutili kot zdaj v sosednjih in tudi bolj oddaljenih domov. Te so pomagali graditi tudi Trebanjci, ko pa bi morali oni priti na vrsto, so zavoljo raznih reorganizacij na republiški ravni izpadli, predvsem pri bivši skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Kot je povedal nekdanji župan Nace Dežman, bi moral osvežiti dogovore, sklenjene na posvetih v preteklih letih na ravni regije, po katerih bi domovom starejših občanov v Novem mestu, Metliki in Črnomlju naposled sledila podobna zgradba še v Trebnjem. Če na zdajnjem zavodu pokojninskega zavarovanja slišijo kaj na to uho, bo kmalu zna-

Vsekakor pa bodo krajani KS, kjer že plačujejo več kot 2 odst. krajevnega samoprispevka, upravičeno vztrajali, da bi jim iz občinskega proračuna zagotovili znižanje prispevne stopnje, če naj bi bili uspešni izidi referendumov za samoprispevke tudi v njihovih okoljih. S samoprispevkom naj bi v petih letih v občini zbrali za dom starejših občanov blizu 241 milijonov tolarjev.

P. P.

Oblast se požvižga na pripombe

Trebanjci zmanjčajo na kakršenoli odgovor z republike glede svojih pripomb o novi inačici avtoceste - Ostro zavračajo očitke bivšega in sedanjega novomeškega župana

TREBNJE - Iz ljubljane doslej Trebanjci niso dobili še nikakrsnega odgovora na svoje pripombe o novi inačici avtoceste na odseku Pluska-Trebnje - Ponikve. Zato bodo ponovno zahtevali od republike, naj jim vendar nekaj odgovori in začne pospešeno izdelovati dokumentacijo, da bi čimprej prišli do primerjalne analize o prednostih in pomajnjivostih stare in nove variante. Spremenili so se na sejni trebanjskega inačin.

Kot je povedal poslanec državnega zabora Alojz Metelko, ki je odgovarjal na vprašanje odbornika Nace Dežmana, kaj so "naši poslanci naredili, da bi še pred letom 2000 pričeli graditi avtocesto Ljubljana - Obrežje", se je z osamosvojitvijo Slovenije spremeni strateški pomen omenjene ceste. To pa s pridom izvršnega sveta pretekli četrtek.

Predsednik trebanjske vlade Jože Reboli je že na zadnjem zasedanju vseh treh zborov trebanjske občinske skupnosti ostro zavrnili očitek, ki ga je iz ust državnega sekretarja Marjan Dvornika prenesel odbornik Franci Smolič (SKD), češ da občina Trebnje zavira gradnjo avtoceste. Reboli je poudaril, da je očitek neupravičen, saj tak podtikanja trajajo že 3 do 4 leta, in je vprašal, zakaj potem takem niso avtoceste zgradili vsaj do Biča, to je do meje s trebanjsko občino. Na Temenice v vseh elementih in po cestnem režimu. Trebanjci so še predlagali, naj bi novo traso pre-

slavljal bivši predsednik novomeške občinske skupnosti, ponavljajo pa ga tudi sedanji.

Kot je povedal poslanec državnega zabora Alojz Metelko, ki je odgovarjal na vprašanje odbornika Nace Dežmana, kaj so "naši poslanci naredili, da bi še pred letom 2000 pričeli graditi avtocesto Ljubljana - Obrežje", se je z osamosvojitvijo Slovenije spremeni strateški pomen omenjene ceste. To pa s pridom izvršnega sveta pretekli četrtek.

• Krajan krajinskih skupnosti Trebnje in Štefan (KS Dolenja Nemška vas) po besedah direktorice Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje Vide Šušterič niti na dodatno pisno urgenco ni odgovorila) podobno razmišljajo o novi inačici avtoceste na odseku Pluska - Trebnje - Ponikve kot trebanjska vlada. Svet KS Trebnje novo traso avtoceste načeloma podpira, predlaga pa, naj se dodela, da bo primerljiva s traso po dolini Temenice v vseh elementih in po cestnem režimu. Trebanjci so še predlagali, naj bi novo traso pre-

koriča moč štajerski lobi, ki si je zagotovil prednostno gradnjo z bencinskim tolarjem. Minister za promet Igor Umek in državni sekretar Marjan Dvornik sta po besedah trebanjskega župana proti zaporom cest za izraz protesta, pač pa sta za parlamentarno akcijo. V tej pa imajo zaenkrat Dolenjci, žal, silno majhne možnosti za uspeh.

P. PERC

maknili nad Belšinjo vas. KS Štefan pa pripominja, da je območje Zidanega mosta zelo ozko in ne prenese nove avtoceste. Trasa od mostu Pluske naj se nadaljuje v smeri nad Belšinjo vasjo (z uskokom ali tunelom), pri vasi Benečija pa naj bi cesta prišla predvideno traso. KS Štefan meni, da bi s takim predlogom odpravili ozko grlo pri Zidanem mostu, obstoječa cesta pa bi ostala kot obvoznica. Cesta prek Štefana nikakor ne more služiti več kot obvoznica, nam je povedal predsednik KS Jože Vencelj.

KDAJ POSODOBITVE CESTE DOBRAVA - ŽUŽEMBERK?

Kriza spet oživlja suhorobarstvo

Priprave na letošnji tradicionalni sejem suhe robe in lončarstva, ki bo v nedeljo, 5. septembra - V ribniškem muzeju nadaljujejo s prenovo suhorobarske zbirke

RIBNICA - Tudi prirediteljem letošnjega tradicionalnega sejma suhe robe in lončarstva v Ribnici je jasno, da je treba prireditve nekoliko popraviti. Zato so se odločili, da sejem, ta bo v nedeljo 5. septembra, pripravijo nekoliko drugače.

Letošnja novost bo praktičen prikaz dejavnosti konjeniškega kluba in kinološkega društva. Osrednji del trga bo rezerviran za obrtnike in prodajalce s kakovostnim blagom, kar pomeni, da tam ne bo kramarjev in kiča. Zanje so določene preostale ulice v središču mesta. Organizatorji pričakujajo, tako kot vsako leto, veliko število obiskovalcev iz različnih krajev Slovenije.

PREPROSTEJE Z DOMAČO ŽIVALJO PREK MEJE

KOČEVJE - Kočevska veterinarska inspekcija je prejela obvestilo Republike veterinarske uprave, da se do 30. septembra velja poenostavljen promet z domačimi živalmi prek meje. To pomeni, da za prehod meje s Hrvaško s psom, mačko, pticami itd. zadostuje le zdravniško spričevalo, da je prehod možen na vseh prehodih (in ne le tam, kjer so veterinarski pregledniki) in da je z istim spričevalom možno prekoračiti mejo v sezoni dopustov (do 30. septembra) tudi večkrat.

VEČJA POŽARNA VARNOST IN MANJ ŽEJE - Preteklo soboto so tržki gasilci z drugimi društvami in krajanim predstavili 9500-litrsko avtocisterno. Pri obnovi rabiljene cisterne, ki so jo kupili od zasebnika, je največ pomagala krmeljska Metalna pri nabavi pa so prispevali tudi krajanji in seniška občinska gasilska zveza. Vsem se je zahvalil predsednik GD Tržišče Branko Debeljak, predsednik sveta KS Marjan Jamšek pa je podaril pomen pridobitve za večjo požarno varnost v Mirenski dolini in omilitve posledic suše za vse številnejše izmed okrog 5000 prebivalcev. Na pošnetku: poveljnik GD Tržišče Lojze Škopore predaja ključe cisterne šefu Janezu Pušnčarju. (Foto: P. Perc)

Z A NAJBOLJ UREJENO KMETIJO

KOČEVJE, RIBNICA - Konec prihodnjega tedna se bo iztekel rok za oddajo prijav za sodelovanje v akciji Čista in urejena kmetija, ki jo v okviru aktivnosti ob letošnjem letu turizma pripravljata kmetijski svetovalni službi za območje Kočevja in Ribnice. Vanjo se še vedno lahko vključijo vsi zainteresirani, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, ne glede na velikost svoje kmetije oz. obseg proizvodnje. Prijava za sodelovanje lahko sporočijo na enoto Kmetijske svetovalne službe v Kočevju na Kolodvorsko 23 ali Šeškovo 15 v Ribnici. Ob zaključku akcije bosta posebni strokovni komisiji, po enotnih kriterijih (videz gospodarskega poslopja, hiš, hleva in gnojišča, prehod v kulturno krajino, odnos do vasi in vaške okolice ter celoten visi kmetije) izbrali najbolj urejeno kmetijo v kočevski in ribniški občini. Nagradjem iz Ribnice bodo nagrade in diplome podelili septembra ob ribniškem sejmu, nagrajenec iz Kočevja pa ob občinskem prazniku v začetku oktobra.

M. L.-S.

Sicer pa ostaja glavni poudarek sejemske prireditve na praktičnem prikazu izdelovanja suhe robe, ki je pred časom rezalo kruh velikemu številu ljudi v Ribniški dolini. Tudi danes, spričo vse težjih gospodarskih razmer v občini, postaja v šte-

• PRENOVA SUHOROBARSKE ZBIRKE - Kustodinja ribniškega muzeja Mojca Šifrer je lani začela raziskovati način življenja ljudi v Loškem potoku v obdobju 1800-1940. To območje je v etnološki stroki še vedno neraziskano. V muzeju v ribniškem gradu hranijo 591 predmetov. Lani so vse predmete konserverivali in zbirko pripravili za obiskovalce. Odkupili so tudi 129 starih razglednic Ribnice in okolice. Muzej nadaljuje prenovo suhorobarske zbirke.

vilnih družinah suhorobarstvo pomembno, če ne celo glavni vir zasluga. M. G.

KRMELJSKI OSNOVNOŠOLCI V PACUGU

PACUG - Mladi dopisniki iz Krmelja, ki so nam celo šolsko leto pridno pošiljali svoje prispevke, so sedaj v šoli v naravi v Pacugu. Odgovore na vprašanja, ki jim jih zastavljajo učiteljice, iščejo v naravi in knjigah, izdelujejo plakate, opremljene s slikami in zemljevidi. Ogledali so si soline in obiskali Piran, radi pa bi videli še piranski akvarij in se z borko peljali v Portorož.

M. L.-S.

Odpravljen bo sum o vodi

Potočani in Dragarci bodo kmalu pili boljšo pitno vodo - G. Klarič o največji Hydrovodovi naložbi

LOŠKI POTOK - Že pred dvema letoma je bila kupljena čistilna naprava za potoški vodovod, in sicer z denarjem, namenjenim demografsko ogroženim področjem. V zadnjih nekaj letih, še zlasti potem, ko je bila narejena nova vrtina, se je začela občasno pojavljati kalnost vode. Vsaj dvakrat je krajevna skupnost pisno opozarjala porabnike, da je treba vodo prekuhatati, nikoli pa ni obvestila preklicala, tako da je obstajal stalni sum o oporečnosti vode.

V začetku julija je kočevsko podjetje Gramis začelo z obsežnimi gradbenimi deli. O tem smo se pogovarjali z g. Klaričem, tehničnim vodjem Hydrovoda Kočevje, ki je povedal: "Seveda poznamo problem z vodo. Sama velikost gradnje in ureritev priključkov pa pomenijo izred-

no zahtevno delo tudi zaradi izredno težkega terena ob razdelilni postaji nad vasjo Travnik. Čistilna naprava, katero je izdelalo podjetje Hidrometal v Mengšu, je mehanska naprava, kot filter pa bodo uporabljali kremenčev peselek in oglje. Vzpostavljen bomo sedanjo klorinacijo, ki je locirana ob zajetju, prenesli in vgradili pri novi čistilni napravi. Celotni sklop naprav bo nared do konca septembra. Tako bo za približno 2500 prebivalcev (vodovod napaja tudi dele kočevske občine) odpravljeno moreč nekajletno sumnjenje o vodi."

Nedvomno bo to največja investicija v tem letu na območju krajevne skupnosti Loški potok. Informacijo o številkah nam je dal direktor Hydrovoda Janko Weber, ki pravi: "Za Hydrovod je to prav gotov ena iz med večjih investicij. Skupno bo naprava, ko bo začela delovati, vredna 7 milijonov tolarjev. Sicer pa je največja naložba Hydrovoda v tem letu izgradnja 5 vrtin v Sodražici, z vso opremo, ki bo vredna 30 milijonov tolarjev, bo pa nedvomno velikega pomena za kočevsko in ribniško občino."

A. KOŠMERL

na zaposlitev v usnjarski, kovinski industriji in gradbeništvu ter nekaj malega v gostinstvju in trgovini. Jezikovne, računalniške, strojepisne tečaje, za vodenje poslovnih knjig, za zidarje in varilce je letos obiskovalo 64 oseb. Zadnje letnike srednjih, višjih in visokih šol je s pomočjo zavodove subvencije Šolnine obiskovalo 20 mladih. S sofinanciranjem pripravnštva jim je uspelo zaposlititi 64 Sevnicanov. Uvodnih seminarjev o podjetništvu

• V javna dela, in sicer pomoč ostarem domu, oskrbo beguncov, vzdrževanje cest, zelenic in odpravo elementarnih nesreč je vključenih 53 brezposelnih Sevnicanov. Razmislišti bi kazalo še o tistih javnih delih, kjer bi lahko sodelovalo več mladih z višjimi stopnjami izobrazbe.

se je udeležilo 44 oseb, 59 pa jih je izkoristilo nasvete zunanjih svetovalnih služb v zvezi s samozaposlitvijo. Za odpiranje novih delovnih mest - samozaposlitev je vložilo zahteve za po 150.000 tolarjev stimulacije 40 Sevnicanov.

P. P.

Takse ne dajo

Z občnega zbora kočevske gasilske zveze - Predsednik Pavle Pogorelec

KOČEVJE - Delegati gasilskih društev kočevske občine so na zboru občinske gasilske zveze 30. julija ocenili delo gasilskih društev v minulem štiriletnem obdobju. V občini deluje 21 društvo, ki v povprečju sodeluje v 60 intervencijah na leto. Ocena o požarni varnosti kaže, da je število požarov manjše, k temu pa so pripomogla tudi gasilska društva in njihovi člani.

Pri obravnavi osnutka o varstvu pred požarom in osnutku o gasilsu so delegati poudarili, da ne dovolijo prenosa požarne takse, ki jo vplačujejo varovalnice, iz vseh požarnih premij v republiški proračun. Ta denar naj bi za delo gasilskih društev in občinske gasilske zveze tudi v prihodnje vplačevali po občinah. Poudarili so tudi pomen prostovoljnega dela v gasilstvu, ki ga je treba v teh kriznih časih še pospeševati, odločno pa so nasprotivali tistim stališčem posameznikov, ki skušajo prostovoljno delo gasilcev usmeriti v drugačen tok.

Na koncu so izvolili za predsednika občinske zveze Pavleta Pogoreleca, za poveljnika Jožeta Burja in za tajnika Milana Simčiča ter se zahvalili vsem članom, ki so s prostovoljnim in prizadivnim delom pripomogli k uspešnemu delu gasilske organizacije v občini.

V. DRAGOŠ

DRAŽBA NEPREMIČNIN BO 10. AVGUSTA

KOČEVSKA REKA - V dokaz, da se vasi in zaselki na območju te krajevne skupnosti odpirajo vsem prebivalcem naše države, je tudi nedavno sklep delavskega sveta javnega podjetja Smečnik, da se 10. avgusta na javni dražbi proda 33 nepremičnin. Nameravajo jih prodajati v Kočah, Primožih, na Mlaki pri Kočevski Reki, v Podlesju, Moravi, Stalcerjih, Mavercu, Novih Lazih, Ograji, Spodnjih Brigih, Inlaufu, Lapinjah in Rogatem Hribu. V. D.

J. PRIMC

DOVOLJ PRAZNIH OBLJUB - Prebivalci vasi ob Kolpi so se naveličali čakati (Foto: M. Glavorjič)

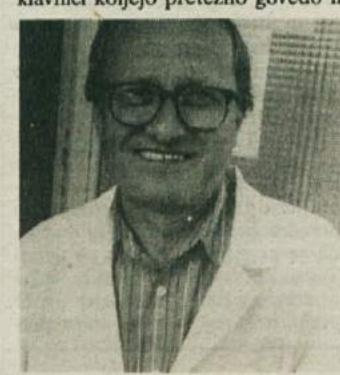
Skoraj pol mesa "izpod tepke"?

Sevnška klavnicna ima razmeroma dosti dela navkljub hudi konkurenčni pa tudi še vedno zelo razširjenim zakolom na črno - 70-odstotna zasedenost zmogljivosti

SEVNICA - "Trdim, da vsaj 40 odst. potreb po mesu Sevnčani zadostijo z nakupom mesa živali, zaklanih na črno 'pod tepko'. Tako meso je sicer cenejši kot iz naše klavnice, kjer moramo mesečno samo za živinozdravničke plačila okrog 200.000 tolarjev, je pa gotovo naše meso v vseh pogledih kakovosten in neoporečen," pravi vodja klavnice sevnške M-Kmečke zadruge Tone Šerbec, direktorica zadruge Andreja Jamšek pa mu pritrjuje.

Direktorica Jamškova še doda, da bodo tudi tisti, ki kolijo pod hruško, krepko pomislili, če se jim to splača, če bodo kdaj tudi oni plačevali vse te dajatve. V sevnški klavnici kolijo živino tudi za kmete in druge, za svoje delo pa zaračunajo le 21 tolarjev (z davkom!) za vsak kilogram mesa, lepo razkosan in ohlajen. Zavedajo se konkurenčnosti, zato ne smemo biti predragi s svojimi storitvami. Morda so tudi zato v zadnjem času zelo dobro, okrog 70-odstotno, zasedene, pred vsemi letoma posodobljene zmogljivosti (za 90 ton mesa). V Posavju so jim lani z rekonstrukcijo klavnice sledili Brežičani, medtem ko republiška veterinarska uprava oz. pristojna inšpekcija začu-

do dolgo gleda skozi prste. Zdaj v klavnici kolijo pretežno govedo in

Tone Šerbec

Dovolj jim je republiškega "studiranja"

Krajani sami začeli graditi dostop do Osilnice

OSILNICA, FARA - Minulo soboto, 31. julija, so krajanji Zgornje Kolpske doline začeli s pripravljanjem deli za ureditev 11 km dolgega cestnega odseka po slovenskem obrežju Kolpe od Grivca do Mirtovičev, da bi tukaj končno le dobili dostop do matere, bolje rečeno mačeve, Slovenije po slovenskem ozemlju. Odgovorni v republiškem vodstvu nameče že da osamosvojitve Slovenije "studirajo", kako bi te kraje, ki so dostopni le prek hrvaškega ozemlja, končno povezali s Slovenijo po slovenski zemlji. Krajanji so zdaj kar sami popriliči za delo in širijo nekajno kolovozno pot tako, da bi bila Osilnica dostopna po slovenski strani vsaj z osebnimi in terenskimi avtomobili. Z deli bodo nadaljevali tudi soboto, 7. avgusta, in sicer ob 8. uri, ob 13. uri pa bo v Srobotniku že zaključek prve faze deli, na srečanje so vabileni poleg tistih, ki so oz. bodo prostovoljno delali (krajanji, ekipa, PTT, Elektra, policije, Čestnega podjetja), s predstavniki slovenskih ministrstev, pristojnih za obrambo, notranje zadeve, promet in zveze ter predstavniki občine Kočevje.

Predsednik KS Osilnica dr. Stanko Nikolič, ki je glavni pobudnik in organizator teh del, je povedal, da je minilo soboto prisojilo na delo 28 prostovoljev omenjenih podjetij in ustanov ter še vasi Grivac, Laze, Srobotnik, Mirtovič, Bosljiva Loka in Ložec pa tudi člani Turistično-sportnega društva Kostel in Kulturno-sportnega društva Osilnica. Predvidoma bo do te sobote cesta urejena za prevoz z osebnimi avtomobili razen okoli pol kilometra dolgega odseka od Srobotnika do cerkvice sv. Ane.

Predsednik Nikolič je še posebno poudaril, da so ljudje delali zelo zagnano tudi zato, ker jim je dovolj republiškega cincanja in prepočasnega reševanja cestne povezave in drugih perečih zadev na tem območju. V bodočem delu pričakujejo krajanji tega območja tudi več razumevanja republiških in drugih organov na njihove težave in potrebe pa tudi učinkovito pomoč za reševanje najbolj perečih zadev na tem območju, predvsem pri nadaljnjem delu za ureditev cestne povezave s Slovenijo vse od Petrine prek Osilnice do Podplanine.

J. PRIMC

Drobne iz Kočevja

MUZIKANTJE NAVDUŠILI - Prifarski muzikantje so pred kratkim navdušili poslušalce na prireditvi, ki je bila v gostišču Dallas. Nastopili so tudi na tradicionalni prireditvi dnevnov piva v Kočevju in nekaj dni pozneje v Laškem na tamkajšnjem turističnem srečanju. Poželi so simpatije in so si že zagotovili nastop za prihodnje leto. Z novo kaseto se bodo predstavili 18. avgusta na radijski postaji Studio D v Novem mestu.

KOČEVJE SE PRIPRAVLJAJA - Za letošnje pomembne jubilejne prireditve v Kočevju se na svoj način pripravljajo tudi v Mercator Kmetijskem gospodarstvu. H koncu gre do dela pri ureditvi 11 km dolgega cestnega odseka po slovenskem obrežju Kolpe od Grivca do Mirtovičev, da bi tukaj končno le dobili dostop do matere, bolje rečeno mačeve, Slovenije po slovenskem ozemlju. Odgovorni v republiškem vodstvu nameče že da osamosvojitve Slovenije "studirajo", kako bi te kraje, ki so dostopni le prek hrvaškega ozemlja, končno povezali s Slovenijo po slovenski zemlji. Krajanji so zdaj kar sami popriliči za delo in širijo nekajno kolovozno pot tako, da bi bila Osilnica dostopna po slovenski strani vsaj z osebnimi in terenskimi avtomobili. Z deli bodo nadaljevali tudi soboto, 7. avgusta, in sicer ob 8. uri, ob 13. uri pa bo v Srobotniku že zaključek prve faze deli, na srečanje so vabileni poleg tistih, ki so oz. bodo prostovoljno delali (krajanji, ekipa, PTT, Elektra, policije, Čestnega podjetja), s predstavniki slovenskih ministrstev, pristojnih za obrambo, notranje zadeve, promet in zveze ter predstavniki občine Kočevje.

SENČUR PREDLAGAN ZA SEKRETARJA - Vodstvo občinske skupščine predlagata za novega sekretarja občinske skupščine Miloša Senčurja, ki je bil v zadnjem mandatu poslanec Zbora občin v slovenski skupščini. Senčur naj bi zamenjal dosedajočega sekutarka Slavko Janšo, ki bo pomočnika ravnatelja v OS ob Rinž

Kaj pa zapiranje Rudnika Senovo?

Do leta 1998, ko se bo začelo zapiranje senovškega rudnika, je treba najti novo delo za 335 delavcev - Pomoč Laškemu in Zasavju, na Krško pa pozabili?

SENOVO - Rudniki rjavega premoga Slovenije so izdelali strategijo svojega razvoja, v kateri so si zastavili za cilj, da bodo do leta 1996 zmanjšali proizvodnjo na 1,4 milijona ton in do leta 2000 na samo 1,2 milijona ton premoga. Takšen obseg proizvodnje bi dosegli že z izkopanjem premoga v rudnikih Trbovlje in Hrastnik, zato načrtujejo preostale rudnike rjavega premoga postopno zapreti.

Z A S P R O T I - Oni dan je gospod za šankom, ki je prišel že v pozna leta omenil, da kupuje 20 dag kreme za sproti. Na debele poglede svojih sotropinov ob pijači je posojil, da je nekje nasluhnihil, da jo mešajo v Krškem. Nenavadna snov nastaja v slaščarni kot slaščica s pridihom moškosti. Nekateri pravijo, da je ne bi za noben denar spravili po grlu, naš gospod pa bi je nekaj tek vseeno vzel in osrečil svojo soprogo.

V A R Č E V A T I - Proizvodnji celuloze so se zdaj v Krškem bolj slabo piše, saj je za namanje mesec dni zastala. Veliko bolje ne gre niti papirju, kar ni posebno čudno, če poznamo varčnost Slovencev. Varčujemo s papirjem. Če je tako povod po svetu, se ni čuditi, da Videm papir ne prodaja dobrino. V Krškem, na primer, kjer imajo papirnico v neposredni bližini in na tone papirja tako rekoč na dvorišču, so varčni tako dosledno, da se novinarjem ne upajo fotokopirati gradiva za seje izvršnega sveta. Kdaj pa kdaj se kateremu od njih le posreči izpuknuti kakšen list. Kot smo zvedeli iz zaupnih virov, doslej zaradi tega zaloge v papirnici še niso pošle.

PROMETNA VARNOST TO NI

Na cesti Krško - Drnovi pri Stadionu Matija Gubca so že pred mnogimi leti uredili novo križišče. Pri tem niso razmišljali, da bo "potrebno" leta 2000 tam postaviti tudi semafor. Da ne bi bilo potrebno takrat prekopavati ceste, bi lahko pri gradnji križišča položili tudi cesti. Čez nekaj časa so uredili tudi križišče pri nakupovalnem centru. Tudi tam ni sledov o semaforih. Sedaj že precej časa urejajo križišče pri gostilni Šola, kjer zopet ni semaforjev, tako da moramo tisti, ki se želimo vključiti v promet na to cesto, potrebitivo čakati na dobro voljo delavcev, da nas spustijo nanjo. Pri Šinkovcu je takrat, kadar je treba pridobiti delnar za potrebe notranjega ministra, postavljen radar, ki pa gotovo ne more nadomestiti signalizacije. Kaže, da bo še precej časa moral biti en sam semafor v Krškem dovolj.

LOJZE ŠRIBAR
Leskovec

Novo v Brežicah

A V T O D U M D U M - Na Petrolovenem motelu na Čatežu nudijo vse vrste uslug. Poleg hrane, pijač in postelje tudi poskrbijo, da se avtomehanik znajde ob pravem času na pravem mestu. Nedavno se je pokazalo, da to ni dovolj. Praksa narekuje, da bodo morali v svoji firmi zaposliti najmanj državnega sekretarja za ceste. Nekega dne sta namreč v motel zasopihani pritekli dve Francozinji. Na svoje vozilo se nista spoznali preveč, vedeli sta povedati samo to, da avto nabija. Motelci so - dami sta bili mladi - pohiteli vklip, da bi jima pomagali. Tisti, ki se je na avtomobile najbolj spoznal, je sedel za volan in poskusil. Motor je tekel brez motenj. Poskusil je še enkrat, zapeljal po parkirišču in spet in spet. Z avtomobilom je bilo vse v redu. Francozinji pa sta vztrajali, da avto nabija dumdum. Ko sta pojasnili, kje je začelo nabijati, ni bilo več skrivnosti. Dumdum je delalo po slavnih ploščah na dolenjki.

Č R N - Kolega iz novinarskih vrst Vlado Podgoršek se je nedavno vrnil z dopusta. Odšel je bel, vrnil se je črn. Ni čudno, ko se je kopal v Črem morju.

K A P E L A - Na Mostecu se je v nedeljo z veliko rompompoma poročil mlad par. Poroka in ohjet sta bili precej veliki, saj se je ob tej priliki veselilo nekaj tisoč ljudi. Najprej so vsi drli v središče vasi, nato se je množica pomaknila proti Savi in pozneje spet proti vasi. Ko sta mlača dva stopala proti vaški kapeli k poroki, je glas po ozvočenju povabil vse prisotne, naj vstopijo še oni, saj jim ne bo škodilo. Njim mogoče res ne, kapeli pa prav gotovo, saj bi njene zdove pod pritiskom množice razgnalo. Za prireditelje je bilo celo dobro, da na Mostecu nimajo katedrale. Tako so obiskovalci namesto k cerkvenemu obredu sedli za mize ali se prislonili k šankom.

PRED VRATI VODNIK PO KOSTANJEVICI

K O S T A N J E V I C A N A K R K I - Podjetje Teo ter Konzorcij za turizem in propagando iz Ljubljane pripravljata, urejata, zalačata in izdajata zbirko Poti Slovenije. Gre za zbirko turističnih vodnikov, med katere imajo prvi izšel ravnovodnik po Kostanjevici. Knjižica žepnega formata bo obsegala 56 strani in naj bi izšla že v avgustu. 3000 izvodov bodo natisnili v slovenskem in po tisoč še v nemškem in italijanskem jeziku. Krška občina bo izdajo podprtla z odprom 100 izvodov vodnika.

• Socializem in kapitalizem sta postala siamska dvojčka. Gorje Siamcem! (Cimerman)

• Prava vrednota je biti dober. (Grimi)

Rastlina izpila gomolje

S uša pustoši po krompirju - Gorenjčevi iz Malega Podloga izkopali drobiž - Četr običajne letine

M A L I P O D L O G - Pravijo, da imaš krompir, če te doleti srča. Gorenjčevi iz Malega Podloga pri Krškem letos nimajo srče niti krompirja. Spomlad so na 6 ha njiv posadili kar 16 ton različnih sort semenskega krompirja: rane, srednjega in največ poznega. Še pridelavo krompirja se ukvarjajo že več desetletj, že vsaj nekaj let ga sadijo toliko kot letos, vendar še nikoli niso imeli tako slabega pridelka.

Ko so v petek zjutraj izkopali prve vrste zgodnjega krompirja, ker so ga čakali kupci, niso bili preveč židane volje. Gomolji so bili drobni in ovreni, še posebej tisti, ki so se držali stebel. Očitno je, da je rastlina iz gomoljev črpala vlago, ker je v zemlji ni bilo dovolj. Gorenjčevi se zato upravičeno ozirajo v nebo in oprezajo za dežem. "Pred desetimi dnevi je dež namočil za dva prsta prsti, 17. junija pa za 4," pravijo in kažejo na suho prst, ki visoko prashi, ko zaorja s traktorjem.

Letošnji pridelek bo dosti slabši kot lanski, saj je lani vsaj zgodnji

krompir dobro rodil. Letos bodo na 1,5 ha njiv z rano sorto nabrali le četrino normalnega pridelka. Tudi na njivah s pozornimi sortami ni dosti bolje. Gomolji so izsušeni, pognali so klice in na koncu njih naredili nove drobne gomolje. "Kaj bomo s takim krompircem? Se dobro, da imamo dosti prašičev, toda s pripravo tako hrane je dosti dela, da ne govorim o tem, da bo treba pogankje na gomoljih trgati stran," se že zdaj boji Gorenjčeva.

Gorenjčevi pridelajo krompir zadrugi in nekaj tudi svojim kupcem, letos pa se bojijo, da ne bo kaj dosti prodajati. "Dobro bo, če bomo dobili povrnjene vsaj stroške za semenski krompir, ki nas je stal 16.000 mark. Kje so škropiva, s katerimi je treba skrbeti za nasad, čeprav ni dežja od nikoder," taranjo, ko brskajo po suhi zemlji. Kaže, da tudi poznenemu krompircu ne bi več veliko pomagalo deževje, saj se je okrog gomoljev že naredila trda skorja. Obilnejše deževje pa bi prišlo prav drugim poljščinam in letini prihodnjega leta.

B. D.-G.

LETOS JE BOLJ DROBEN - Gorenjčevi pričakujejo le kako četrino običajnega pridelka krompirja. "Na Krškem polju je rodotina zemlja, samo suša je prepogosta, čeprav imamo Krko zelo blizu. A kaj pomaga, sami si ne moremo narediti namakanih sistemov, saj bi morali prek drugih parcel, država pa tudi slabo skrbi za to! Pa vendar zadnji dve leti kažeta, da brez namakanja ne bo šlo," pravijo. (Foto: B. D.-G.)

izvršnega sveta, kjer so nanizali nekaj odprtih vprašanj, ki se nanašajo na njihov rudnik. Menili so, da jih mora-

• Krški sekretariat za razvoj in izvršni svet predlagata, da se proučijo vsi vidiki zapiranja Rudnika Senova ter ekonomske, socialne in prostorske posledice za okolje. Še pred zapiranjem naj bi izdelali potreben ureditveno dokumentacijo ter jasno opredelili potrebe ukrepa, s katerimi bi presežnim delavcem rudnika zagotovili nova delovna mesta ter poskrbeli za socialno varnost vseh zaposlenih. Krčanom se zdi zelo pomembno tudi to, da se izvede primerna sanacija površin obstoječega rudnika.

jo Rudniki rjavega premoga Slovenije reševati skupaj z vlogo.

B. D.-G.

primaknila občina in precešnjo vsto so zbrali še župnik, farani in krajevna skupnost.

Letos obnova cerkve sv. Roka ni uvrščena v republiški program, zato je občinski izvršni svet na nedavni seji poleg 3,5 milijona tolarjev iz proračuna na račun za cerkev prerazoredil še 450 tolarjev, ki bi jih, če bi dobili podporo republike, sicer porabili za podružnično cerkev v Bučeši vasi in za zaščito starih dreves. Tako se bo v tem letu za cerkev skupaj nabralo okrog 4 milijone tolarjev, s katerimi bodo povravnali dolgove in poplačali stroške za dokončno ureditev zunanjosti.

Na praznik sv. Roka bo letos v Brežicah še posebej slovensko, čeprav baročna cerkev, ki sodi v ožji izbor podobnih slovenskih cerkv, s tem še ni dokončno obnovljena. V prihodnjih letih bo namreč treba poskrbeti še za njeno notranjost, predvsem za temelje in freske ter strešno konstrukcijo.

B. D.-G.

Šole so spremenili v gradbišča

Skoraj na vsaki od brežiških osnovnih šol kaj prenavljajo - Aktivnosti za naložbe v Dobovi, Globokem in na Veliki Dolini - Ne čakajo na bodoče občine

BREŽICE - V teh dneh, ko so otroci brežiških osnovnih šol razpršeni po domovih in veselo počitnikujejo, se z njihovi šolami dogaja marsikaj. V večini se opravljajo večja ali manjša vzdruževalna ali pa celo investicijska dela. Samo v tem letu bo občina vložila v osnovne šole 34 milijonov tolarjev, v prihodnjem letu naj bi jih še enkrat toliko. K tem sredstvom je potrebno pristeti še lastna sredstva šol iz naslova materialnih stroškov.

Čeprav se še ne ve, kako bo s šolami in lastnino v novem upravnem sistemu, v Brežicah delajo po svojih programih naprej, saj veda, da bodo za šolske stavbe morali na ta ali oni način v največji meri sami poskrbeti. Konč letosnjega maja so zato vsi trije zbori brežiške skupščine sklenili, da vsako leto za naložbe v osnovnošolstvo in otroško varstvo namenijo 4 odst. občinskega proračuna.

Posebna komisija je na podlagi ocenjevanja na terenu in z upoštevanjem mnjenj ravnateljev pripravila vrstni red obnovitvenih del in novo-gradenj. Po njem naj bi še letos na osnovni šoli v Artičah zgradili gospodarsko poslopje, na Bilejskem z že kupljeno kritino obnovili streho in obnovili tla v upravi šole, v Cerkljah zamenjali okna v starem delu

Počitnice so veliko lepše, če nisi sam

Dva tedna družabnih iger in učenja za življenje

BREŽICE - Tukajšnji Center za socialno delo je v času od 19. do 30. julija v dijaškem domu izvedel projekt počitniškega programa za osnovnošolske otroke. Zamisel o taki aktivnosti ni nova. Počitnici so namreč dolge, a zaposleni starši s svojimi otroki lahko preživijo le del njih. Mnogi otroci so zato ob dopoldnevih prepuščeni sami sebi.

Delavke centra so že zelele v aktivnosti pritegniti otroke, ki tisti čas niso bili nikjer na počitnicah. Poleg likovne, glasbene in video delavnice so imeli možnost sodelovati tudi v družabnih igrach, kjer so se učili skupnega življenja. Z aktivnim sodelovanjem so v skupinske igre vnesli svoja čustva, pogovarjali so se z besedami in brez njih, prevzemali različne vloge, se gibali, razčiščevali medsebojne odnose, se pogajali, spoprijemali in odločali.

Projekt Centra za socialno delo Brežice je svoj prvi cilj dosegel že s tem, da so otroci del dneva, ko so njihovi starši odsotni, preživeli na privlačen, a organiziran način. Poleg tega so se otroci učili spremnosti komunikacij, pozitivnega uveljavljanja v skupini vrstnikov, spoznavali so lastno podobo in socialno vedenje.

Centru so pri izvedbi projekta pomagali sponzorji, ki so zagotovili potrebine materiale od papirja do malic in slasčic, saj gre za projekt, ki ne sodi v osnovni program dela centra. K uspešni izvedbi so svoje prispevali tudi zunanjih sodelavcev različnih starosti in poklicev. Podoben projekt bodo pripravili tudi v prihodnjem letu, ko bodo poskušali k sodelovanju pritegniti še več strokovnih delavcev. Razmišljajo, da bi jeseni s takimi skupinami za otroke nadaljevali, vsaj kako uro na teden.

B. D.-G.

PEKLI SO TUDI KORUZO - Zadnja dva tedna v juliju se je vsako dopoldne pri Centru za socialno delo Brežice zbralo okrog 30 otrok. Z veseljem so se pridružili različnim dejavnostim in družabnim igram ter ob tem marsikaj doživeljali in se tudi, ne da bi sami vedeli, nekaj naučili.

• Računajo, da bodo polovico sredstev za naložbe v Dobovi in Globokem pridobili iz naslova demografsko ogroženih območij. Če bo vlada do jeseni dala javnost, bodo najpozneje spomladis začeli z deli vsaj v Dobovi, verjetno pa tudi v Globokem. Ostalo polovico sredstev morata zbrati občina (35 odst.) in šolski okoliš (15 odst.). Dobovski šolski okoliš bi moral s pomočjo samoprispevkov zbrati okrog 20 milijonov tolarjev, kar očitno kaže, da bodo samoprispevki spet postali nujni. Tudi v Globokem in na Veliki Dolini, kjer bodo za novogradnjo morali sami zbrati 15 odst. potrebnih sredstev. Podobno bo verjetno tudi v šolskem okolišu OŠ Brežice, kjer je nujna celostna obnova stavbe in postavitev strehe, ter v Artičah, kjer potrebujejo telovadnico.

prostora v teku. Ravno tako se nadaljujejo aktivnosti za dograditev šolske stavbe ter športne dvorane in telovadnice v Dobovi.

B. DUŠIČ-GORNIK

kultura in izobra- ževanje

TURISTIČNI PROSPEKT DVORA IN ŽUŽEMBERKA

ŽUŽEMBERK - Pred kratkim je v založništvu KS Žužemberk izšla lična publikacija z naslovom Žužemberk - Dvor 1399-1993. V njej je na kratko predstavljena zgodovina Žužemberka, dvora in Suhe krajine vse do današnjih dni, v sredini je učilna karta Žužemberka, sledijo pa posamične predstavitev najznačilnejših gostinskeh in turističnih zmogljivosti. Vsi teksti so v slovenskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku, opremljeni tudi z ustrezajočimi zastavicami. Skoda, da niso zastavice tudi na naslovnici, kar bi tuju dalo takoj vedeti, da gre za večjezični prospekt. Tekst in fotografije je prispeval Vlado Kostevc, prospekt pa je natisnila Tiskarna Novo mesto.

• Politika ni znanost, ampak umetnost. (Bismarck)

• Velika nesreča je, če nisi dovolj duhovit, da bi dobro govoril, in če nisi dovolj pameten, da bi molčal. (La Bruyère)

MLADI RAZSTAVLJAJO - Najboljše prvečne, ki so jih v grafičnem krožku pod vodstvom akademske slikarke Svetlane Jakimovski-Rodič (na sliki) v Dolenskem muzeju otroci v različnih tehnikah ustvarili, je moč videti v mali muzejski dvorani. (Foto: T. Jakše)

Ustvarjalne počitnice

Krožki za mlade muzikologe, grafike in arheologe

NOVO MESTO - Krožki, ki jih v okviru počitniške dejavnosti otrok povezujejo občinski sekretariat za družbeni razvoj, so bili do sedaj v novomeškem muzeju dobro obiskani in so imeli lep odjem. Trije so že zaključili z delom. V glasbeni delavnici, kjer se so otroci pod vodstvom glasbenega pedagoša Dušana Obradinoviča seznanjali z najrazličnejšimi instrumenti in nanje tudi poskusili zaigrati, so se celo dogovorili za še eno srečanje konec avgusta. Uspešni so bili tudi v arheološkem krožku, kjer so bili otroci gostje arheološke zbirke in so potem na osnovi novih spoznanj pod vodstvom učiteljice Dunje Bukovec

iz osnovne Sole Bršlin videno poskusili tudi poustvariti.

Rezultate tretjega krožka, kjer so se otroci seznanjali z osnovami grafične, je moč videti v mali dvorani Dolenskega muzeja. Tam je dvanaest udeležencev krožka, ki ga je vodila akademika slikarka Svetlana Jakimovska-Rodič, razstavilo svoja dela. Mladi umetniki, katerih dela so razstavljena, so: Dijana Durič, Ana Banjac, Klavdija Vraž, Niko Papič, Blaženka Kožar, Lili Urban, Špela Križ, Anže Križ, Eva Bajc, Tilen Adamovič in Nataša ter Uroš. V grafični skupini je delovalo 16 otrok, v ostalih dveh pa po dvajset.

T. J.

Da se priložnost ne izmazne iz rok

Razstava "Dragocnosti kapiteljske cerkve" odprta samo še en mesec - Že na tisoče obiskovalcev iz vseh koncov sveta - Bodo domačini med zadnjimi?

NOVO MESTO - Knjiga vtičov na enem od doslej največjih razstavnih projektov Dolenskega muzeja v Dolenski galeriji, razstavi "Dragocene kapiteljske cerkve", se počasi polni. Že bežen pregled da vedeti, kaj si obiskovalci misljijo o njej: "Enkratno! Čudovito! Hvala za tako lepo urejen pogled v potoščetno zgodovino Kapitlja!" Napisi so v slovenščini pa tudi v jezikih naših sosedov in v angleščini.

NOVEMESTSKA KNJIGA - Knjiga vtičov na enem od doslej največjih razstavnih projektov Dolenskega muzeja v Dolenski galeriji, razstavi "Dragocene kapiteljske cerkve", se počasi polni. Že bežen pregled da vedeti, kaj si obiskovalci misljijo o njej: "Enkratno! Čudovito! Hvala za tako lepo urejen pogled v potoščetno zgodovino Kapitlja!" Napisi so v slovenščini pa tudi v jezikih naših sosedov in v angleščini.

"Razstava se bo iztekel 15. septembra, ko jo bomo prisiljeni zapreti. Če bo posebno zanimanje, bi jo morda lahko podaljšali še za dan ali dva, nikakor pa ne več, kajti naslednja razstava, Sodobna ameriška likovna umetnost, bo odprtta 24. septembra, in le z velikimi napori bomo v preostanku časa lahko pospravili kapiteljsko razstavo in postavili novo. Vsa gradiva za novo razstavo so na Dunaju že v tisku, in ker je evropski urnik razstave itatancno določen, ni nobenih možnosti za sprememjanje datumov," pravi direktor Dolenskega muzeja Bojan Božič.

Predstavnik ameriškega centra v Ljubljani se je te dni mudil v Novem mestu.

OB IZIDU 17/18. ŠTEVILKE REVIJE RAST

Vsem bralcem ter revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, katero ustanoviteljica in sozdajateljica je tudi Tiskarna Novo mesto, se iskreno in prizadeto opravičujemo za neljube grafične spodrsljaje, ki so nastali pri montaži in tisku. Enako se želimo opraviti tudi uredništvu revije, prizadetim avtorjem te številke in javnosti na sploh.

Tiskarna
Novo mesto

Z A LETOS IZKOPAVANJA KONČANA

NOVO MESTO - Strokovnjaki Dolenskega muzeja, pomagali pa so jim tudi kolegi iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, so v petek zaključili letosnjico izkopavanja na Kapiteljski njivi na Marofu. Vodja izkopavanj arheolog Borut Križ je povedal, da so zaključili izkopavanja 5. gomile in pričeli z izkopavanjem 6. gomile, z delom in najdbami pa so se posebej zadovoljni, saj so v grobovih iz halštatske dobe (7.-4. stoletje pred našim štetjem) našli lepo ohranjeni stekleni in jantarjevi nakit in posode, v moških grobovih pa tudi ostanke orožja in orodja. O najdbah v 5. gomili smo že pisali, omenimo pa, da so tudi v 6. gomili že našli zanimive stvari, npr. italsko posodico, res da precej poškodovan, vendar pa dokaz trgovskih povezav naših krajev z Apeninskim polotokom. Izkopavanje je trajalo štiri mesece, nadaljevali pa ga bodo naslednjo pomlad.

3./4. številka Rasti

Bogata s teksti, a žal tudi napake

NOVO MESTO - Uredniškemu odboru Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, se je tokrat nabralo toliko gradiva, da je spet posegel po že preizkušenem receptu - izdal je dvojno številko.

Tako je v začetku avgusta prisia na trg skupna 3./4. letošnja številka, ki bi, če bi ne bilo nekaj tiskarskih spodrsljajev (o tem pozneje), zares lahko zadovoljila še tako zahtevnega bračca. Kako revija nastaja in kaj bi še želela biti, v uvodniku pojasnjuje urednik Janez Menart z zanimivimi drobci spominov na nastajanje zbirke Pesmi štirih. Pesniki te zbirke se s svojimi deli v Rasti tudi sami predstavijo vsak na svoji strani in utirajo pot "domači" literaturi Marjance Kočevar, Ivana Gregorčiča, Rudija Stoparja in Magdalene Svetina-Terčon ter posmidom ruskega pesnika Fjodora Ivanoviča Tjutčeva, ki jih je prevedel Rudi Robič.

Proznim sestavkom Andreja Rifla-Felana in Anice Zidar sledijo

T. JAKŠE

zanimivi avtobiografski zapiski dr. Milana Škerla (1875-1947) o novomeških gimnazijskih letih in Staneta Granda o Znanstvenem simpoziju ob 500-letnici Kolegiatnega kapitlja v Novem mestu. Omemb vredni so še teksti Ma-rinke Dražumerič o neobjavljenem etnografskem gradivu s Šentjermejskega polja, Mišo Jakopca o volitvah na Dolenskem do leta 1914 in intervju Toneta Gošnika z dr. Alojzijem Bohom. Problem stavbnega fonda na slovenskem podeželju obravnava Marko Koščak, razvoj srednjega izobraževanja v Sloveniji Rredo Rečnik, zanimiva pa je tudi gospodarska tematika z omisjo o lastnini in lastninjenju ter razniščanju Ivana Baniča o potih slovenskega gospodarstva do preloma tisočletja.

Klub obširnih tekstop v reviji ne manjka nekatere že ustaljene rubrike, pripombe vredne pa so grafične napake, zlasti premočna podložna barva pri nekaterih tekstitih, kar bo gotovo vnejevoljno zahtevnejše bralice.

T. J.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 5. VIII.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 23.00 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 10.45 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 11.35 TEDENSKI IZBOR
- 11.35 GLASBA IN PLESI SVETA
- 12.05 ANALITIČNA MEHANIKA, 26/52
- 12.35 TRETI POLETNI VIDEOMEH
- 13.00 POROČILA
- 17.30 OTROŠKI PROGRAM:
- SNORČKI, amer. risana serija, 5/11
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 KRONIKA, ponovitev 15. dela kanadske dok. serije
- 18.35 ŽE VESTE?
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.00 TV NOCOJ
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.30 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška pariz, 9/13
- 21.20 ŠKANDAL, ponovitev angl. dok. serije, 1/4
- 21.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA
- 22.40 NOVOPEČENI PRINC Z BEL-AIRA, 8. epizoda amer. pariz
- 23.05 SIN JUTRANJE ZVEZDE, amer. nadalj, 1/4

ponovitev italij. filma

- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 BROOKLYNSKI MOST, amer. pariz, 3/12
- 18.35 DIVI SVET ŽIVALI, 13. del angl. poljudnoznan. serije
- 19.00 RISANKA
- 19.14 ŽREBANJE 3 x 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 UTRIP
- 20.25 ONA + ON
- 21.30 LJUBEZNA DO LJUBEZNE, 12. epizoda amer. pariz
- 21.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA:
- PREOBLEKA ZA UMOR, amer. film

SLOVENIJA 2

- 13.15 - 0.05 Teletekst
- 13.30 Video strani - 13.40 Tedenski izbor: Kvarteti Tartinij; 14.25 Sova (ponovitev); Sin jutranje zvezde (amer. nadalj, 2/4); 15.10 Ciklus filmov P. de Broca: Nepoboljšivec (franc. film) - 16.55 Športna sobota: EP v plavjanju; 18.45 Evropski pokal v triatltonu (reportaža iz Novega mesta) - 19.20 TV noči - 19.30 Dnevnik 2, vreme, Šport - 20.05 Vrzi kovanec (astral. nadalj, 3/4) - 21.00 Homo turisticus - 21.40 Sobotna noč: Genesis; 22.35 Video-noč

SLOVENIJA 2

- 13.15 - 0.05 Teletekst
- 13.30 Video strani - 13.40 Tedenski izbor: Kvarteti Tartinij; 14.25 Sova (ponovitev); Sin jutranje zvezde (amer. nadalj, 2/4); 15.10 Ciklus filmov P. de Broca: Nepoboljšivec (franc. film) - 16.55 Športna sobota: EP v plavjanju; 18.45 Evropski pokal v triatltonu (reportaža iz Novega mesta) - 19.20 TV noči - 19.30 Dnevnik 2, vreme, Šport - 20.05 Vrzi kovanec (astral. nadalj, 3/4) - 21.00 Homo turisticus - 21.40 Sobotna noč: Genesis; 22.35 Video-noč

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 9.45 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.35 OTROŠKI PROGRAM
- 9.35 ŽIV ŽĀV, ponovitev
- 10.25 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVIM PRIJATELJI, 22/26
- 10.50 MMPF CELJE 93
- 11.25 OBZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 DOMAČI ANSAMBLI: BRATJE IZ OPLOTNICE
- 13.00 POROČILA
- 13.05 OTROCI NAGASAKIJA, japonski film
- 14.40 SOBOTNA NOČ
- 15.35 VIDEOONOČ
- 16.55 SEDMA STEZA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- HUCKLEBERRY FINN, 23/26
- LISICA ZVITOREPKA
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 MOŠTOVI
- 18.40 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- PRISLUHNIMO ŽĪSINI
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.40 MAGIJA IN MODA
- 21.35 KRONIKA, 16. del kanadske dok. serije
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA
- ALO, ALO, amer. pariz, 23. epizoda SRHLJVKE, amer. pariz, 1/12

TOREK, 10. VIII.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 0.05 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.20 TEDENSKI IZBOR
- 10.20 TEDENSKI IZBOR JE BOJŠA KOT ŽAMET
- 10.25 FRITOЛЕ
- 11.50 4 x 4
- 11.20 PO SLEDEH NAPREDKA
- 11.50 OD JUTRA DO SVITA, slovenska drama, 1/2
- 13.00 POROČILA
- 14.40 TEDENSKI IZBOR
- 14.40 SOBOTNA NOČ
- 15.35 VIDEOONOČ
- 16.55 SEDMA STEZA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- HUCKLEBERRY FINN, 23/26
- LISICA ZVITOREPKA
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 MOŠTOVI
- 18.40 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- PRISLUHNIMO ŽĪSINI
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.40 MAGIJA IN MODA
- 21.35 KRONIKA, 16. del kanadske dok. serije
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA
- ALO, ALO, amer. pariz, 23. epizoda SRHLJVKE, amer. pariz, 1/12

SLOVENIJA 2

- 16.15 - 22.55 Teletekst
- 16.30 Video strani - 16.50 Tedenski izbor: Svet na zaslonu; 17.30 Ljudje in zemlja - 18.00 Sova (ponovitev): So leta minila (amer. pariz, 10/13); 18.30 Sin jutranje zvezde (amer. nadalj, 4/4) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, Šport - 20.05 Modževska (poljska nadalj, 2/7) - 21.30 Videošpon - 22.10 Svet poročila

SРЕДА, 11. VIII.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 0.10 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 10.45 TEDENSKI IZBOR
- 10.45 SAFARI, češka nadalj, 4/13
- 11.15 VIDEOŠPON
- 11.55 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- 12.30 PREZIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, astral. dok. serija, 3/15
- 13.00 POROČILA
- 13.05 VIDEO STRANI
- 16.35 MODŽEVSKA, ponovitev poljske nadalj, 2/7
- 18.00 DNEVNIK 1
- 18.10 SVET POROČA, ponovitev
- 18.45 ANALITIČNA MEHANIKA, amer. izobraž. serija, 27/25
- 19.15 RIS

Življenje ob "mrtvi" cesti

Magistrala cesta med Karavankami in Obrežjem v zadnjih letih precej sameva. Ostala je brez prometne reke, ki se je vila iz zahodne Evrope na vzhod. Še vedno pa ima tako malo urejenih počivališč kot pred leti in jih več najbrž tudi ne bi mogla imeti, saj se v Sloveniji kar ne znamo zmeniti, kaj sodi ob tako cesto. Bo morda bolje, če se bo na cesto spet vrnil stari direndaj? Naša ekipa je zabeležila trenutno stanje.

Na "Dolenki" od Biča do Poljan je stanje na postajališčih in označenih parkirnih prostorih žalostno. Nekaj metrov asfalta so cestari na postajališču, bolj verjetno po pomoti, vrgli le na klancu v bližini Ponikev, drugod se v teh pasjih dnevin veselo dviga prah. Človek se vraša, ali nimajo redki gostinci več dela z umivanjem kozarcev zavoljo prahu z makadamskih postajališč kot pa s sprotnim čiščenjem steklovine za bolj redki gosti. No, drugače je vsaj v Trebnjem, kjer ima bivši Putnikov, zatem Kolinskin, zdaj pa zasebni Motel Hribar že vso infrastrukturo od poprej, saj se tako pač spodobi za edini motel v občini, ki še ne premore hotela. Čeprav je ponudba na jedilniku kar pestra pa tudi sicer se v motelu pogosto dogaja kaj zabavnega, so nam na vprašanje, ali priporočajo malico v motelu, bližnji sosedje modro odvrnili, da sicer nimajo nič proti motelu, a raje hodijo na malico v Grmado ali h kateremu od zasebnikov v mestnem središču.

Poglavlje zase bi zaslužil lokal Sergeja Lampiča na postajališču na Poljanah. Podpredsednica izvršnega sveta Majda Ivanov je izjavila, da gospod Lampič nima nikakršnega dovoljenja oz. soglasja za lokacijo za postavitev objekta za gostinsko dejavnost ne v trebanjski občini niti v Ljubljani. Sergej Lampič je protestiral, kot je rekel, zoper lažnime izjave s trebanjske občine, češ da mu ta stalno nagaja. Zaradi nje naj bi moral pred enim mesecem porušiti WC, ki ga je ob tem odsek avtocesti prvi postavil. Postavil bi nov WC le, ko bi zanesljivo vedel, da bo dobil dovoljenja, da bi mogel nemoteno delati. Lampič pravi, da ima vse papirje njegove oz. ženine firme Tana-line tudi inšpekcija, ki da je korektna, od trebanjske občine pa naj bi dobil za bife soglasje že leta 1989. Cestno podjetje Novo mesto, ki je upravljalec postajališč, je dalo soglasje firmi Tan-line in Media-prom, kot se imenuje firma Ljuba Graša, tretjinskega lastnika bifeja. Po Lampičevem prepranju je le to soglasje treba obnavljati. Navedel je še, da je tudi republiška komisija za vloge in pritožbe izrazila mnenje, da dela občina Trebnje v njegovem primeru protipravno. Vprašal je, zakaj ne bi bil šank, ki je bil dober sredi Ljubljane, dober tudi za ta bife? Zakaj se na občini zaletujejo le vanj, ne vprašajo pa se, kako se je lahko naenkrat privatiziral motel v Trebnjem, saj je kupil direktor, ki je bil v njem zaposlen 4 leta, odpustil pa je delavec, ki so bili zaposleni tudi 20 let? Lampič je povedal, da že od vojne sem ni imel pravega dela, zdaj bi naj mu pa občina in novinarji takole škodili in metali polena pod noge.

Trebanjski župan Ciril Pungartnik meni, da se mu zdi dobra ideja direktorja CP Novo mesto Goleta. Po tej naj bi na tečaju izbrali najboljši projekt za vzorčni, tipski gostinski lokal ob "dolenki", lastnik pa bi moral dobiti koncesijo za prostor.

Ko avtomobil miruje, lahko osedlate konja

Naprej v smeri vožnje proti Otočcu je ob cesti nekaj parkirišč. Opremljena so s sodi, ki so v glavnem izpraznjeni,

sicer pa so precej nasmetena, kar velja tudi za okolico.

Ko se klanec zravna v ravnino, vas tabla vabi na urejeno parkirišče. Napis bife, senčniki, klopci pod drejem in urejen, čeprav majhen prostor obetajo obiskovalcu prijeten počitek v senci in ob hladni pijači.

Prostori, kot naročen za daljši oddih, nudi Otočec. Tu sta dve bencinski postaji, od katerih je ena odprtia nepretrogoma, druga v sezoni obratuje ves čas razen ponoči. "Črpalki" prodajata nekatere avtomobilske dele, tam pa lahko kupite tudi pijače, čokolado, sredstva za osnbo nego in podobne reči. Prijazno osebje na bencinskem servisu vam bo dalo na voljo tudi telefon, če bi radi kam poklicali. Kadars je Petrolova linija zasedena, vas prodajalcu napotijo v bližnjo javno telefoniko govornilico ali na bazo AMZ, ki je na drugi strani ceste. Na ta način bencinska postaja nudi marsik, kar potrebujejo obiskovalci otoškega kampa, ki je odprt nedaleč stran ob Krki.

V kampu je trenutno še prostora. Obiskovalcem je v kampu na voljo hladilni boks, električni priključek in tuš s toplo in hladno vodo. Pri recepciji v kampu prodajajo mleko, kruh in kar je podobnih glavnih potrebščin, kar sodi v priložnostno počitniško kuhanjo. Kdor

si med kampiranjem želi stran od "štendilika", lahko obišče motelsko restavracijo, kjer nudijo zajtrk, kosilo in večerjo. Postregli mu bodo tudi v Hotelu Grad, kjer je na dvorišču nekajkrat na teden tudi živa glasba.

Ljubitelj Krke se lahko zapelje s čolnom po reki, kdar boj prisega na kopno kot na vodo, si lahko najame kolo ali konja. Plovilo in bicikel izposojo v recepciji Hotela Grad, medtem ko imajo konje na Strugi, ki je dobrih 500 metrov oddaljena od kampa.

Naprej proti Posavju je na obeh straneh ceste še nekaj parkirnih prostorov, kjer sicer stojijo sodi za smeti, vendar ni niti ene klopi ali mizice. Ob magistralki sta pred Drnovim tudi dve od daleč vidni gostilni, sicer prijetni, vendar za voznike, ki peljejo proti Posavju, kar malce od rok, saj morajo prečkati cesto, če hočejo do njiju.

Od tam lahko telefonirate celo v Srbijo

Ko se popotnik približa odcepnu za Krško, se lahko ustavi z ene ali druge strani ceste. Na obeh je makadamski počivališče z veliko kanto za smeti, a zato brez klopi in stranišč. Kakšno je zaradi tega stanje za bližnjimi drevesi, nismo preverjali, a morda niti ni tako hudo. Na tem mestu namreč vozniki nič kaj radi ne ustavijo, razen če jih k temu ne prisilijo policisti, ki imajo tu stalne "zasede".

Tisti, ki po naši cesti peljejo bolj pogosto, poznajo gostilno Naglič, ostali je verjetno ne botse nikoli odkrili. Da bi prišli do pijače in hrane v senci tega lokalca, morate namreč zaviti proti Krškemu, le kakih 200 metrov dalec s ceste pa je videti še bliže. Gostilna je odprtva vsak dan razen nedelje in praznikov od 8. do 22. ure. Le dobrih pet minut vožnje naprej ne morete zgrešiti čateškega Motela Petrol. Ker so njegovi lokalni

naravnani za gnečo na Dolenki, se morajo ob redkem prometu preživljati z gostijami za skupine in različnimi prireditvami. Oba lokalata sta odprtia od 6. ure zjutraj: zgornji streže do 22. zvečer, spodnji pa trenutno do druge ure zjutraj. Slaščice, zlasti znane kremne rezine, ki jih gosti zaradi priročne plastične embalaže kupujejo tudi za na pot, so na voljo že od 5. ure zjutraj.

Na jedilnem listu je mnogo klasičnih jedi, vendar šoferji prisegojo predvsem na čateške obare. V recepciji motela se lahko prijavite za prenočevanje, dobite informacije ali pomoč bližnjih avtomehaničnikov in telefonirajte 24 ur na dan. Tu je ena redkih govorilnic, iz katerih je mogoče klicati v Srbijo. Tuširanje za zdaj nudijo samo članom sindikata šoferjev, verjetno pa bodo tuši že čez kako leto dni na voljo tudi drugim.

Petrolovi bencinski črpalki na Drnovem sta velikokrat zaprti, zato pa neprekinjeno obratujeta tisti na Čatežu. Vse črpalki so dobro oskrbljene z rezervnimi deli za avtomobile, sladoledi, sladkarjam in s hladnimi pijačami. Denar lahko menjate na črpalki na Drnovem, v čateškem Motelu in nazadnje na mejnem prehodu Obrežje.

Od Čateža do Obrežja je kar nekaj zasilnih počivališč, ki seveda premorejo le sod za smeti. Leseni stoli s straniščem že nekaj časa zaprti čaka boljih časov. Na mejnem prehodu je asfaltirani površin dolvodlj, vendar nikjer sence, bifeja, restavracije ali vsaj klopice za počitek. Vse to je šele v načrtih za čase, ko bo tu spet stekel promet ne samo do Zagreba, temveč vse do Grčije.

Stranišča so!

Na mejnem prehodu so za zdaj uradne službe in špedicije ter agencija Kompas MTS, ki zraven potrebnih storitev za tovornjakarje ponuja še turistične informacije in zemljiveže, menjavo denarja ter nakup zelenih kart, posebnih zavarovanj za tuja vozila in nalepk z državnimi oznakami. Za tiste s slabimi izkušnjami še to: stranišča na mejnem prehodu Obrežje so!

Počivališča ob magistralni cesti do Obrežja so torej z nekaj izjemami bolj ko ne zauščena. Toda zauščena je tudi cesta, ki je bila nekoč preobremen-

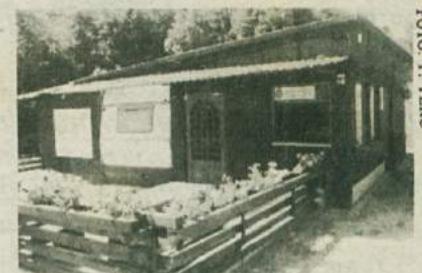

FOTO: P. PERC
Lokal na Medvedjku je ozaljan tudi z rožami. Domačini so ga že sprejeli za svojega.

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK
Žalost na "dolenki": zaprt bife pri Brežicah

jena in ki bo kdaj v prihodnje mogoče spet polna vozil. Če se bo prometna gneča tu ponovila, se bodo verjetno bržnašli podjetni ljudje, ki bodo postavili ob cesti ravno tisto, kar redki popotniki zdaj mogoče še pogrešajo. Redki posamezniki, ki vztrajajo ob cesti z bifeji in drugim, to gotovo potrebujejo. Dokler ne bo prometa, bo verjetno ostalo pri tem, kar je zdaj. In sedaj je obravnavani odsek magistralke nekako prazen. Podobno je po krivici pozabljeno širše turistično zaledje ob magistralki. To nazorno potrjuje tudi eden od Kompasovih prospektov, v katerem so avtorji objavili fotografije turističnih zanimivosti Slovenije, vendar niso niti z milimetrom fotografije opozorili na Dolensko in Posavje. Zoper to ne pomaga tololaž, da bo vse dobro, ko bo cesta spet zaživila, kajti turiste bi kazalo vabiti že danes.

BREDA DUŠIČ-GORNIK
MARTIN LUZAR
PAVEL PERC

Ijudski običaji

Poroka na valovih Save

Le redkokdo ima na dan, ko reče svoj usodni "da", toliko svatov, kot sta jih imela dvajsetletna Majda Levak iz Artič in dve leti starejši Zoran Rizvič iz Dolenje vasi. Komaj pregledna pisana množica ljudi je minulo nedeljo radovedno pasla oči, klepetala, popivala, se zabavala in pozdravljala mladoporočenca. Ohcet so pripravili Moščanci in jo že drugič zapored poimenovali Ohcet na brodu.

Začelo se je v nedeljo ob 2. uri popoldne, ko je izpred gostišča Budič na Čatežu krenila povorka zapravljevčkov. Na njih so sedeli muzikantje, ženin, njegov sorodniki, priče. Pisana kolona z okrašenimi konji se je vila proti Termam Čatež. Tisti čas se je na drugem bregu Save, t.j. na Štajerski strani, že pripravljala tudi nevesta. Na obeh bregovih Save so se začeli zbirati svatje. Tiste iz topic je proti Mostecu prevažal brod.

Takrat, ko je ženin na kranjski strani Save skupaj z veselim spremstvom stopil na brod, da bi se pripeljal po svojo izvoljenko, je onkraj reke iz vasi prihajala druga povorka. Zapravljevček z belimi konji, na katerem je svojemu dragemu nasproti hitela nevesta, je vozil dobrovski podjetnik Franc Polovič st. Z dekletom so prihajali tudi vaški fantje. Resda večina od njih že davno ni več v fantovskih vrstah, zato pa so priložnostne pesmi zapeli tako, kot je treba.

Ko je brod pristal na Štajerski strani, je ženin izstopil, objel izvoljenko in jo popeljal na plovilo. Mlada dva, odeta v ljudsko nošo, sta tam že čakala matičarja, ki sta posebej

za to priložnost opravila čisto pravi poročni obred kar sredi Save. Opazovalci na obeh bregovih reke se niso mogli načuditi, ker se je obred končal tako kmalu. Tisti, na katerem

Vaški fantje so postavili šrango, pri kateri sta moralu ženin in nevesta pokazati, da znata zasukati rokave.

so sami sodelovali, se je večini vlekel v neskončnost.

Majda in Zoran nista pokazala slabe volje niti utrujenosti. Ko je bilo na brodu opravljeno vse, kar je na civilni poroki nujno opraviti, sta se mladoporočenca izkrcala in stopila v kočijo, ki se je prebijala skozi množico proti vasi. Sredi Mosteca nasproti Cetinove gostilne so vaški fantje postavili šrango. Ni bila čisto prava, vendar je vsaj simbolično pokazala nekdanji običaj ob poroki. Čeprav se je vročina neusmiljeno odbijala od asfaltne ceste, sta se priči morali lotiti postavljenega hłoda in ga lastnorčno prežigati na dvoje. Ženin je pokazal, da zna sekati drva, medtem ko je nevesta moralu ružiti koruzo.

Vaški fantje so bili z opravljenim delom očitno zadovoljni, saj so mladoporočencema in njunima pričama ponudili pijače. Prilegla se jim je bolj kot običajno, saj je vsakogar od njih čakalo še eno pomembno opravilo. Vzvezlo je bilo treba še potrditi in vaški cerkvi. Večina od prisotnih tega dejanja ni mogla videti, saj je moščanska cerkev pravzaprav le večja kapelica. Ravno zato so organizatorji

poskrbeli, da so tisti, ki jih je zanimalo, obred lahko poslušali preko zvočnikov. Majda in Zoran sta bila tako poročena. Ne na običajen način in ne v soboto, kakor je v navadi v naših krajih. Tudi ohcet ni bila takšna, kot smo je vajeni. Na vaški veselici je jedlo in zaradi žgočega sonca tudi pošteno pilo kar nekaj tisoč gostov. Za dobro razpoloženje so poskrbeli člani ansambla Igor in zlati zvoki, tako da so ljubitelji narodnozabavne glasbe naposlugači viž nekdanjih Avsenikov.

Ohcet se proti večeru dobro razpletala. Tisti, ki so prišli bolj zgodaj, so odhajali domov, da bi še s trezimi glavami opravili delo okrog hiše, v hlevu in še kje. Na Mostecu je bilo klub vsemu še naprej živo. Na odru so se vrstili pevski gosti, na veseljnih klopeh pa novi obiskovalci, ki so potrjevali, da je Ohcet na brodu prireditve, ki ima, čeprav je slavila komaj drugi rojstni dan, že veliko zaveznikov. Če se bodo zbudili vsi, ki bi pri tem lahko imeli koristi, bo moščanska ohcet gotovo doživel še tretjo, četrto, peto in naslednje ponovitve.

B. DUŠIČ-GORNIK

Nevesta Majda se pelje z Mosteca proti brodu na Savi.

Nasvidenje na frekvenci 68

Ce smo Dolenji te dni nekoliko potlačeni, ker nas je štajersko-primorski lobi v parlamentu prikrajal za avtocesto, se mu bomo kmalu kar doma za televizijskimi ekrani lahko privoščljivo rogali. Že ta mesec bomo namreč lahko naše televizijske sprejemnike naravnali na ljubljanski Kanal A, kar drugim v Sloveniji, razen v Ljubljanski kotlini in na njenem obrobju, še ni dano.

O tem, kaj pravzaprav Kanal A je, smo vprašali njegovega odgovornega urednika Branka Čakarmiša.

"Kanal A je delniška družba, ki ima enega večinskega lastnika, podjetnika iz Portoroža, in številna druga podjetja kot male delničarje. Ustanovljen je bil leta 1990, oddajati pa je začel maja 1991. Začeli smo z dvema urama programa, zdaj pa dnevno oddajamo že 14 ur. Do sredine avgusta, ko bomo pričeli oddajati s Trdinovega vrha, pokrivamo z oddajnikom na Krimu osrednjo Slovenijo. Trdino vrh bo naš drugi oddajnik, ki bo močnejši od prvrega, z njim pa bomo pokrili področje Dolenjske in Bele krajine ter segali vse do Zagreba in Karlovca."

Branko Čakarmiš, odgovorni urednik Kanala A

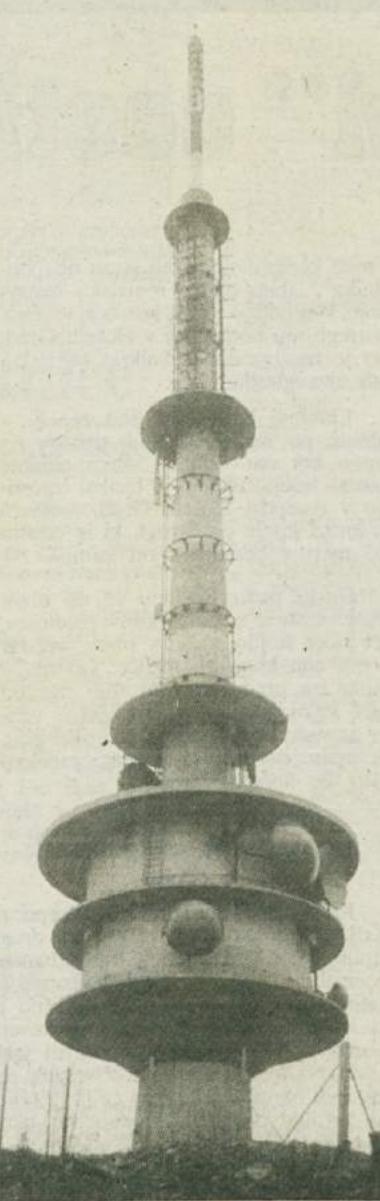
Kaj pa bo ta novost ponudila Dolenjem, da se jim bo zdele vredno obsedeti pred ekranom?

Tisti, ki spremljajo najave naših programov v časopisih, so verjetno že opazili, da ga poskušamo napraviti čimbolj privlačnega. Tako je vsak dan na sporednu film, nadaljevanja, informativni program, glasba, nekaj malega kulture in otroški program. To je jedro, na katerem bomo gradili tudi naprej. Ko se bomo povečali na Trdino vrh - datum in čas priključitve bomo objavili posebej - pripravljamo dolenjskim gledalcem presenečenje. Za mnoge, ki ne morejo spremljati tujih televizijskih programov, pa bo zanimiva tudi novica, da bomo ob sobotah zvečer predvajali tudi erotične filme. To pride v poštev seveda za starejše gledalce.

No, večina programa pa je verjetno namenjena najširšemu občinstvu, s katerim želite gotovo že na začetku vzpostaviti dober stik?

Ja, s tem v zvezi bi opozoril na naše redne tedenske oddaje, kot so televizijske čestitke ob nedeljah, ki jo vodi Helena Blagin, prav tako imamo ob nedeljah opoldne nagovor patra Benedikta, potem je tu še glasbena oddaja Video grom, ki jo vodi Anja Rupe, ob sredah imamo oddajo srečanje v studiu, imenovano Med dvema ognjem, potem je tu še Kviz, pa moda, turizem, za jesen pa pripravljamo posebno filmsko oddajo in še marsikaj drugega, saj smo mlado in zelo filialglijivo uredništvo.

Kaj pa informativne oddaje in programske pokrivane področja, ki ga boste zdaj s svojimi frekvencami osvojili?

V informativnem programu pokrivamo predvsem parlament in dogajanja v Ljubljani,

žezele pa bi imeti tudi lokalne informacije, o čemer se bomo dogovorili z Dolenji, ki že imajo svojo televizijo. Kanal A je zelo odprt do sodelavcev. Imamo zelo mlade ljudi, prihaja jih novi in se preizkušajo v televiziji. Mnogi, ki prestopijo na magični prag, ugotovijo, da televizija konec končne ni nikakršen bavbar. Tako smo odprti tudi za mlade ljudi iz Dolenjske, ki bi se radi poskusili v novinarstvu, voditeljstvu in drugih televizijskih opravilih. Za mlade, ki jih to delo zanima, bomo imeli v začetku septembra audicijo v Novem mestu. Zdaj je pri nas redno zapošlenih dvajset ljudi, ostali pa delajo honorarno.

Pri televiziji, kjer se tehnika zelo hitro razvija, pa je poleg kadrovske zasedbe pomembna tudi tehnična opremljenost? Ali Kanal A lahko konkuriра tudi v tem?

Smo še kar dobro opremljeni - kolikor nam pač dovoljuje borba za preživetje. Veliko vlagamo v opremo, prostore, infrastrukturo, in ponosni smo, da nam je uspelo obstati tudi v najtežjih trenutkih osamosvajanja. Smo povsem komercialen in nestrankarski televizijski program. Tudi z nacionalno televizijo nimašči večjih težav ali zamer, upamo pa, da se bo z dobro konkurenco tudi tam marsikaj izboljšalo in sprostilo.

Ali dobi Kanal A tudi kaj od naročnine, ki jo plačujemo lastniki televizijskih sprejemnikov?

Od te ne dobiva Kanal A nič, pa tudi od države ali od katere druge institucije ne dobi ničesar. Živimo izključno od reklame, zato poskušamo naš program napraviti čimbolj pester, zanimiv, privlačen in prilagodljiv. Takih, kot smo mi, je še precej in v slovenskem televizijskem prostoru postaja že prava stiska. Mi poskušamo sodelovati z vsemi, seveda pa je vprašanje, koliko jih bo lahko ostalo. Verjetno bo do selekcije neizogibno prišlo, saj kruha za vse verjetno le ne more biti. Veseli smo, da smo bili prvi alternativni

program v Sloveniji, da smo uspeli in utri pot tudi drugim, borba za obstanek pa je neizogibna in neizprosna in narekuje jo tržna logika.

Je bilo težko dobiti frekvenco na oddajnikih?

Mi smo krimsko frekvenco dobili še od bivše države, od Markovića, drugo pa nam je dodelila uprava za telekomunikacije oz. ministrica za ceste promet in vzeve na podlagi prošnje. Zaproslili smo za frekvence na več slovenskih oddajnikih. To na Trdinovem vrhu, ki jo je imela v rezervi bivša jugoslovenska vojska, smo dobili, vloge za ostale oddajnike v Sloveniji pa še čakanjo. Interes države je vsekakor, da dodeli frekvenco tistem, ki jo je sposoben tudi uporabljati. V tem vidim dopolnitve in razširitev slovenskega televizijskega programa, ki je v teh časih zelo dobrošel.

Kaj pa pravijo na to, da bo program viden vse do Zagreba in Karlovca, naši sosedje Hrvatje?

Zaenkrat še nič. Kajti lahko bi postavili obratno vprašanje: kako to, da najboljše frekvence v Sloveniji zaseda hrvaška televizija? To je tudi zadeva, o kateri bi se dalo govoriti, a mi tega ne postavljamo kot problem.

Kakšno sporočilo pa imate za svoje bodoče gledalce pred prvim srečanjem z njimi na ekranu?

Upam da bodo vaši bralci in naši gledalci lepo preživeli prvo srečanje z nami in jih morda prvi šok, če program ne bo tisto, kar so pričakovali ali o nas slišali, ne bo razočaran. Z veseljem sprejemamo vse pripombe in pobude za izboljšanje. Vabim jih k prvemu srečanju in jih še enkrat opozarjam na presenečenje.

In kje vas bodo našli?

"Nasvidenje na frekvenci 68!"

TONE JAKŠE

iz preteklosti

Vesoljni potop v dolini Radulje

Šentjernejsko polje je arheološki biser in bo še dolgozbujalo zanimanje vseh, ki bodo skušali odkriti njegovo skrivnost. Veter zgodovine je najmočneje vlekel med reko Krko in Gorjanci, to je po Šentjernejskem polju, vendar zato ne gre zanemariti njegovega obroja. V Gotnem brdu (današnjem Skocjanu) smo že govorili, o arheoloških najdbah in domnevnih dogajanjih v prazgodovini na območju Šmarjetje pa bo beseda tekla danes.

Še zdaj lahko samo ugibamo, kje je bil biblijski vesoljni potop, še manj pa je znanega o tem, kdaj so velikansko vodno ujmo ali svoj vesoljni potop doživeli prebivalci Dolenjske. Znano je le to, da je bilo nekoč med Klevevžem, Šmarjeto, Oresjem, Vinico, Rinkom, Zalogom in Zburami veliko morje, v katerem so živele vodne živali, kakrsne še danes živijo v srednjinah morjih, če niso že izumrle.

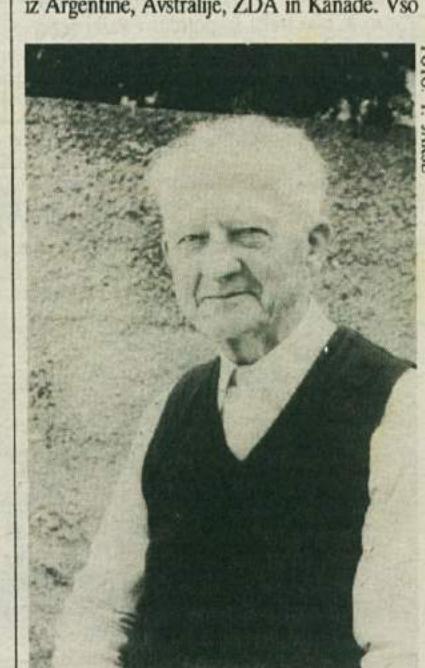
In kako je bilo v pradavnini? Mirno morje, ob katerem so živeli sedanji prebivalci Dolenjske, je zaradi vodne ujme, ki se je pripodila s trebanjskimi hribovi, butnilo v 217 metrov visoki Vinji vrh. Voda je pljusknila čez dolenske grize, se razlila v dolino Krke in naprej

v Savo. Da je bilo res tako, pričajo številne združljene водne živali, ki so ostale v jezerskem blatu in laporju ter okameneli. Tako so v preteklosti pri Zburah, Šmarjeti in še kje druge v laporju našli cele plasti fosilov, okamenelih polžev, školjk, rib itd. Kot posebnost naj omenim velike ribe zobe (devet centimetrov dolge in sedem široke), ki so jih našli pri Modrušah. Shranili so jih v Ljubljanskem muzeju, kaže pa, da gre za zobe velike ribe žgarice ali požeruna (Haifisch).

V Šmarjeti so v prejšnjem stoletju kopali vodnjak. Ko so bili bližu devet metrov globoko, je bil spodaj še vedno lapor, ki se je valil v debelih kephah. Ko so kamen zvlekl na svetlo, je iz njega že v nekaj dneh pod učinkom vlage in sonca nastala puhlica. Pravijo, da je bil lapor rumenaste barve, pa tudi modrega so našli. Sploh je bilo laporjeve več vrst, tudi tak, ki se na zraku ni zdobil, zato so ga uporabljali za zidavo.

Ostanek nekdanjega morja naj bi bila Radulja, ki se je prvotno imenovala Radovlja. Kdaj so ji spremenili ime, nihče ne ve povedati.

SLAVKO DOKLJ

Oče Karel Ceglar iz Kanade

to dragoceno zbirko je poklonil štikemu samostanu. Med knjigami, ki jih je zbral, je bilo tudi nekaj Baragov. Tako se je tudi lotil študija svojega velikega predhodnika in temu se zdaj z vsem srcem posveča.

"Najprej sem zbral veliko indijanskih in drugih knjig o Baragi in vsega, kar se je kje karkoli o njem pisalo. Tako se je nabralo kar osemdeset debelih map literature o njem, poleg tega pa še šestdeset map njegovih pisem v angleščini. Ko sem imel to zbrano, sem stopil v stik z ljubljansko škofovijo, da bi ji pomagal izdajati Baragova pisma in dela. Rekel sem si: 'Kolikor bom napravil, bo dobro, bodo pa lažje potem nadaljevali.' Tako sem spravil skupaj dve knjigi, ki sta bili tiskani lanci, zdaj pa imam v pripravi še štiri. To so Baragova pisma v originalu, v angleškem prevodu in v slovenščini. Natisnjena bodo to zimo ali najkasneje na pomlad," pripoveduje Karel Ceglar, ki je klub visoki starosti še vedno zelo vitalen in nikakor ni podoben srednjeevropskemu pisarju z gojim peresom, ampak mu pri delu pomaga najmodernejši prenosni računalnik. Zato je lahko tudi tako učinkovit. Nekajmesečno bivanje v domovini bo posvetil predvsem delu.

"Koliko pa je Baraga danes v spominu ljudi še živ?" me zanima. "Med verimini Slovenci v Kanadi in ZDA še preceji," pravi Karel Ceglar. "Ti se tudi udeležujejo vsakoletnega Baragovega dneva. Za druge pa bolj malo, zato tudi to delo, ki naj bi odprlo vpogled v njegovo široko delovanje in korespondenco. Danes je pač v Ameriki tako, da kar ni v angleščini, tega tako rekoč ni. Za poznavanje in študij 'baragiane' v originalu pa je potrebno široko poznavanje jezikov, od slovenščine, nemščine, francoščine in italijanščine do angleščine. Baragiana, ki našim delom nastaja, bo obsegala 12 do 15 knjig Baragovih pisem, vzporedno pa bodo izhajala tudi njegova zbrana dela. Kot primer naj pomenim, da bo 720 strani obsegajoči krščanski nauk, ki ga je Baraga napisal v indijanščini, v njih izšel v angleškem in slovenškem prevodu."

Ko se pogovarjam z očetom Karlom Ceglarjem, imam neprestano pred očmi tisto neskončno jezersko pokrajino, ki jo je Baraga z njenimi prebivalci vred tako ljubil. Indijanci so iz nje skoraj izginili in po arhivih se je porazgubilo tudi Baragovo obširno delo. Oče Ceglar ga obuja k življenu, da bo zbrano in dostopno vsem, ko bo ta veliki dolenjski rojak proglašen za svetnika.

TONE JAKŠE

9. SAMO POL MAFRICE

PEČATNIK MESTA KRŠKO 1477 - Najstarejša podoba krškega mestnega grba je ohranjena na pečatniku iz leta 1477, ki ga danes hrani Posavski muzej Brežice. Tega leta je cesar Friderik III. mesto podelil grb in pečat. Po podobi grba je mesto Krško dalo izdelati mestni pečatnik. Izdelan je iz srebra. Je okrogle oblike, premera 56 mm. Pečatna ploskev je s trolistom razdeljena na tri dele. Vmes se vije napisni trak za napisom v gotski minuskuli: SIGILLUM CIVITATIS GURKFELT 1477. Sredi trolista je grb mesta. Na heraldični desni strani je podoba farnega patrona Janeza Evangelista s kelihom v roki, iz katerega gleda kača, v levem delu grba pa je podoba mesta s stolpi, obzidjem in strehami. Obzidje ima spodaj majhna vrata, zgoraj pa tri visoka okna, kar vse spominja na cerkev, saj je na strehe obzidja dodan še velik enokraki križ. (Pripravila kustodinja Vlasta Dejak)

Iz Trdinovih zapiskov

Premožni berači - Berač Pavle bahal se s svojim stanom, da si pridobi zmirom toliko kakor dva hlapca, zato da je vsaki osel, ki hodi kmetom v službo delat ko pes. Dva pijana berača metalni v glavo krajcarje, češ da imata več kot jaz. Berač Luka: Jaz ne grem nikoli več v takoj hišo, kjer dobim le toliko jesti, da še prdim ne. Berač na Tržki gori metalni kruh v pse, kupivši si tolstega ovna in štruce za svojo večerjo. Posebno Hočevarjev je veliko beračev. Ljudje dajo takim ljudem le zato, da jih odpravijo. V nekaterih vaseh imajo hiše, kjer se shajajo in zapivajo priberačeno blago, tudi plese in kurbe imajo v takih hišah.

Ceste so strašno slabe razen velikih. Pred bile bolje, ker so pazili nanje graščaki. Včasih zato vse komunikacije nehajo, ljudje ne morejo v cerkev, le veselice n.pr. kak semenj v mestu, kak cerkven shod, kaka božja pot etc obiskovane so kakor o najlepšem vremenu, tu ne zadružuje noben dež, nobena mlaka, nobeno blato in nobeno močvirje. Marveč podvizarjo se ljudje še bolj na take poti, češ po grdobu ne more se doma nič zunaj hiše delati. Zdaj je čas, zato hajd v Novo mesto, na tržko, na žalostno goro. Grde ceste so tudi sovzrok brezrobnim stranskim potom in bližnjicam, ki delajo silen kvar po njivah in pašnikih in ob enem lenobo še bolj podpirajo z izgovornim, če se ne more iti po cesti, pojdemo pa po prečku v cerkev ali kam drugam.

Zanikarnost - Po otrocih se največkrat zažge, ker ne pazijo Dolenci skoraj nič nanje, puščajo jim delati kar hočejo.

Ko je umiral dan, je nebo zagorelo. Škrlatno rdeče nebo je od verige hribovja, kamor je zadaj že dočdo prej zašlo sonce, prehajalo v medlo sivino, na vzhodu pa je bleščeče srebrenozlati mesec razsvetljeval nočno nebo. Ozraje je bilo umirjeno, brezvetre kot da nosi skrivnostno, tajno sporocilo. Misel in duša se razpneti čez to sivo in škrlatno nebo, čez dan, ki je minil, in v noč, ki prihaja. Nič posebnega se ne dogaja, le čas neslišno teče, pa vendar srce trepeče v neizmerni boli. Tako odtujeno postaja to življenje, tako oddaljeno vse, kar je bilo nekoč blizu in toplo. Še dolg pogled, ki ga misel vodi ja od zahoda proti vzhodu, zaprejo se vrata in duša ostaja med stenami tihega doma sama s seboj, pa vendar razteprena na toliko krajev in toliko usod. Kako je vendar mogoče v tako majhnih odmerkah časa misliti na toliko stvari? Pa je vendar mogoče sovrašči in odpor spremeniti v usmiljenje in sočutje, neprizadetost v bolečino, upomnišči v mehkobo in razumevanje.

Novice tega večera so prinesle bolečino, pričakovanje, pritajan strah in negotovost, vse pa je s težo more povečala noč. Še mesec je izginil za oblaki. Vse je ena sama praznina, meglena in hladna. Morda se prav ta čas rojava otrok mojega otroka, bolečina mlaode matere je umirajoče nebo kot življenje: malo svetlobe, malo lesketajočih barv in veliko težkevine, pa vendar je isti košček mavrice tako neskončno lep, da srce združi.

Otok je knjiga, ki jo pišejo starši celo življenje. V enem od zadnjih poglavij te knjige se staršem povrne ves trud že s tem, ko vidijo, da so otroci krenili po njihovi poti in si ustvarili srečno družino. A kaj je z ljudmi, ki so zaljubljeni v denar? Zanj si sicer lahko kupijo mnoge materialne dobrine, ljubezni pa denar ne vrača. In kaj bi z denarjem, ko se dobro ve, da bomo vsi nekega dne umrli, nihče pa še ni in ne bo ničesar s seboj odnesel na oni svet. Kaj ti če denar brez ljubezni in sreče?

Bilo je leta 1979, ko je rodila svojega prvoga in zadnjega otroka. Bilo ji je še 17 let, ko je postala mama, mama otroku, ki mu je bilo usojeno več gorja in slabega kot dobrega.

Preteklo je nekaj let, otrok je zrasel, njen zakon pa je razpadal.

svoje bolečine pomnožuje z mislio na svojega očeta, ki tam na drugi strani reke prestaja svoj boj za biti in ne biti. Ko bi le lahko del njenih bolečin naložila na svoja ramena jaz sama, pa čeprav so ta ramena že zdavnaj preobremenjena; morda so zato postala bolj neobčutljiva, trda. In trudna glava v svetli in topli kuhinji za nekaj časa utone v sen in pozabljene. Ko se prebudi, je čas, ko ne noč in ne jutro, je nekaj vmesnega.

Mesec plava po nebu, ki je bilo zvečer škrlatno, zdaj pa se iskri od zvezd. Veter je pomekel oblake, noč skrivnostno mežika z nebo. Ko se potem združi svinčeno sivo jutro, po kotanjah in dolinah belo sijo pozeba, vso moro noči pa prezena novica, da se je rodilo novo življenje, sveta iskrica na zemlji. Majeno človeško bitje pričenja svojo življenjsko pot, nebogljeno in vendar tako mogočno, enkratno in neponovljivo.

Ven, da moja punčka ob veliki sreči, da je darovala novo življenje, misli tudi na odhajanje njej drugega bitja. Ves dan je svetal in lep, večer pa od zahoda prizene sive oblake in kot nekaj nestvarnega zasipi v prostoru med zemljo in oblaki pas mavrice, majcen izgina v oblakih in se v drugem loku spušča na drugi strani neba v kornaj zaznamen spektri, prekrinjajo ga oblaki. Prav takšno je umirajoče nebo kot življenje: malo svetlobe, malo lesketajočih barv in veliko težkevine, pa vendar je isti košček mavrice tako neskončno lep, da srce združi.

Otok je knjiga, ki jo pišejo starši celo življenje. V enem od zadnjih poglavij te knjige se staršem povrne ves trud že s tem, ko vidijo, da so otroci krenili po njihovi poti in si ustvarili srečno družino. A kaj je z ljudmi, ki so zaljubljeni v denar? Zanj si sicer lahko kupijo mnoge materialne dobrine, ljubezni pa denar ne vrača. In kaj bi z denarjem, ko se dobro ve, da bomo vsi nekega dne umrli, nihče pa še ni in ne bo ničesar s seboj odnesel na oni svet. Kaj ti če denar brez ljubezni in sreče?

Po nekaj letih si je poiskala moškega, s katerim se je ustnila. Seveda tudi ta ni bil brez denarja. Seveda tudi ta ni bil brez denarja. In najbrž je bil denar tisti, ki ju je potegnil v Ameriko. Sklenila sta, da se bosta v domovino vrnila čez nekaj let, ko bo deklica dopolnila 18 let, do tedaj pa sta jo brez premišljanja prepustila babici. Do otroka jima očitno ni bilo v njenem življenju sploh še kaj, kar bi bolj ljubila.

Po nekaj letih si je poiskala moškega, s katerim se je ustnila. Seveda tudi ta ni bil brez denarja. In najbrž je bil denar tisti, ki ju je potegnil v Ameriko. Sklenila sta, da se bosta v domovino vrnila čez nekaj let, ko bo deklica dopolnila 18 let, do tedaj pa sta jo brez premišljanja prepustila babici. Do otroka jima očitno ni bilo v njenem življenju sploh še kaj, kar bi bolj ljubila.

Preteklo je nekaj let, otrok je zrasel, njen zakon pa je razpadal.

KNJIŽNA POLICA

Glasovi snega

Nova pesniška zbirka Iva Svetine Glasovi snega, ki je izšla to poletje pri Mladinski knjigi, razkriva obzorja in pokrajine, kakršnih poezija tega ustvarjalca doslej še ni poznala in so tudi novost v slovenski literari. Gre za povsem nove duhovne horizonte, ki se navezujejo na vzhodnjaški ezoterizem, na drugačno pojmovanje bivanja oz. videnja življenja in smrti.

Pesniška misel išče poti k studencu mišljjenja, k izviru čudenja, od koder tudi črpa čistost in neposrednost za tisto, kar želi izraziti. Govorica pesmi je na moč asketska, vsaka pesem se zdi kot sanjski privid, razpet med smrtnjo in ponovnim rojstvom, kakor ga oznanja budizem. Poesija se dogaja

In vendarle ostaja v območju čiste poezije, ali bolje, ostaja "samo" poezija. Poesija, ki se rojeva iz premisljevanja, iz tištine. Svetost je razberljiva iz verzov, kot sta tva: "Kdor zna tišino pregorovit, / da spregovori, bo sam svoje rojstvo."

IVAN ZORAN

Zgodba o divanu

Prekmurje ali Pomurje, kot se menita pravilno imenuje najvzhodnejša pokrajina v naši republiki, je šele po drugi svetovni vojni dobilo nekaj pesnikov, ki so pomembno obogatili slovensko literari. Izstopata dva, in sicer med najstarejšimi Branko Šomen, med mlajšimi pa Milan Vincetič. Oba sta tudi ugledna avtorja Pomurske založbe v Murski Soboti.

Pri tej založbi je nedolgo tega izšla nova pesniška zbirka Milana Vincetiča - Divan. Kot je moč soditi že po naslovu, je v središču zanimanja te zbirke ljubezen, ljubezen do ženske. Seveda se okrog divana kot nekakšnega erotičnega simbola dogaja marsikaj, kar spominja na razkrovjeno erotične zvezde, zlom nečesa, kar je opovezovalo dvoje bitij. Spomin omenja velike tragične ljubezni, kakršni pa zdaj niso več možne, pa spleenasto občutje, kakršno veje iz Jesihovih sonetov. Ob tem je ne-nehno navzoče upanje, skoraj neukrotljiva želja po tisti pravi, moški ljubezni, češ "privočil si vas bom kot dedec", za kar je pravzaprav že pravšnje okolje in razpoloženje, saj "dan je storast in mencev/jaz pa poln pohote / da zvlečem nepostlanji kavc / sredi senčne sobe".

Ampak "ojej godijo se stvari / nikoli obvladljive". Zato divan, na katerem naj bi se zgodil vrlj ljubezenskega doživetja, kajpak "kot dedec", postane kraj razdejanja ljubezni in konec nekega brodoloma. Človeku/pesniku ostane samo še spomin na mrtve prednike, na njihova erotična razmerja, preprosta v pristna, kakršnih je zdaj vedno manj. Resnica o divanu ljubezni in s tem resnica o ljubezni in bridkem svestru je dokončno razkrita.

Vincetičeva poesija nagovarja bralcu in ga vodi po svojem svetu v lepi in razumljivi govori, preliti v asonirane verze in posebno obliko. Pesem je sezavljena tako, da štirirvrstični kitici sledi dvorvrstični, tej pa še dve štirirvrstični. Takšno oblikovno strukturo ima pravzaprav vseh enainpetdeset pesmi v sedmih ciklih.

IVAN ZORAN

v pokrajinhah, ki jih nakazuje naslov, dogaja se med navdahnjenim čudenjem in bolečino izrekanja, se pravi muko iskanja pravih pesniških besed, njihovih pomenov in zvenov. Pesnik zavestno išče takešne besede in v njih takšne smisle, da lahko z njimi vzpostavi take simbole in druga znamenja ob vhodnih vratih v višjo obliko bivanja, k čemu poesija sicer teži.

Čeprav so ti simboli in znamenja razpoznavni, pa ostajajo skrivnosti prav tako, kot je skrivnost, čuden in nedoumljiv prehod iz ne-bit v bit, ali vstajenje od smrti v novo rojstvo. V čas, ko se, preprosto, spet "zdaniš", z eno samo željo na uštih: " - bom še zmogel drobno dobro dejanje, / četudi bom ponavljal le tisto, kar edino sem znal in mogel?" Pesem, izrecena z nežno lepoto in neizmerno milostjo, ne prikriva, da bi rada postala sveti tekst.

v začetku decembra 1848 le odšla iz Novega mesta. Opravi papirnati vojski, ki se je odvijala ob tem, govore spisi št. 26238, 44, 1288, 1289, 26566, 2998, 1289 in 27413, ki so bili v novemburu 1848 izmenjani med Novim mestom in Ljubljano.

Podlaga za ta zapis je bilo 508 časopisnih vrstic v 19 sestavkih in objavah v novomeškem časniku Sloveniens Blatt in 37 rokopisnih strani v gotici iz svečnega ohranjenih spisov novomeškega okrožja in narodne garde iz leta 1848. Časnik Sloveniens Blatt je ohranjen v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, rokopisne listine pa v fondu Enote za Dolenjsko in Belo krajino Zgodovinskega arhiva Ljubljana v Novem mestu. Obema kulturnima ustanovama zahvala za sodelovanje, posebna zahvala pa arhivistki gosej Meti Matijevič za nesebično pomoč pri branju rokopisne gotice!

Stare arhivske, orumene, ponekod tudi načete rokopisne listine in časopisne strani so pomagale ohraniti spomin na Novomeščane, ki so se zavzemali za slovenstvo in sodelovali v revoluciji v zdaj že davnom letu 1848. Bili so to: dr. Jožef Rosina, Franc Polak, Maks Jaborning, Anton Ogulin in Janez Recher, če se omejimo na najbolj izpostavljeni. Zadnji Stirje so bili zaradi svoje slovenske gorečnosti podprtvi Šikanirjanjem in zasiševanjem, dva med njimi pa celo kazensko premičena. Razen zapisov v zaprašenih listinah ni o njihovem delovanju danes več nobenih stvarnih sledov. Kljub temu pa je njihov doprinos vtkan tudi v sedanost. Naj bodo te vrstice izraz skromne hvaležnosti za njihovo delo in drobna posvetitev njihovemu spominu.

Konec

Cenjenim bralcem sporočamo, da bomo prihodnji teden začeli z novim podlistkom, in sicer s potopisnimi zapisi iz Amerike z naslovom: "Pri rojakih onkraj luže".

Godba novomeške meščanske garde 1865 (Fototeca Dolenjskega muzeja)

dežurni poročajo

IZKORISTIL ODSOTNOST - 27. julija zvečer je neznanec v bifeju GTM Metlika na kopalnišču Podzemelj izkoristil odsotnost natakarice, ki je v kuhijni pripravljala hrano, ter ukradel iz točilnega pulta 5.000 tolarjev.

POTREBOVAL JE LES - V času med 20. in 28. julijem je neznanec v gozdu Ravno bukovje v bližini Rožneg Dola posekal 9 smrek in s tem oškodoval J. Z. z Uršinsel za približno 160.000 tolarjev.

SVETIL BO - V času od 26. do 29. julija je neznan storilec v Mali Strmici vlomil v vikend S. G. iz Ljubljane, ukradel kovinsko svetilko in s tem lastnika oškodoval za 15.000 tolarjev.

POSTAL BO ELEKTRIČAR - V času med 23. in 30. julijem je neznan storilec izpred skladniča tovarne Beti v Metliki ukradel s kolatu okrog 20 m žilnega električnega kabla v vrednosti 15.000 tolarjev.

KRADEL MARKE IN TOLARJE - 31. julija je neznanec vlomil v Mercator KZ Krka - Oskrbni center na Grabnu in iz registrske blagajne ukradel 900 nemških mark in 15.000 tolarjev.

POSEKAL SMREKE - 32-letni A. K. iz Pristavice je osumljen, da je 19. julija v bližini Pristavice posekal štiri smreke ter s tem oškodoval GG Novo mesto za 20.000 tolarjev.

RAZBIL OKNO - 56-letni J. B. z Ratja je osumljen, da je 26. julija dopoldne na stanovanjski hiši F. Š. na Ratju, ki je zgrajena do 4. faze z železno palico poškodoval okno v velikosti 90 x 100 cm in s tem napravil za 32.000 tolarjev škodo.

VOZIL PO KOLERABI - 19-letni T. V. iz Želebeja je osumljen, da je 20. julija vozil po njivi K. G. iz Želebeja. T. V. je na 26 avrov veliki njivi z avtom delal osmice in lastnici poškodoval kolerabu ter ji povzročil za 15.000 tolarjev škodo.

KONOPLJA BO KMALU ZRELA - Indijsko konopljo sejejo nekateri tudi na Kočevskem in jo uporabljajo kot mamillo. Kočevski policisti so letos že odkrili in poželi en nasad konoplj, poleg tega pa tudi več posameznih rastlin. Konoplja bo zrela konec avgusta, zato takrat pričakujejo žetev tega mamillo. Na fotografiji je posnetek indijske konoplje, in če kdo kje opazi take rastline (nasad ali posejano v lončkih), nai o tem obvesti policjsko postajo (Foto: Arhiv policjske postaje Kočevje)

Konec tedna suša netila požare

Zaradi suše večkrat gorelo - Do tal uničena kozolca in kmetijski stroji - Gozdove obvarovali gasilci - Vzrok požarov je pogosto malomarnost in otroška igra

Zaradi dolgotrajne suše, izredno vročega vremena in nizke relativne vlažnosti je nevarnost požarov v naravi vsak dan večja. Le trenutek nepazljivosti je potreben, in že ognjeni zublji uničijo premoženje, vredno več let trdega dela. V nedeljo dopoldne je zagorelo v Podbočju. Požar je do tal uničil kozolca Alojza Krajnca in Staneta Jarkoviča.

Po besedah očividev se je najprej vrgala slama, ki je ležala zraven enega izmed kozolcev, oddaljenih le 4 m eden od drugega. Veter je ogenj iz slame hitro raznesel na oba kozolca, pod katerima so bili shranjeni kmetijski stroji in orodje. Požar je popolnoma uničil rotacijsko koso, puhalnik, trosilec kmečkega gnoja, ličkalnik, izručač krompirja, 4.000 platočkov za jagode in 10 nakladnikov sena. Škoda je za 5.500.000 tolarjev, kozolca pa ni sta bila zavarovana. Vzroka požara še niso pojasnili, vendar policijski inšpektorji izključujejo tujo krivdo.

29. junija je zagorelo na jasi zdrališča v Dolenjskih Toplicah. Do tal je zgorela oglarska baraka, ogenj pa so med igro zanetili otroci. Škoda še ugotavlja.

Mokronoški gasilci so imeli v petek, 30. juliju, polne roke dela. Okoli 10.30 je 69-letna F. Z. iz Brezovice pri Trebelnem začala suho pokošeno travo ob njivi in odšla v hišo. Ko se

Ribe se dusijo

DVOR, GORENJA GOMILA, KRŠKO - Suša ne ogroža le suhozemskih rastlin in poljskih pridelkov. Izredno nizek vodostaj rek in potokov ogroža tudi življjenje v vodi. Cvetenje alg in počasen tok vodi one-mogočata, da bi se nasnila s kisikom, kar je življenskega pomena za ribe.

V noči na 31. juliju je v ribogojnici Dvor, last Emone - ribarstva, poginilo okoli pol tone ribnih mladičev. Vzrok pogina je bil izredno nizek vodostaj v ribogojniških bazenih. Škoda je za okoli 750.000 tolarjev. Kaj je bil vzrok prenizki gladi-ni vode v bazenu, še ugotavlja.

Ponoči med 30. in 31. julijem je presahnil potok Močnik, ki teče iz smeri Pohance in se izliva v reko Savo. Struga potoka je nenadoma presušila na dolžini petih kilometrov, kjer so poginile tudi vse ribe. Policisti so sumili, da je nekdo potok zajezil, vendar pri pregledu celotne struge potoka niso našli jezu. V potoku je več naravnih tolmutov, iz katerih okoliški kmetje s svojimi črpalkami v sušnem času črpajo vodo za zalivanje večjih nasadov jablan in breskev, bolj oddaljeni kmetje pa vodo odvažajo s cisternami. Policijski inšpektorji ugotavljajo, da je prekomerno črpanje vode iz potoka edini razlog za presušitev Močnikove struge, saj se je potok v času, ko so na njem iskali jez, počasi začel polniti. Delavci uprave za notranje zadeve Krško bodo skušali ugotoviti posameznike, ki so črpali vodo iz potoka. Škoda še ugotavlja.

24. julija je Drago D. iz Gorenje Gomile v svojem ribniku opazil več mrtvih rib. Po natančnejšem pregledu so policisti ugotovili, da je zasebniku poginilo več kot 50 kg rib. Vzrok pogina še ugotavlja.

I. VIDMAR

POSLOVODJA PONAREJAL DOKUMENTE

KRŠKO - Delavci Uprave za notranje zadeve Krško so podali kazensko prijavo zoper poslovodjo mesnice Mercator - Agrokombinat Krško na Senovem, 20-letnega J. D. s Senovega, zaradi utemeljnega suma, da je ponarejal dnevne izkuščke in si tako prisvojil skoraj 400.000 tolarjev.

KOČEVJE - Tudi v vročih dopustniških dneh za kočevske policiste ni bilo pravega miru. Le na kratko o nekaterih primerih:

TRI MINĘ SO našli na območju Trnovca v Rogu. Ugotovili so, da so še iz druge svetovne vojne. Pirotehnični so jih odpeljali in uničili.

SMRT JE NA CESTI POKOSILA 9. julija okoli 21. ure 24-letnega P. M. iz Kočevja, ko se je peljal po magistralski cesti iz Ribnice proti Kočevju. V Dolnih Ložinah mu je po svoji levi strani pripeljal nasproti Č. F. iz Primorsk. Pri trčenju se je avto P. M. prevrnih, voznik pa je poškodbam podlegel. Zoper Č. F. bodo policisti napisali kazensko ovado.

Z UKRADENIMI ČEKI je neznanec pred kratkim plačeval pijačo v Jonkevji gostilni v Dolu ob Kolpi v kočevski občini. Ko je gostilničar hotel čeke vnovčiti, so mu v banki povedali, da je račun blokirani. Čeki so bili ukradeni v Trebenjem, policisti pa so ugotovili, da je ukradene čeke, skupno pet, vnovčeval 33-letni Č. F. iz Trebenja, en nevnončev ček pa so našli še pri njem.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Po policijskih poročilih sodeč, dolenske nepridržave na kriva pota največkrat zadeve žeja in lakov. Neznan nočni popotnik se je v noči pred zadnjim julijskim dнем potkal po Doblički Gori. V zidanici M. A. iz Črnomlja je v predalih našel le kavo, lastniku pa je v lomom povzročil za 30.000 tolarjev škodo. Ker kava najbolj prija po obilni večeri, je potkal na naslednjem vrata, kjer mu ravno tako ni imel kdo odpreti, zato si je moral pomagati sam. Lastniku vikenida, M. R. z Dobličke Gore je napravil za 5.000 tolarjev škodo, odnesel pa le kumarice, kar še vedno ni bilo dovolj za večerjo, kakršno si je zaželes.

V zidanici A. B. iz Nove Loke je imel končno več sreče. Našel je pet suhih salam in vinogradnika oškodoval za 25.000 tolarjev.

Kruh in pijačo je imel neznan rokomav verjetno že s seboj, zato je končal z nočnimi obiski in izginil neznanom kam, kjer je lahko v miru použil svoj težko "prisluženi" obrok.

• Drugače se je znašel možakar, ki je naslednjo noč pohajkoval po kopalnišču Pobrežje. Ceprav je imel vode na pretek, ga je žeja premaličila, da je vlonil v prostor pri kopalnišču, kjer je imel A. J. iz Adlešičev shranjeno pijačo in ribiško palico. Oboje je odnesel s seboj in Adlešičana oškodoval za 20.000 tolarjev. Ostane noč je najbrž prebil ob Kolpi, kjer je omamjen od pijače lahko brez ribolovnice veselo namakal ukradeni trnek.

• Nepridržav, ki je 27. julija kopal po njivah v Vojski vasi, ni bilo treba vlamljati. Tatinsko malho je napolnil s paradižnikom, zeljem, krompirjem in čebulo, zato bo lahko kar nekaj časa južinal pražen krompir z mešano solato, če pa bo plen prodal, si bo lahko v najboljšem lokalnu privočil kraljevsko večerjo in jo zalil z arhivskim vino.

saj je lastnike povrtni A. M. iz Črnomlja, M. V. iz Vojske vasi in J. J. iz Črnomlja oškodoval za več kot 30.000 tolarjev.

Vlomilec je očitno dolgo iskal obrazce

M. Radojčič podrobneje o vlomu v prostore oddelka

ČRНОМЕЛJ - O tem, kaj se je v noči na četrtek, 21. julija, dogajalo v prostorih oddelka za notranje zadeve črnomajske občinske skupščine, v katere je bilo vlomljeno, so želeteli vedeti tudi člani črnomajske vlade. Okoliščine, kolikor jih je bilo do takrat znanih, jim je na seji občinske vlade pretekel teden pojasnil načelnik oddelka za notranje zadeve Mladen Radojčič.

Radojčič je povedal, da je storilec preskočil ograjo, vlomlil železna vrata ter s škarjami za rezanje betonskega železa - te je pustil na kraju zločina - prerazil tri obešanke. Zlomil je tudi osem cilindričnih ključavnic, vlomil v kovinske omare in v omare za spise ter predale pisalnih miz. Poleg številnih obrazcev potnih listov, vozniških in prometnih dovoljenj ter osebnih izkaznic je odnesel s seboj tudi 16 štampljik, vse skupaj pa je bilo vredno okrog milijon tolarjev. Del ukradenega so pozneje našli ob Lahinji.

V Črnomlju so kmalu po vlomu nabavili nove obrazce, preklicali ukradene štampljike in naročili nove. Po Radojčičevih besedah je bilo po pregledu prostorov, v katere je bilo vlomljeno, ugotovljeno, da so bili dokumenti pravilno hranjeni, zato je vlomlilec vlomil v toliko prostorov in omare, da jih je našel. Res pa je, da niso imeli alarmne naprave, za katero so se sicer že nekaj časa dogovarjali, a jih je vlomlilec prehitel. M. B. J.

Ribničan ugriznil policista

Drugemu policistu šivali glavo, ker ga je po njej udaril Rom s policjsko svetilko

KOČEVJE - Do nedavnega zapleta je prišlo 31. julija okoli 21.45, ko sta kočevska policista obravnavala prometno nezgodbo, ki se je zgodila na cesti na Bregu pri Kočevju. Po mnenju policistov naj bi jo povzročil 33-letni Z. M. iz Ribnice, ki naj bi bil pod vplivom alkohola, zato sta mu policista odvzela vozninsko dovoljenje.

To pa Z. M. ni bilo všeč. Začel se je razburjati in preričati s policijstoma. Policist, ki je imel akumulatorsko svetilko, jo je položil na tla, da bi pomagal sodelavcu ukrotiti bojevitega Ribničana. To jima je tudi uspelo toda medtem je prišla mimo skupina kakih 20-ih Romov, izmed katerih je eden - kasneje se je izkazalo, da je bil to P. I. - pobral akumulatorsko svetilko in z njim treščil enega izmed policistov po glavi, da se je svetilka razbila, nakar je P. I. pobegnil.

Ko so delali obračun tega dogodka, so med drugim ugotovili, da je Ribničan med upiranjem ugriznil enega izmed policistov v nogu (sled poškodbe), drugemu policistu pa so morali šivati glavo, medtem ko je imel Ribničan odgrgnino na hrbitu.

Seveda s tem primer še ni zaključen, saj so policiisti predlagali sodišču kaznovanje tako P. I. kot Z. M. Prvi se bo zagojavjal zaradi napada na uradno osebo, drugi pa zato, ker je uradni osebi preprečeval uradno dejanje.

J. PRIMC

Dogodki v sliki in besedi

ODPRLI SALON ATOMOBILOV HYUNDAI - Matjaž Žgavec je svoji prodajalni in skladišču avtomobilov v Dolenjih Kamencah dodal še avtomobilski salon na Partizanski cesti 24, kjer je bila predtem prodajalna barv in lakov Miko. Žgavec je prevzel dolenjsko zastopništvo južnokorejskega proizvajalca avtomobilov Hyundai, na otvoritvi salona pa sta novomeški župan Franci Končilija in sekretar za notranje zadeve Marjan Ristič preizkusila udobje modela lantra. (Foto: I. Vidmar)

JUBILEJ RIBNIŠKEGA VRTCA - Ribniški vrtec praznuje letos 40-letnico obstoja. V počastitev jubileja načrtujejo več prireditve, ki bodo potekale od začetka oktobra do konca leta. Najprej bodo 2. oktobra odprtli v Miklovih hiši razstavo po tednu otroka, nato pa se bo v tej hiši zvrstilo še več ustvarjalnih delavnic (glasbena, lutkovna, likovna). Jubilejna proslava bo 29. oktobra. V decembri bo več lutkovnih in drugih predstav, saj so že ali pa še bodo povabili v goste znanje slovenske kulturne delavce. Vmes bodo izdali jubilejni biltén. Na fotografiji: živžav okoli ribniškega vrtca. (Foto: Prime)

OBLIKOVALI ARHEOLOŠKI IN MODERNI NAKIT - Tisti novomeški osnovnošolci, ki so se odločili, da bodo počitnice preživelni malo drugače, so dva dopoldne preživelni v Dolenjskem muzeju. Pod vodstvom učiteljice likovnega pouka Dunje Bukovec so izlahko gnetljivih in sušilnih mas prvi dan oblikovali arheološki, naslednji dan pa moderni nakit. Arheološki nakit so oblikovali po vzoru izkopanin, modernega pa po lastni izbiri. (Foto: J. Božič)

OBULIČNI NIZ - Gradbeno podjetje Grosuplje zaključuje v osrčju Trebnjega ob Gubčevi cesti obulični niz, razgibanje zgradbo arhitekte Majde Bergant, v kateri bodo predvsem številni poslovni prostori in nekaj stanovanj. 14 lokalov v pritličju, zgrajenih do 3. gradbene faze, je že našlo kupca, lokal in stanovanje so tudi v 1. nadstropju, tudi mansarda na stanovanja pa merijo od 40 do 56 m². Od skupaj 18 stanovanj so jih prodali 6. V juliju lani začeti gradnji za trg si je okrog 150 m² zagotovila Služba družbenega knjigovodstva, med drugimi pa tudi zavarovalnica, menjalnica, zlatar, cvetličarna in bife. Kvadratni meter lokalov v podaljšani 3. gradbeni fazi (s fasado, priključki za centralno kurjavo in telefon) stane po besedah vodje gradbišča Jožeta Urbica 2000 mark, 1 m² stanovanja pa 1300 mark. Na posnetku: obulični niz premore le 13 parkirnih prostorov, zato že razmišljajo o trinadstropni garažni hiši na Pavlinovem hribu. (Foto: P. Perc)

Del zborna FS "Ivan Navratil"

Glas generacije, ki se ni znašla

Kako vidim preteklost in gradnjo socialističnih odnosov na vasi - Kot "ostanek kapitalizma" ostal zaznamovan in brez ugodnosti, ki so si jih preskrbeli drugi

Ozigosani smo bili za kulake in škodljivce, če ne celo nevarne elemente, ki ovirajo razvoj socialističnih odnosov na vasi. Ker nismo stalno spremljali tisk in poslušali poročil, je šlo mimo nas tudi tisto določilo, po katerem naj bi si dokupili leta, ki smo jih prezivali kot poljedelci. Kdor se je takrat znašel, se odločil za nakup let, ima danes dovolj delovne dobe glede na svojo starost. Sam pa sem star 58 let, a še nimam 20 let priznane delovne dobe. V zadnjih letih se je delovna doba še podaljšala in tako bomo moral delati, ako mi bo zdravje dopuščalo, do 63. ali 65. leta. Končno ne gre za to, da kdaj delaš, garaž do smrti, če si zdrav! Problem je v tem, da del populacije nima priznanih delovnih let na kmetiji.

Ko v zadnjih letih popravljamo različne krivice, je prav, da pomislimo na odrinjeni in zapostavljeni del kmetov, ki je vztrajal v težkih časih "graditve socialističnih odnosov na podeželu" in prenašal težke udarce po zasebnem kmetijstvu, ki je moral reševati vsako krizo po letu 1945, še posebej pa plačevati izgube kolektivističnega kmetijstva. To je bil čas rednih in izrednih davkov za zasebnega kmeta, čas dvojnih cen mleka, mesa, lesa in drugih surovin. Ve se, kdo je prodajal po višjih cehah! Po letu 1963 so nas pritisnili še z neenakom volilino pravico. Baje smo bili malo produktivni, zato je bilo treba 972 kmečkih glasov več za enega poslanca v zboru delovnih skupnosti kakor pri drugih slojinah in poklicih. To zapostavljanje je težko spregledati in pozabiti.

Zato kot prizadeti kmet in delavec želim, da kmečki sindikat in Kmečka zveza, ki deluje v okviru političnih strank, pomagata odrinjenim in zapostavljenim priti do minimalnih pravic. Ugotovljam, da je ta generacija v glavnem stara od 50 do 60 let. Na delo v industriji ni šla, ostala je na zemlji in je bila zato drugače obravnavana kot deli prebivalstva, ki so bili vključeni v uradno priznanje ustanove. In če nisi bil še v KOZ in pozneje v splošni kmečki zadruži, si bil zapostavljen v včasih zavrnjen, ozigosan kot "socialistični družbi nevaren element". To se je vlekle s teboj. Nisi bil zraven ne pri Zvezni borcovi ne pri SZDL in njenih kmečkih sekocijih, ki naj bi skrbeli za podružbljanje kmečke pridelave. In kdo bi te potem opozoril ali ti ponudil, če lahko se dodatno zavaruješ za pokojninsko dobo? Pretek informacij je tekel po partijskih kanalih. Kdor se je od teh odmikal ali vztrajal na svojem zasebnosti, je izgubila tista leta za pokojninsko dobo.

Cas takoj po vojni je bil čas množičnih pobojev, montiranih procesov, razlaščanja meščanskega razreda in kolektivizacije kmečkega sloja. Ne prejšnja ne zdajšnja oblast nista objavila seznama pobith in njihove grobove še zmeraj iščejo le svojci. Združenju žrtev komunističnega nasilja, ki je bilo pripravljeno lotiti se takšnega dela, vladu ni pripravljena pomagati ne finančno ne kako drugega.

Združenje žrtev komunističnega nasilja zahteva: prvič, zakon o pravni krivic, ki so bile zaradi političnih, ideoloških ali razrednih razlogov storjene žrtev, nekdajnem preganjancem in svojem žrtev državljanke vojne; drugič, da te krivice popravi posebna, v te namene ustavnovljena državna komisija in tretje, da država prizadetim poravnava materialno in nematerialno škodo, civilnim žrtvam revolucije in tistim, ki so bili pomorjeni po vojni, vrne dobro ime (mrliški list, pravico do groba).

Apel so v imenu različnih organizacij podpisali Franc Perme, Stane Stanič, Davorin Žitnik, Stanislav Klep, dr. Tine Velikonja in Mihail Cenc.

Oblast je dala možnost pozneje in tudi danes, da si ta leta lahko kupimo. Vendar je cena za dokup delovne dobe tako visoka, da je navadnemu kmetu ali delavcu (jaz sem se v tovarni zaposlil l. 1974) nemogoče zbrati in doplačati. Zdaj smo udarjeni dvakrat: nimamo priznanih let dela v kmetijstvu, pa tudi parlament je lani sprejel nov pokojninski zakon, ki podaljuje delovno dobo. Mislim, da bi morala danes, ko slovenska država

v okviru možnosti poskuša popravljati krivice nekdajnem razlaščencem, po krivici obsojenim in preganjanim, upoštevati tudi to kategorijo odrinjenega kmečkega prebivalstva in mu v mejah možnosti pomagati.

Predlagam razpravo o tem vprašanju v parlamentu. Ustanove, ki imajo o tem podatke, naj to vprašanje predstavijo ter nakažejo možnosti in težave te zadeve iz polpreteklega časa. Ne gre nam za privilegije ali za dodatne pravice. Te so si že prisvojili "naši tovariši" in jih pač imajo. Gre za to, da se zadeva prikaže in razčleni. Saj je tudi to del naše preteklosti, ki sega v sedanjo. Danes, ko tudi za nas prihaja pozna delovna leta, vidimo, da v času razporejanja kadrov nismo bili ali se nismo znašli na pravih delovnih mestih. Bolje bi bilo, če bi postali zadružni delavci in tako bi nas nekdo z zadolženo in neorganizirano zadrgu zaščitil. Mi pa smo zdržali in vztrajali v izvirnem kmečkem stanu, nikogar zajedali ali spravili na "kant", danes pa smo v bistvu uboge pare brez primerne delovne dobe.

Tukaj bi bil mogoče potreben boljši uvod.

V življenju je pogosto tako, da kakšen sloj ali plast prebivalstva nastrada. Večkrat celo propade ali počasi shira. Tako je tudi po letu 1945, v času "nagle industrializacije in elektrifikacije", kmečki sloj nosil velik delež bremen. Uradno dobrohotna komunistična oblast je vzpostavila svoje politične organizacije in je kmeta obravnavala kot motečega "zasebnega podjetnika", ki je nevaren komunističnemu kolektivizmu in ovira za vzpostavljanje brezrazredne družbe. Kot "ostanek kapitalizma na vasi" je bil zaznamovan zlasti tisti, ki se je izogibal ali celo upiral in nasprotoval socialističnemu zadružništvu na vasi. Partija si je prizadevala, da bi vsakega zasebnika sprejela na svojo linijo in mu vcepila svoje poglede in zamisli o napredku kmetijstva. Delavca je "peglala" v proizvodnji, kmeta pa na deželi.

ALOJZ ŠUŠTARIČ

Semič 30

Vladimir Gajski - Gajo

Po osmih dneh sem strgal svoje škorje po potek. Zdaj prišel sem v Charleroi. - V Zeleni krmi sem naročil koščke kruha, šunko, ki bi topla še bila.

Presrečen stegnil sem noge pod mizo: ogledoval naivne slike na okrog po stenah. - In bilo je čudovito, ko mi je dekle ogromnih prsi, iskrih očk

- tale tu se pa poljuba ne bi zbal! - snejoč se, z maslom kruške dala in mlačno šunko na obarvan pladenj,

redečo šunko, s česnoma prepojeno,

- v vrček mi nalila piva, s peno,

ki jo pozlatil je pozni žarek.

A. Rimbaud

Nepredvidljiv si bil vedno. V Novem mestu otroštva in gimnazjskega nemira, v Ljubljani, ko smo v študentskih šestdesetih naskakovili nebo, in končno v obdobju vsemogočnega, ko si gnezdo razdrjal in ga vedno znova zopet splatal. In ko je že kazalo, da se ti je umirla nemirna kri, ti je le-ta odtekla. Kar

tako, na lepem. Skoraj brez razloga. Skoraj. Nepredvidljivo. Ali pa ne. Tudi to skrivnost, kot marsikatero drugo, si odnesel s sabo. Nas pa pustil v dvomih, saj to si hotel, kaj ne, nas pustiti, da naprej brez možnosti rešitve razmišljamo o življaju in smerti. No tak si bil, in tak nam boš ostal v mislih.

Prijatelj Pavle

UPOKOJENCI NA KUČARJU

KUČAR - Prijazne upokojenke in upokojenci iz Gradača v Beli krajini le malo kdaj pozabijo na svoja srečanja povabiti upokojencev iz sosednjih društev. So ljudje, ki si znajo sami olepsati težke čase. Te dni so gradaški upokojenci pripravili prijetno srečanje na Kučarju. Ženske so spekile domače dobrote, ki se lahko primerjajo z največimi kuhrske specialitetami, moški pa so na raznju zavrteli janjička in poskrbeli za prijetno vzdusje, ki bo mnogim še doga stal v spominu. Na takih srečanjih človek spet postane mlad, zato se gradaškim upokojencem najlepše zahvaljujem za vabilo ter si želim, da bi se lahko še kdaj poveselila v družbi z njimi.

MARIJA NEMANIČ

- Na pravni fakulteti bi lahko uvedli nov predmet - aferologijo.
- Kjer je politika gospodar, tam je hudič vladar.

M. BRADAČ

ZALEGLO JE - Kar nekaj časa je polomljena obcestna tabla označevala eno izmed cestarskih pribelašišč, bazo na Druovem. Znano je, da so cestari zelo nagli pri odstranjevanju njim neljubih obcestnih tabel. Na svojo polomljeno pa so skoraj pozabili. Šele ko so opazili, da se je ob njiju obregnati slučajni popotnik s fotoaparatom, so jo čez noč popravili. (Foto: M. V.)

(061)
215-476

DŽIRLO d.o.o.

p.p. 45 61000 Ljubljana

tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica ČANG-ŠLANGA vsebuje 40 vrečk čaja, ki so jamstvo za doseglo želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprjetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

Čaj ČANG-ŠLANG lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p.p. 45, 61000 Ljubljana, in po telefonu (061) 215-476. ČANG-ŠLANG prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena ČANG-ŠLANGA je 699 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

Ime in priimek

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

Število zavirkov ČANG-ŠLANGA

Naročilnico pošljite na naslov:
DŽIRLO, d.o.o., p.p. 45, 61101 Ljubljana

Belokranjska slavi 50-letnico

28. septembra bo minilo pol stoletja, odkar so v Bočki ustanovili XV. belokranjsko SNOUB - Povabilo na srečanje borcev, ki bo 22. avgusta v Prilozu

Po odredbi Glavnega štaba NOB in POS je bila pred 50 leti 28. septembra 1943 pred Vranešičeve hišo Bočki pri Metliku ustanovljena XV. slovenska brigada - Belokranjska. Njeni ustanovni borce - partizani so bili iz belokranjskega odreda, novih borcev, mladih fantov, mož in dekle Belo krajine, ki so po kapitulaciji Italije vstopili v oborožen boj za osvobitev svoje dežele Belo krajine in Slovenije. V brigado so bili vključeni tudi borce ostalih slovenskih enot, ki so se kot ranjeni ali drugače zatekli na področju Belo krajine.

Vojne razmere niso dopuščale, da bi bice spoznali med seboj ali imeli daljši čas za vojaško urjenje in spoznavanje vojnih razmer na Dolenskem in Hrvaskem, predvsem ne novinci. Po kratkem seznanjanju s partizanski večinami in obnašanjem je brigada odšla na Hrvasko in sprejela boje s sovražnikom okoli Ozlja. Boji okrog Ozlja in za Sam Ozalj so bili tudi njeni ognjeni krst.

Od takrat dalje se njeni orožje ni imelo časa ohladiti. Brigada, ki jo je vodil njen prvi komandant Tone Zgonč-Vasja, se je zatem v času velike nemške ofenzive jeseni 1943 vključila v boje z drugimi enotami in branila Belo krajino in zadrževala sovražnika na prostoru od Vivodine do Vinice. Svede na mogla popolno zadržati nemške in kvislinške sil, vendar je uspešno zadrževala po ozoju, tehniki in človeški sili večkrat močnejšega sovražnika, tako da je sovražnik prodrl le v del Belo krajine. V neenakih bojih je vsestransko ojeklenila in že omenjanega imena je bilo v strali sovražniku. Po teh hudih bojih je brigada zavračala vse poskuse sovražnika, da bi prišel v Belo krajino, ker je bila njegova želja da zasede to osvobojeno ozemlje. Znani

so njeni uspešni boji s sovražnikom vse od Gorjancev do Metlike, posebno ko je uničila vrsto poskusov Nemcov in njihovih hlapcev, da bi prišli v Belo krajino. Tako so borce XV. brigade in nekaterih drugih enot uničili motorizirano kolono, ki je iz Novega mesta prodrla do Suhorja z močnim spremstvom in nameravala iz Ljubljane pripljati v Belo krajino izdajalsko oblast, katera naj bi predstavljala nemški fašizem in njegovo oblast na tleh Belo krajine.

Ostra zima 1943/44 je že prekaljena borce zatekla na Hrvškem z nalogo, da z neizprošnem bojem zaščita sovražnika, ki je za vsako ceno želel uničiti NOB in zaseseti Belo krajino, ter razbremenjava partizanske enote, ki so v Bosanski krajini in spodnji Hrvatski vodile težke boje proti Nemcem in njihovim pomagalcem, ki so namerali uničiti glavnino enote Vrhovnega štaba NOB Jugoslavije. V ta čas spada tudi uničenje sovražne postojanke Netretić.

Tako prekaljena iz določenimi bojnimi izkušnjami in slovesom je brigada odšla v začetku leta 1944 na območje Suhe krajine, kjer ni bilo bojnega predaja. Tu je ostalo največ borcev XV. brigade ali so bili onesposobljeni za boj. Brigada je v neprestanih bojih v mrzljih dneh zime 1944/45 razbila nemško postojanko na Krki, zatem v Zdenski vasi, kjer so Nemci po italijanski okupaciji ponovno zbralci ob sebi razbito silo domačih hlapcev.

Aprila 1944 ji je nadrejeno poveljstvo odredilo varovanje območja od Šentjerneja do Dolenskih Toplic. Naj omenimo, da so bile v tem času na Dolenskem zelo močne sovražne sile. Drugo polovico leta 1944 brigada bije boje na Kočevskem v Suhu krajini na

Odbor skupnosti borcev XV. SNOUB

OPEKARNA
NOVO MESTO d.o.o.

priporoča obisk trgovine

MODUL

Zalog 21, 68001 Novo mesto
tel.: 068/22-855
delovni čas: vsak dan od 7. — 19.
ob sobotah od 7. — 13.

**Kupite gradbeni material takrat,
ko je najcenejši!**

cement Anhovo	vreča 500,00
apno	vreča 363,00
arm, mreže 9x6	kom. 4114,00
schedel dimnik Ø 20	m 3734,28
kombi plošče 5	m ² 1018,71
okna, belonska, 120x100	kom. 6382,25
robni	od 203,00 dalje
splakovalniki	kom. 3740,00
sifoni	od 505,00 dalje
kopalniška garnitura, barvna	od 20.352,00 dalje
tuš kad	kom. 5.615,61
izotem V-4	od 2.483,25
poravnalniki	od 1.761,70 dalje
obloga smreka	m ² 739,00

Stavno pohištvo Mizar Volčja Draga in Liko Vrhnik po tovarniških cenah.

Posebno ugodno:
Keramične ploščice že od 450 SIT/m² dalje in klinker ploščice od 480 SIT dalje.
Možnost plačila na 3 čake in s kartico Activa.
Organiziramo dostavo na gradbišče.

IZDELAVA IN DOSTAVA BETONSKIH ZIDAKOV IN TLAKOVCEV NA GRADBIŠČE

zidak 13 x 40 x 20	38,00 SIT
zidak 20 x 40 x 20	48,00 SIT (2. klasa 35,00 SIT)
zidak 25 x 40 x 20	58,00 SIT
zidak 30 x 40 x 20	68,00 SIT
tlakovci "H" 1 m ²	700,00 SIT
travna plošča 40 x 40 x 8 1 kom.	110,00 SIT

V cenah je všetet prometni davek.

CEMENTNINARSTVO IN AVTOPREVOZNIŠTVO JAKLIC
Gabrie
tel. (068) 85-887

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča, teta in botra

ANA ŠTRAWS
rojena Legan
z Vinkovega Vrha 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se vaščanom, še posebej Konciljevim, Novinčevim in Jambrekovim, ki ste nam veliko pomagali v težkih trenutkih, g. župniku pa za lepo molitev na domu in opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njeni

Krajevna skupnost Brusnice

objavlja
javni razpis

- 1.) Investitor: Krajevna skupnost Brusnice
- 2.) Predmet razpisa: gradnja poslovnega objekta na pokopališču v Brusnicah.

Podrobnejše podatke dobijo ponudniki pri predsedniku sveta KS Brusnice. Pisne ponudbe bomo zbirali do 12. 8. 1993. Naslovite jih na: Krajevna skupnost Brusnice, p. Brusnice.

GLASBENA ŠOLA ČRНОМЕЛЈ

Ulica Mirana Jarca 3
68340 Črnomelj

razpisuje

prosta dela in naloge za šolsko leto 1993/94 za nedoločen čas, s polnim delovnim časom:

- UČITELJA KLAVIRJA
- UČITELJA HARMONIKE
- UČITELJA PIHAL IN TROBIL
- VODJE DO V SEMIČU

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po zakonu o glasbenih šolah. Začetek dela 1.9.1993. Prijave naj pošljemo v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo pisno obveščeni v 8 dneh po preteklu razpisa.

JEKLO TEHNA
Maribor d.d.

ŠTERK
Črnomelj Kočevje 25

Spoštovani sokrajani!

V našem kraju že dalj časa pogrešamo
trgovino z železnino.
Da bi vam prihranil čas in pot,
bom skupaj z znanim mariborskim trgovskim
podjetjem Jeklotehna,
odprl trgovino z železnino,
v ponedeljek 9. avgusta ob 11. uri.

S spoštovanjem!
Jože Šterk

Poslovni sistem NOVOLES

vabi k sodelovanju na trdo delo pripravljene strokovnjake, zato na podlagi sklepov upravnih odborov objavljamo

RAZPIS

za naslednja delovna mesta:

1. direktorja družbe NOVOLES - BOR, mize in leseni polproizvodi, Krško, d.o.o.
2. direktorja družbe NOVOLES - ŽAGA, proizvodnja žaganega lesa Soteska, d.o.o.
3. direktorja družbe NOVOLES - PLOSKOVNI ELEMENTI, pohištveni polproizvodi, Trebnje, d.o.o.
4. direktorja družbe ERGO, proizvodnja galerije in opreme, Straža, d.o.o.
5. direktorja družbe NOVOLES - VEZAN LES, furnir, vezane plošče, slojasti elementi, Straža, d.o.o.
6. direktorja družbe NOVOLES - LIGNUS, žagan in decimiran les, Straža, d.o.o.
7. direktorja družbe NOVOLES - LEPLJENI ELEMENTI, proizvodnja lesnih elementov, Straža, d.o.o.
8. direktorja družbe NOVOLES - DROBNO POHIŠTVO, leseno pohištvo, Straža, d.o.o.
9. direktorja družbe NOVOLES - ENERGETIKA IN STORITVE, energija in vzdrževanje, Straža, d.o.o.
10. direktorja družbe NOVOLES - AET INŽENIRING, avtomatizacija, energetika, tehnologija, Straža, d.o.o.
11. direktorja finančne službe NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA, Straža, d.d.
12. direktorja računovodske službe NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA Straža, d.d.

Od kandidatov pričakujemo, da bodo izpolnjevali poleg zakonsko določenih pogojev še naslednje pogoje:

- a) za delovna mesta pod zap. št. 1 do 10
 - najmanj višješolska izobrazba ustrezne smeri
 - najmanj tri leta delovnih izkušenj na ustreznih delih
 - pasivno znanje enega tujega jezika;
- b) za delovno mesto pod zap. št. 11
 - najmanj višješolska izobrazba ekonomske smeri
 - najmanj pet let delovnih izkušenj na primerljivih delih
 - aktivno znanje enega tujega jezika;
- c) za delovno mesto pod zap. št. 12
 - najmanj višješolska izobrazba ekonomske smeri
 - najmanj pet let delovnih izkušenj na primerljivih delih
 - pasivno znanje enega tujega jezika.

Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljemo v 15 dneh po objavi na naslov:

NOVOLES - LESNA INDUSTRIJA STRAŽA, d.d., KADROVSKO-PRAVNI SEKTOR, STRAŽA, NA ŽAGO 6, z oznako "ZA RAZPIS".

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem razpisu.

OSMRTNICA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustila naša upokojena sodelavka

ANA BILIĆ
z Zagrebške 18

Od pokojnice smo se poslovili v torek, 3. avgusta, na pokopališču v Ločni. Ostala nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, p.o., Novo mesto

ZAHVALA

*Nihče ne ve, kako boli,
ko vaju, oče in mama,
več med nami ni.*

19. julija je prenehalo biti plemenito srce našega dobrega očeta

JANEZA GRIČARJA

iz Žalovič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem VGP Novo mesto in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

PEPCA GRIČAR

iz Žalovič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem VGP Novo mesto in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter za izrečeno sožalje. Prisrčno hvala g. Anici Bajc za vso pomoč in skrb v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Novolesa, d.o.o., Bor Krško, Temeljnega sodišča v Novem mestu, enote v Novem mestu, ALPVES Raka in Eystola Dobova. Hvala tudi internemu in kurirskemu oddelku ter oddelku za intenzivno nego Splošne bolnišnice Novo mesto, dr. Željku Šribarju, g. Tilki Padovski, g. Milki Pestner in patru Luki, ki so pokojnico v času njene težke bolezni vsakodnevno obiskovali, nas pa tolažili. Hvala g. Emilu Vehovarju za poslovilne besede pri odprttem grobu in g. župniku Metodu Oblaku iz Vel. Trna za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

MINKE GRABNAR

iz Ardra pri Raki

tedenski koledar

Cetrtek, 5. avgusta - Marija
Petek, 6. avgusta - Vlasta
Sobota, 7. avgusta - Kajetan
Nedelja, 8. avgusta - Miran
Ponedeljek, 9. avgusta - Romana
Torek, 10. avgusta - Lovro
Sreda, 11. avgusta - Suzana

LUNINE MENE
10. avgusta ob 17.19 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 5. in 6.8. (ob 20.30) francosko-ameriška erotična drama Sramota. 7. in 8.8. (ob 18.30 in 20.30) ameriška komedija Driblerji pod košem. 11.8. (ob 20.30) ameriški grotzljivi film Drakula.

ČRNOMELJ: 5. in 6.8. (ob 21.30)

kmetijski stroji

TOP in senico prodam. ☎ (068)42-473. 2963

FREZO GOLDONI, 14 KS, s priklico in priključki ter gumi voz prodam. Eršte, Pojhovica 3, ☎ 42-807. 2986

TRAKTOR IMT 535, letnik 1969, ugodno prodam. ☎ (068)22-750. 2989

TRAKTOR FERGUSON, s kabino, dobro ohranjen, prvič registriran 1977, prodam za 4.700 DEM. ☎ (068)58-081. 3001

TRAKTOR ZETOR 7211, 600 delovnih ur, dobro ohranjen, in 400-litrsko škropilino prodam. Cena po dogovoru. ☎ (061)486-285. 3021

TRAKTORSKO KOSO z dvema nožema prodam. Jože Krmulc, Župelevci 27, Kaple, ☎ (068)68-464. 3029

DOBRO OHRANJEN TRAKTOR, letnik 1984, ter traktorsko kosilnico in obračalnik nujno prodam. Cena ugodna! ☎ (061)854-240. 3037

MILATILNICO s popolnim čiščenjem in gumi voz prodam. ☎ 45-563. 3041

motorna vozila

UNO 45 S, l. 87, prodam ali zamjenjam za R 4, l. 89-90. ☎ 068/23-585.

KARAMBOLIRANO VOZILO od letnika 1987 dalje kupim. Lahko totalka. ☎ (061)218-941. 2965

126 P, l. 87, prodam. Marta Krivec, Ždinja vas 3/b, Otoče. 2981

JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ 27-714. 2982

NOVO V BELI KRAJINI

AVTOMEHANIKA IN PRODAJA REZERVENIH AVTOMOBILSKIH DELOV

ŠUŠTAR MIRKO
Dragatui 12a
Tel.: 068/57-362

PO IZREDNO UGODNIH CENAH

V sodelovanju z znano firmo AD Pečjak iz Češnjice sem odpril prodajalno rezervnih avtomobilskih delov za avtomobile: VW, AUDI, OPEL, RENAULT, ALFA ROMEO, nekatera japonska vozila, ZASTAVO IN ŠKODO.

OBIŠČITE NAS IN SE SAMI PREPRIČAJTE!

Z 128 poceni prodam. ☎ 26-661, zvezčec. 2987

FIAT RITMO DIESEL, 1700 ccm, 43 W, prvi lastnik, registriran do junija 1994, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ 42-078. 2988

Z 126 P, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. ☎ 45-489. 2990

R 4, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 85-161. 2993

GOLF JX, bencinar, 6/89, prodam. Tomaž Brulc, Vel. Brusnice 83. 2998

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovsek-Svetne, Martin Lazar, Miljan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob Cetrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 3. trimesterje 1.100 tolarjev; za družbenne skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.200 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.550 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.100 tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 1.750 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ZIRO RACUN pri SDK Novo mesto št. 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorijski 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarife številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

obvestila

ZALUZIJE, ROLETE in lamelne zavesne izdelujemo in montiramo po konkretnih cenah. ☎ (068)44-662.

VRTNE GARNITURE

Še je čas, če želite kupiti kvalitetno leseno zložljivo vrtno garnituro iz izvoznega programa po ugodni ceni - v beli barvi ali luženo na oreh.

Nudimo možnost obročnega odplačevanja - polog + 2 obroka ali 10-odst. popust.

MIZARSTVO ROM
Ručetna vas 19
Črnatelj
tel./fax. 52-979

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 4 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije (kličite od 17. do 22. ure) vsak dan: Jože Zupančič, Otoče 12, Črnatelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (068)67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Monkrong, ☎ (068)49-567. 2462

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

- prodaja celotnega programa vozil RENAULT
- ugodni kreditni pogoji, leasing
- R5, dobra takoj
- odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

- krediti za nakup vozil na 4 leta
- Tel. (068) 324-533

GRADITELJI, POZOR!**TANIN SEVNICA**

Hermanova 1, p.p. 9
tel. (068)41-224
fax (068)41-626

vas vabi na akcijsko prodajo lesnih premazov v prodajne salone "MIKO" v Novem mestu in Boštanju.

In kaj nudimo?

Za zaščito lesa vam ponujamo biotan, okoli prijazen vodni premaz za zunano in notranjo zaščito lesa, ki vsebuje naravne zaščitne snovi.

GRAHASTE JARKICE, stare 3 mesece, prodam. Cena 300 SIT za komad. Jurij Stanovnik, Log 9, Škofja Loka, ☎ (064)65-546. 2966

Prodaja vozil**FORD - vsi modeli****PEUGEOT****Kredit!****Staro za novo!****Rabljena vozila!****Dobava takoj!****FIESTA že za 17.900 DEM**

Kalin, Mihovica

Šentjernej

tel. (068) 42-803

VSE, ki ste ostareli, oddaljeni ali kako drugače zadržani, da ne morete vzdrževati grobov na območju Semiča, obveščamo, da to storimo namesto vas. Urejamo tudi vrtove in parke. Cvetje in vrtne, d.o.o., Mladica 2, Semič, (Berdarda). 3027

ZOVA NOVA MOPEDA, tip 12, vozna, ugodno prodam. Anton Kosteč, Gubčeva 45, Metlika. 3019

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. ☎ 28-543. 3020

Z 101, letnik 1983, registriran do 1/94, v dobrem stanju, prodam. Potočar, Trška Gora 75 (nad gostilno Pugelj). 3021

Z 126 P, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. ☎ 45-489. 2990

R 4, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 85-161. 2993

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R 4 GTL, letnik 1986, registriran do 5/94, zelo dobro ohranjen, prodam. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 3044

R

VINOGRAD in zidanico v Starem Lukšu (nad Birčno vaso) prodam. ☎ (068)86-289.

V HRASTU pri Vinici zelo ugodno prodam dve zazidljivi gradiški parceli, skupaj 2850 m². Na parceli je voda in elektrika, dostop pa je po asfaltu. Informacije pri ge. Starisha, Kurirska 3, Črnomelj.

MEŠAN GOZD, 3 ha 30 a pri Drganjih selih prodam. ☎ 26-147. 2996

TRISOBNO etažno opremljeno stanovanje v samostojni hiši z ločenim vodom, z garazo, kletjo in vrtom, v Krškem, prodam. ☎ (068)23-901. 3004

VIKEND za Gačah (Rog- Črmošnjiče), zgrajen da tretje gradbene faze, prodam. ☎ 24-410, od 7. do 8. ure zjutraj.

GOZD V ZASTANU, DEBENC, v izmeri 22.200 m², prodam. Cena po dogovoru. Informacije na ☎ (061)323-119 ali (068)47-357. 3028

V BLIŽINI SEMIČA prodam parcele, primerno za vikend ali vinograd. Voda in elektrika pri parceli. ☎ (068)56-677, zvečer. 3042

prodam

KRAVE molznicne prodam. ☎ (0608) 88-147. 3023

TELICO SIMENTALKO, brej 8 mesecev, prodamo. ☎ 45-136. 2964

10 TEDNOV starega labradorca prodam. ☎ 20-301. 2967

KRAŠKE OVČARJE z rodomnikom prodam. Aloj Ferjančič, Budanje 24 b, 65271 Vipava, ☎ (065)65-645. 2970

PRALNI STROJ PS 604 X Gorenje za 40.000 SIT in pomivalni stroj PMS 302 z 12 pogrinjkov prodam za 70.000 SIT. Oba sta tovarniško zapakirana z garancijo. ☎ (0608)61-768, po 15. uri. 2975

VARILNI APARAT CO2-200A prodam. ☎ 24-987.

MOTORNİ ŽAGO STIHL 51, malo rabljeno, prodam. Peter Demc, Nemanjska vas 7, Leskovec. 2978

KAKOVOSTEN trškogorski cviček prodam. ☎ (068)22-958. 2979

VINO po izbiri prodam. Tone Štimpfel, Vel. Strmica 13, Trebelno. 2980

BREZOVA DRVA za odprt kamin ter deske in pente za šolanje prodam. ☎ 78-058. 2983

ODOJKI, težke 25 do 30 kg, prodam. Lukšič, Šentjošt 3. 2984

HRASTOVA metrska drva prodam. Dragovan, Svržki 9, Metlika. 2985

VIDEO KASETE, originalne, 1000 komadov, in police ugodno prodam. ☎ (047)32-087. 2992

DRVA prodam. ☎ 78-033. 2997

NA ZALOGI IMAMO nekaj italijanskih kombiniranih vozičkov, s kombinacijo stočka in sedeža za avto. Po želji posljuemo prospekt. Cena zelo ugodna na dva obroka. ☎ (068)26-331. 3000

OVERLOCK Pfaff in Singer, nova, z garancijo, ugodno prodam. ☎ (064)215-650. 3002

PRODAJA novih mizarskih tračnih žag. ☎ 700. ☎ (061)831-406. 3003

KOBILO, staro 3 leta, in kravo, staro 6 let, vsake brej 5 mesecev, prodam. Aloj Kobe, Pristava 14, Novo mesto. 3005

RABLJENO salonitne opeko prodam. ☎ 22-936. 3006

PRODAM kombiniran štedilnik, valnilni aparat, gorsko kolo, sladoledomat in breznični telefon, vse rabljeno. ☎ 25-442. 3007

MEŠANA DRVA z dostavo prodam. ☎ 76-122. 3023

KOZE za nadaljnjo revo prodam. ☎ (068)41-050. 3025

PUJSKE, težke 25 kg, pasme švedski in nemški landras, prodajam. Cena 290 SIT/kg. Ložje Vrtači, Pristavica 1, ☎ (068)42-575. 3026

BIKCA, starega sedem mesecev, prodam. Pečjak, Črmošnjice 49, Stopiče. 3027

KRAVO FRIZJKO po prvem teletu prodam. Cena okoli 80.000 SIT. ☎ (068)81-716. 3031

UGODNO PRODAM 18 m³ sipo-reks opeke, dimenzije 60 x 30 x 25. Darko Urek, Topliška c. 7, Brežice. 3033

razno

POSLOVNI PROSTOR s telefonom oddam v najem. Hribar, Šmihel 43, Novo mesto, fi 21-457. 2962

ZIDARSKO PODJETJE za dograditev hiše iščem. ☎ 23-097. 2968

V NAJEM ODDAMO prostor velikosti 20 m², primeren za trgovino, v gasilskem domu v Grobljah. Informacije na ☎ 42-182. 2977

IZDELAMO vso dokumentacijo za registracijo podjetja v 4 urah. Možnost brez pologa 1.500.000,00 SIT. Informacije Felix, d.o.o., Kostanjevica na Krki. ☎ (068)60-194. 2991

AVTOALARMNE SISTEME Wampire montiram. Garancija! Cene od 240 DEM dalje. ☎ (068)22-891. 3040

službo dobi

S PRODAJO zanimivih izdelkov dober dodatni zaslužek! ☎ (062)661-504. 2976

REDNO ALI HONORARNO zaposlil dekle za delo v strežbi. Nudimo tudi opravljanje priravnosti. Bistro Pa - Pi. ☎ 23-418. 3015

KVALITETNIM KUHARJEM z izkušnjami nudimo zaposlitev v novi restavraciji v centru Novega mesta. Zelo dober OD. Samo pisne ponudbe na naslov: Goština Novitan, Trg 50, Mirna Peč. 3009

VOZNIKE z B kategorijo s svojim vozilom potrebujemo. Dobimo se v gostilni Pod smreko v četrtek ob 19. uri. 3035

VOZNIKE z B kategorijo s svojim vozilom iščemo. Kličite popoldan na ☎ 23-977. 3036

AGENCIJA OPTIMIST, pooblaščena agencija zavarovalnice Adriatic, sprejme v redno delovno razmerje 4 zastopnike za območja: Šentjernej, Žužemberk, Dolenske Toplice in Novo mesto. Pisne ponudbe poslajte na naslov: Agencija Optimist, Jerebova 18, Novo mesto, ☎ 321-590. 3034

VOZNIKE z B kategorijo s svojim vozilom potrebujemo. Dobimo se v gostilni Pod smreko v četrtek ob 19. uri. 3035

VOZNIKE z B kategorijo s svojim vozilom iščemo. Kličite popoldan na ☎ 23-977. 3036

stanovanja

ZAPOLEN FANT z avtomobilom išče sobo v Krškem ali okolici pri osamljeni vrtnici. Šifra: »HARMONIJA«

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v Novem mestu zamenjam za manjše ali prodam. ☎ 28-582. 3009

ZAHVALA

Spet jesi bo k nam prišla,
grozde bo zorelo,
vse tako bo kot nekoč,
le tebe več ne bo.

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, boter in stric

MARTIN KRAŠOVEC

iz Vel. Brusnic 74

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovu zadnji poti. Lepa hvala g. župniku za lepo opravljen obred, govornikoma Banu in Kralju za ganljive besede, 2.b.r. OŠ Brusnice, kolektivom Revoz, Petrol, TOB Novo mesto ter sosedom Bonovim, Cimermančičevim in Drgančevim, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žaluoči: žena Albina, sinova Jože in Tone z družino, hči Martina z družino, bratje in sestre z družinami ter ostalo sočinstvo

rabo, hojo ali vožnjo preko omenjene parcele. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

JOŽE GORIŠEK, Gor. Vrhpolje 291,

prepovedujem Klubu za prostot letenje Novo mesto uporabo parcele št. 3553/3 za vse njegove dejavnosti, dostopno pot in smrečkov nasad na juh vrne v prvotno stanje. Če ta preklic ne bo upoštevan, bom začel sodni pregon.

FRANC MUŠKA, Škrile 1, Dolenske Toplice, prepovedujem organizacijo tekmovanja v motocrossu motokluba Mel na parcelah št. 732/1 in 732/2 v Dolenskih Toplicah zaradi neporavnanih obveznosti.

3012

• Norčevati se plača samo na rovaš pametnih. (Petan)

• Dajte vlogajme bogatim; ti vedo, kako se obrača denar. (Petan)

preklici

JANEZ NOVAK, Žvirče 6, Hinje, lastnik njive v Žvirčah, imenovane VODICA, prepovedujem kakršnokoli upoštevanje.

ZAHVALA

Ne jočite ob mojem grobu,
le tiko k meni pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželel.

V 53. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož, sin, oče, stari oče, brat in stric

FRANC OLOVEC

z Oštrega pri Kostanjevici

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in sv. maše. Hvala vsem, ki ste očeta pospremili na zadnji poti, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcom za pеvce žalostinke in govorniku za ganljive besede ob odptem grobu. Še enkrat vsem, ki ste kakorkoli pomagali, iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je tragično in nepričakovano zapustil naš mož, oče, stari oče, brat in stric

MIROSLAV DRAGMAN

iz Hruševca 23 pri Straži

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se od pokojnega poslovili, darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala bližnjemu sestru, pevskemu zboru Šmihel, delavcem Pogrebnega zavoda Oklešen, govorniku za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred in osebju oddelka za intenzivno nego. Vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila

MARIJA FLORJANČIČ

Jelše 1, Otočec

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so pokojno pospremili na zadnji poti, ji darovali cvetje in sveče ter nam izrekli sožalje. Posebej pa se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njeni

V SPOMIN

Kot da zaklet je tih naš dom
brez radosti, veselja,
vse, kar v njem ostalo je,
je bol, spomin, trpljenje.

3. avgusta sta minili dve leti, kar nas je zapustila naša predraga mama

MARIJA SINTIČ

rojena Hren

Vsem, ki se je še spominjate, iskrena hvala.

Njeni: Božo, Božena, Marjan

Ljubljana, Smolenja vas, 3. avgusta 1993

ZAHVALA

V 82. letu starosti je umrla naša draga

TEREZIJA HROVATIČ

iz Koroške vasi 1

Iskreno se zahvaljujemo za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter Alešu Pavliču za odigrano Tišino. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojno spremili na zadnji poti.

Žaluoča: Mici z družino

